

**Diagnoza sytuacji
społeczno-gospodarczej
dla potrzeb
Strategii Rozwoju
Miasta i Gminy
Końskie do 2032 roku**

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp.....	3
Prezentacja Miasta i Gminy Końskie.....	4
1. Sfera uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych.....	5
1.1. Warunki przestrzenne	5
1.2. Kontekst historyczno-gospodarczy.....	8
2. Sfera zagospodarowania przestrzeni i środowiska	10
2.1. Potencjał zagospodarowania przestrzennego.....	10
2.2. Środowisko naturalne.....	14
2.3. Działania chroniące środowisko	20
2.4. Uwarunkowania dziedzictwa kulturowego	23
3. Sfera społeczna gminy Końskie.....	27
3.1. Potencjał demograficzny	27
3.2. Pomoc społeczna i ochrona zdrowia	31
3.3. Bezpieczeństwo publiczne	34
3.4. Edukacja.....	36
3.5. Kultura, sport, turystyka i rekreacja	40
3.6. Aktywność społeczna.....	50
4. Sfera ekonomii i gospodarki	56
4.1. Potencjał gospodarczy	56
4.2. Produkcja, handel i usługi.....	57
4.3. Rolnictwo i leśnictwo.....	60
4.4. Rynek pracy	63
5. Sfera infrastruktury.....	67
5.1. Infrastruktura mieszkaniowa.....	67
5.2. Infrastruktura transportowa.....	69
5.3. Infrastruktura techniczna	71
6. Sfera funkcjonowania gminy Końskie.....	80
6.1. Organizacja gminy	80
6.2. Finanse gminy Końskie	82
6.3. Partnerstwo	89
7. Miasto i Gmina Końskie na tle konkurencyjnych ośrodków.....	91
8. Bilans strategiczny – wyzwania rozwojowe.....	94
Spis skrótów.....	96
Spis tabel, wykresów i rysunków	96

Wstęp

Niniejsza *Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta i Gminy Końskie* stanowi wstęp do prac nad *Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Końskie do 2032 roku*, jest również dokumentem, który stworzy bazę i będzie punktem wyjścia dla przygotowania innych wieloletnich programów i planów Gminy Końskie.

Najważniejszą jej rolą jest ukazanie trendów jakie miały miejsce w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania społeczno-gospodarczego gminy oraz określenie szans i zagrożeń rozwojowych. Jako punkt odniesienia przyjęto rok 2015, zaś dane ukazywane są do końca 2019r. w ujęciu stanu obowiązującego na koniec danego roku kalendarzowego. Źródłem danych są informacje pozyskane z Urzędu Miasta i Gminy Końskie, od jednostek podległych gminie i spółek komunalnych oraz z: Głównego Urzędu Statystycznego, Monitora Miast, Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego. Pięcioletnie ujęcie poszczególnych zagadnień pozwala na określenie kierunków rozwoju i trendów oraz szersze spojrzenie na zjawiska – zarówno te korzystne jak i niekorzystne – zachodzące w każdej ze sfer funkcjonowania gminy i jej mieszkańców.

Diagnoza podzielona została na rozdziały prezentujące poszczególne sfery funkcjonowania Miasta i Gminy Końskie oraz jej pozycję na tle podobnych ośrodków samorządowych. Podsumowaniem całości danych ukazanych w przedmiotowym dokumencie są: bilans strategiczny i zdefiniowane wyzwania rozwojowe.

Podsumowując, *Diagnoza* zawiera rozpoznanie stanu w jakim znajduje się Miasto i Gmina Końskie. Zostały w niej ujęte tylko te kwestie, które wnoszą istotną wartość do analizy zachodzących zjawisk i problemów gminy oraz mają wpływ na przyszły jej rozwój. Pozwoli ona na poznanie mocnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń w naszym najbliższym otoczeniu, co w dalszej kolejności przełoży się na możliwość wyznaczenia kierunków rozwoju oraz celów jakie należy osiągnąć, by skutecznie wzmacniać rozwój gminy.

Niniejszy dokument został poddany szerokim konsultacjom społecznym, zarówno wśród mieszkańców gminy, organizacji społecznych, jak i podmiotów gospodarczych. Mamy nadzieję, że lektura *Diagnozy* przybliży Państwu obraz funkcjonowania samej Gminy Końskie, jak i pozwoli na głębszą refleksję nad kierunkami jej dalszego rozwoju, a może nawet zmotywuje do włączenia się w działania pozwalające na odwrócenie niekorzystnych trendów i osiągnięcie zdefiniowanych wyzwań i celów rozwojowych.

Prezentacja Miasta i Gminy Końskie

Miasto i Gmina Końskie

- Znacząca rola jako ośrodka administracyjno-gospodarczego na północy województwa
- Potencjał - przyrodniczy, gospodarczy, turystyczny, społeczny i organizacyjny - rozwój z wykorzystaniem własnych zasobów i środków zewnętrznych

Mieszkańcy

- Dorośli i seniorzy - wzrost aktywności, rosnąca rola w tworzeniu i realizowaniu polityki gminy
- Dostępność do infrastruktury i oferty społecznej w zakresie edukacji, zdrowia, kultury, sportu

Gospodarka

- Dogodne warunki prowadzenia działalności gospodarczej - duży zasób uzbromionych terenów inwestycyjnych, SSE Starachowice
- Mikro i małe przedsiębiorstwa - siła napędowa gospodarki gminy, praca dla mieszkańców

Przyroda

- Zbiornik Sielpia - największa atrakcja turystyczna gminy, znany w Polsce ośrodek wypoczynkowy
- Bogactwo zieleni - lasy, rzeki, zbiorniki wodne, szlaki turystyczne piesze i rowerowe - dobro dostępne dla wszystkich

Edukacja

- Zasoby - dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjna, wykształcona kadra
- Wzrost dostępności do różnorodnych form kształcenia i rozwoju osobistego dla wszystkich grup wiekowych, polityka stypendialna gminy

Infrastruktura

- Komunikacja - dogodne połączenia wewnątrzgminne, poprawa stanu technicznego dróg i ich otoczenia
- Media - rozwinięta infrastruktura sieciowa, nowoczesne rozwiązania chroniące środowisko i zdrowie mieszkańców

Rozwój

- Poprawa standardu życia - inwestycje w: nowoczesną infrastrukturę techniczną, mieszkaniową, programy społeczne i ofertę kulturalną
- Rewitalizacja - spójna wizja przyszłości realizowana poprzez synergie: wprowadzenie ładu przestrzennego, ożywienie gospodarki, długofalowe inwestycje i organizację zarządzania

1. Sfera uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych

1.1. Warunki przestrzenne

Miasto i Gmina Końskie znajduje się w centralnej Polsce, na północno-zachodnim skraju województwa świętokrzyskiego i należy do powiatu koneckiego. Sąsiaduje z jednostkami administracyjnymi:

- województwa świętokrzyskiego: Miastem i Gminą Stąporków, Miastem i Gminą Radoszyce oraz gminami wiejskimi: Gowarczów, Ruda Maleniecka i Smyków,
- województwa mazowieckiego: Gminą i Miastem Przysucha,
- województwa łódzkiego – gminami: Białaczowem i Żarnowem.

Odległość od większych ośrodków miejskich wynosi w przybliżeniu: 50 km do Kielc, 110 km do Łodzi, 120 km do Warszawy oraz 65 km do Radomia.

Rysunek 1. Położenie gminy Końskie na tle kraju, województwa i powiatu (opracowanie własne)

Powierzchnia gminy to 244,14 km², z czego 17,70 km² zajmuje miasto.

Pod względem administracyjnym jednostką jest gminą miejsko-wiejską, którą tworzy miasto Końskie i 40 sołectw (w tym: 54 miejscowości).

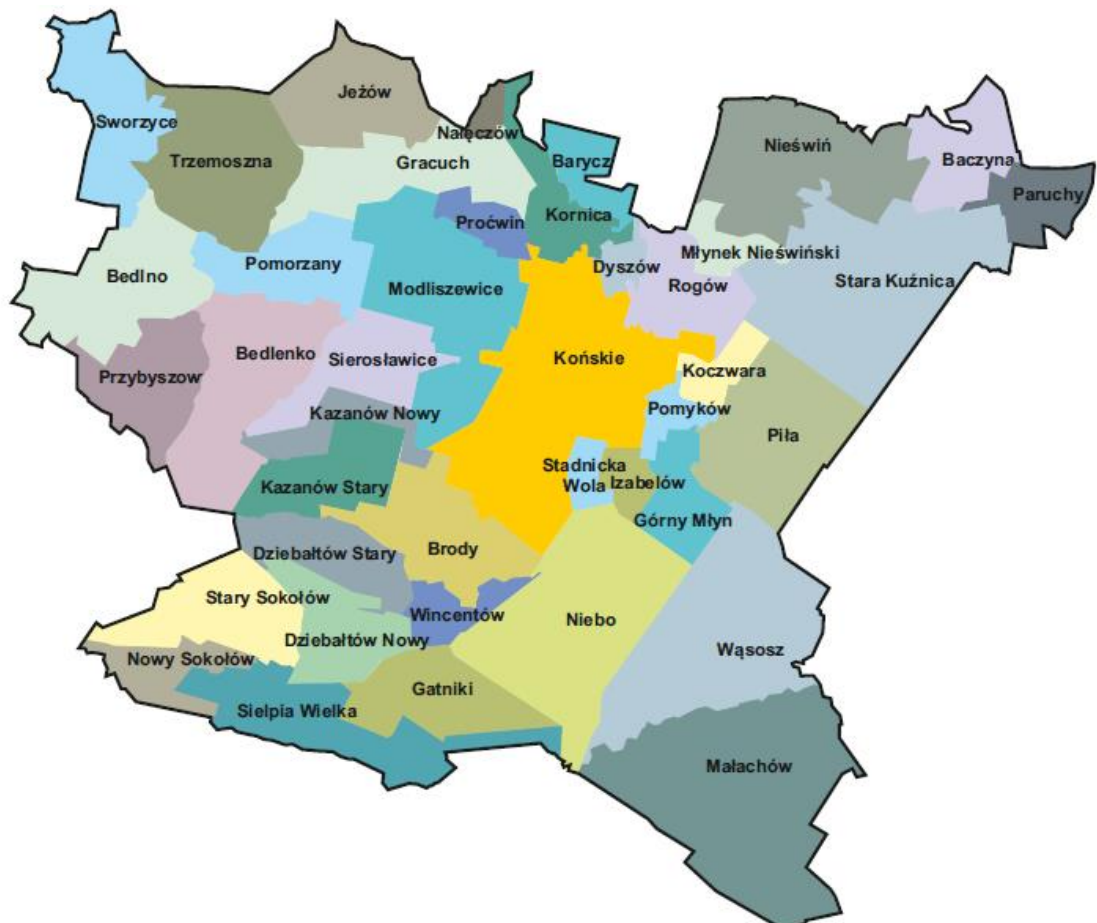
Tabela 1. Podział administracyjny gminy Końskie (źródło: Statut Gminy Końskie)

Nazwa jednostki		Obszar ulic
Miasto Końskie	Osiedle nr 1	Armii Krajowej, Jana Kiepury, Jana Kilińskiego, Lipowa, Mostowa, Nowowiejska, Poprzeczna, Północna, Stanisława Staszica, Spółdzielcza, Warszawska, Warsztatowa, Wojska Polskiego
	Osiedle nr 2	Gimnazjalna, Hugo Kołłątaja, Kielecka, 3 Maja, Niepodległości, Marszałka Piłsudskiego, Kazimierza Pułaskiego, Spacerowa, kpt. Stoińskiego, Romualda Traugutta, Wjazdowa, Starowarszawska, Targowa, Zachodnia
	Osiedle Nr 3	Brzozowa, ks. Granata, mjr Hubala, Kazanowska, Krakowska, Łazienna, 1 Maja, Mieszka I, Iwo Odrowąża, Pl. Kościuszki, Poczтовая, Polna, Południowa bloki: 2, 3, 4, 6, 8, 10, Spokojna, Strażacka, 16 Stycznia, Zamkowa
	Osiedle Nr 4	Browarna, Cicha, Działkowa, Folwarczna, Fabryczna, Gliniana, Górna, Graniczna, Gruntowa, Izabelowska, Jasna, Kolejowa, Kościeliska, Krzywa, Młyńska, Nadstawna, Nowa, Odludna, Ogrodowa, Partyzantów, Piaskowa, Rzeczna, Słoneczna, Sportowa, Staromłyńska, Wąska, Wschodnia, Zielona, Żwirowa, Źródłana

Osiedle Nr 5	Grzybowa, Jagodowa, Jodłowa, Klonowa, Marii Konopnickiej, Mikołaja Kopernika, Kwiatowa, Leśna, Malinowa, Adama Mickiewicza, Olimpijska, Piłkarska, Jana Piwnika „Ponurego”, PCK, Południowa bez bloków 2, 3, 4, 6, 8, 10, Robotnicza, Różana, Sosnowa, Sowa, Startowa, Waldemara Szwieca „Robota”, Wilcza, Wioślarska, Wiśniowa, Wrzosowa, ZWZ, Zwycięstwa, Stefana Żeromskiego, Żużłowa
Teren wiejski	Sołectwa
	Baczyna, Barycz, Bedlenko, Bedlno (wsie: Bedlno, Kopaniny), Brody, Dyszów, Gatniki, Gracuch, Górny Młyn, Izabelów, Jeźów, Koczwała, Kornica, Małachów, Modliszewice, Młynek Nieświński (wsie: Młynek Nieświński, Czysta), Nałęczów, Niebo (wsie: Niebo, Piekło), Nieświń (wsie: Nieświn, Fidor), Nowy Dziebałów, Nowy Kazanów, Nowy Sokołów, Paruchy, Piła (wsie: Piła, Szabelnia), Pomorzany (wsie: Pomorzany, Gabrielnia), Pomyków (wsie: Pomyków, Czerwony Most), Proćwin, Przybyszów, Rogów, Sielpia Wielka, Sierosławice (wsie: Sierosławice, Nowe Sierosławice), Stadnicka Wola, Stara Kuźnica (wsie: Stara Kuźnica, Chełb, Drukarnia), Stary Dziebałów, Stary Kazanów, Stary Sokołów, Sworzyce (wsie: Sworzyce, Grabków, Poraj), Trzemoszna (wsie: Trzemoszna, Małachów, Radomek), Wąsosz (wsie: Wąsosz, Wąsosz Nowiny, Wąsosz Ostre Górkki, Wąsosz Przymiarki, Wąsosz Stara Wieś, Wąsosz Zarowie) Wincentów

Rysunek 2. Podział administracyjny gminy Końskie (opracowanie własne na podst. Statutu Gminy Końskie)

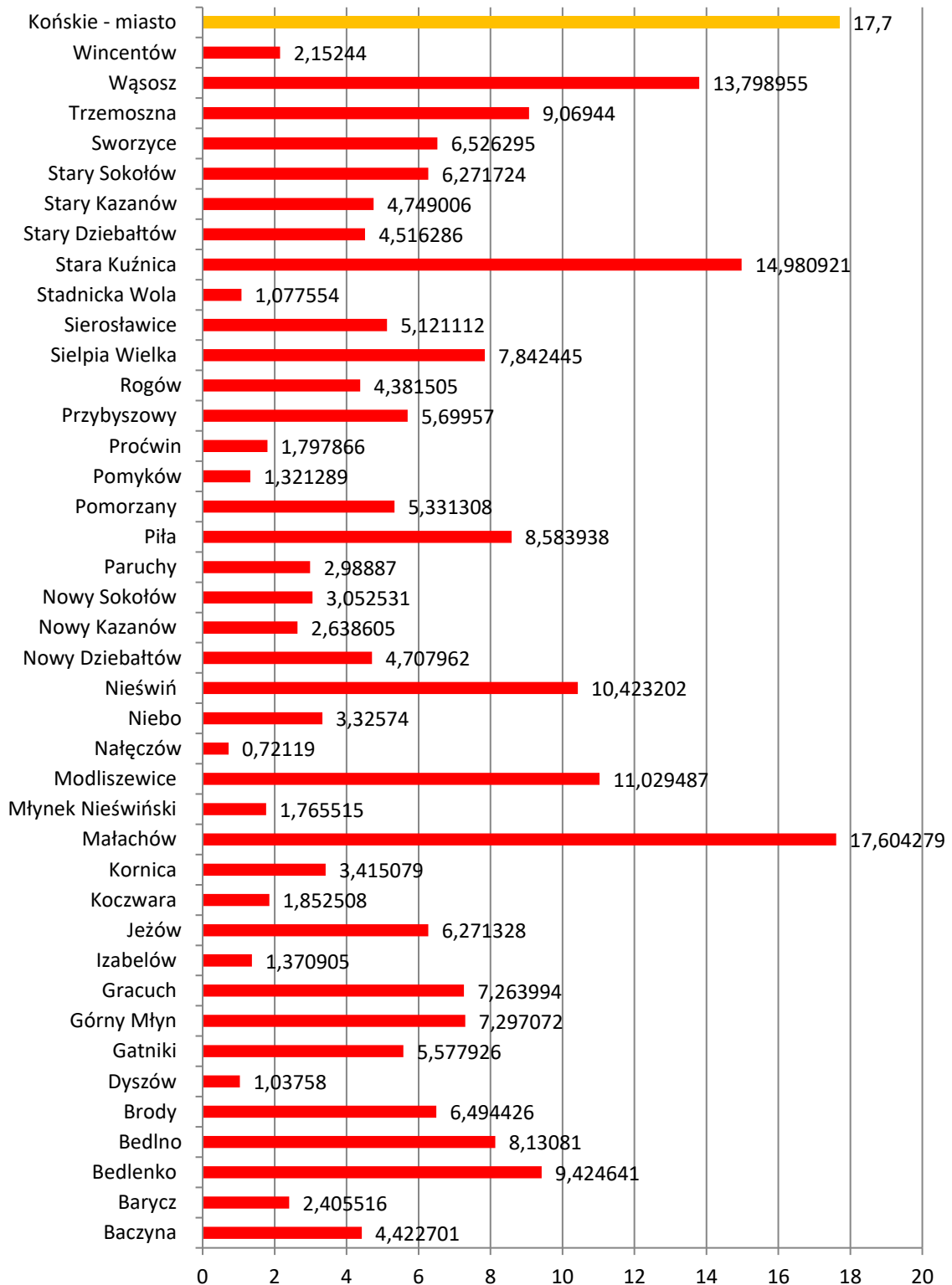
Końskie są wielofunkcyjnym ośrodkiem miejskim skupiającym najważniejsze urzędy i instytucje o zasięgu lokalnym oraz subregionalnym w zakresie: administracji, ochrony

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

zdrowia, oświaty, kultury, sądownictwa, instytucji otoczenia biznesu, ubezpieczeń, handlu, itd.

Wykres 1. Powierzchnia poszczególnych jednostek administracyjnych w Gminie Końskie w km² (źródło: Starostwo Powiatowe w Końskich)

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Ze względów geograficznych i ekonomicznych gmina Końskie (całe województwo świętokrzyskie) zaliczana jest do makroregionu tzw. *Polski Wschodniej*, czyli do regionu Polski o najniższym PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

1.2. Kontekst historyczno-gospodarczy

Rysunek 3. Insygnia Gminy Końskie (źródło: Statut Gminy Końskie)

Herb Gminy Końskie

Pieczenie Burmistrza Miasta i Gminy Końskie oraz Rady Miejskiej

Pierwsze wzmianki o osadzie Końskie pochodzą z 1124 r., kiedy właścicielami dóbr był ród Odrowążów. Osada rozwijała się stymulowana dogodnym położeniem przy średniowiecznych szlakach komunikacyjnych. Podstawą gospodarki regionu była hodowla: koni, bydła i nierogacizny. Na dalszym etapie czynnikiem rozwoju gospodarczego regionu była dostępność surowców mineralnych - złoża rud żelaza i drewna, iłów, piaskowca.

W połowie XVII w. miejscowość Końskie oraz kilka sąsiednich osad kupił kasztelan sieradzki Rafał Małachowski. W tym okresie rozwijał się przemysł hutniczy i metalurgiczny. W związku z rozkwitem miasta i okolicznych wsi kanclerz Jan Małachowski w 1729 r. wydał przywilej dla mieszkańców osady, w którym Końskie nazwane jest miastem. Oficjalna lokacja miasta na prawie magdeburskim nastąpiła w 1748 r. Zaczęło się ono rozrastać, wokół centralnie umieszczonego placu targowego, który przekształcił się w rynek. Pod koniec XVIII w. Małachowscy rozpoczęli budowę rezydencji na wschód od miasta – pałacu z parkiem.

W połowie XIX w. rodzina Małachowskich rozpoczęła wydzierżawianie fabryk, a w latach 70. XIX w., sprzedała dobra koneckie hrabiemu Janowi Tarnowskiemu.

W tym czasie inwestycje rządowe w Zagłębiu Staropolskim (Staropolskim Okręgu Przemysłowym), budowa trasy Końskie - Skarżysko - Ostrowiec i dróg lokalnych, budowa pudlingarni w Sielpi oraz otwarcie kolei w 1885 r., pomogły miastu i okolicznym miejscowościom. Nastąpiło wzmocnienie jego pozycji jako ośrodka administracyjnego, handlowego i przemysłowego. Powstały zakłady min.: wytwórnia drzewiczek do pieców Piotra Ławacza, fabryka odlewów żelaznych „Słowianin” Hochberga, odlewnia Kronenbluma, fabryka odlewów i zakłady mechaniczne Minza, wytwórnia płytek terakotowych i farbiarnia oraz cegielnia i fabryka cegły ogniotrwałej, fabryka farb, młyny, fabryka mydła, wytwórnia

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

wódek i likierów, garbarnia i tartak. Końskie były siedzibą wielu urzędów: starostwa, sądu, banków.

Okres II wojny światowej przyniósł znaczne starty, przede wszystkim w przemyśle i zmniejszeniu liczby ludności. W regionie działał dobrze zorganizowany ruch oporu. Po wyzwoleniu rozpoczęło odbudowę miasta.

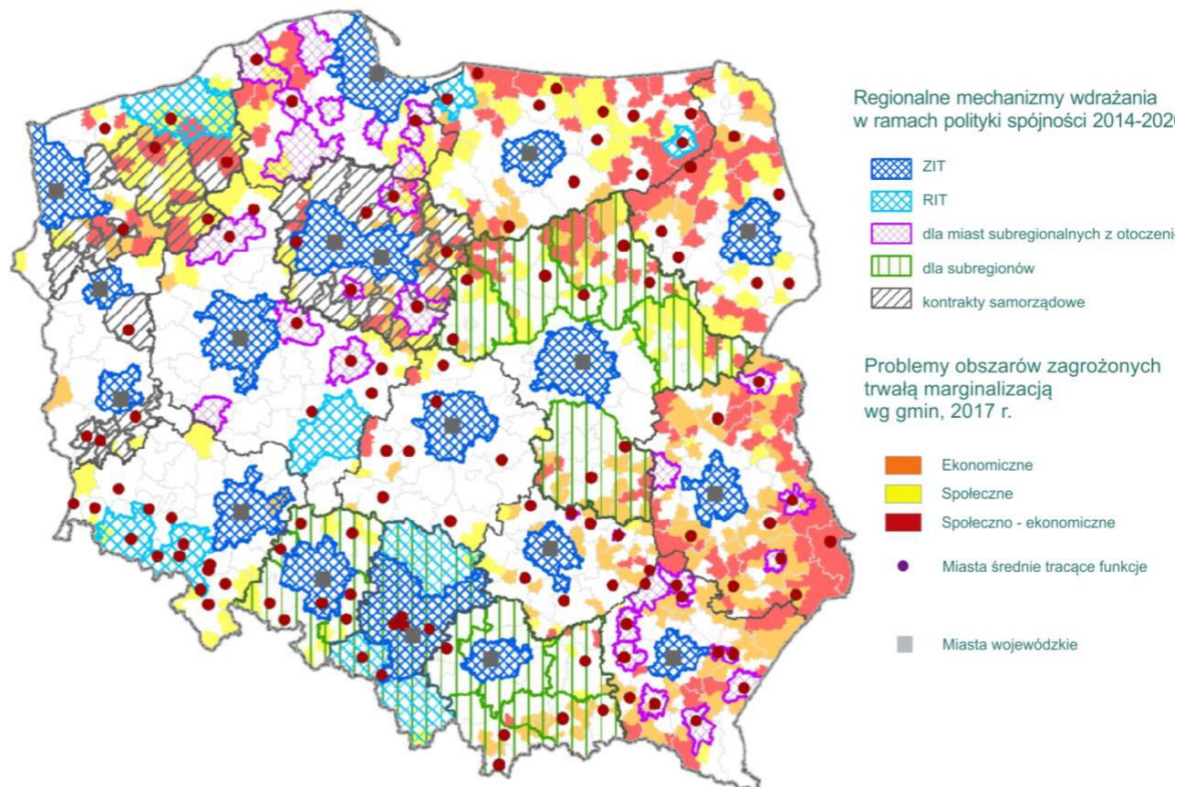
Po wojnie w PRL-u miasto administracyjnie należało do województwa łódzkiego i było siedzibą powiatu. W latach 1975-1998 Końskie zostały włączone do województwa kieleckiego, działał tu Urząd Rejonowy dla gmin: Końskie, Bliżyn, Mniów, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Smyków i Stąporków. Od stycznia 1999 r. miasto Końskie należy do województwa świętokrzyskiego i jest siedzibą władz samorządowych: powiatu koneckiego i gminy Końskie.

Podsumowanie sfery uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych

Tabela 2. Podsumowanie sfery uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych – analiza

Cechy pozytywne	Cechy negatywne
✓ Położenie w centrum kraju, bliskość większych miast regionu	✓ Wydzielony region (tzw. <i>Polska Wschodnia</i>) o niskim PKB na 1 mieszkańca
✓ Ważny ośrodek administracyjny na północy województwa	✓ Słabe skomunikowanie ze znaczącymi krajowymi ośrodkami wzrostu
✓ Bogata historia związana ze Staropolskim Okręgiem Przemysłowym	✓ Konkurencyjność innych regionów w zakresie oferowanej jakości życia

Rysunek 13. Terytorialne mechanizmy wdrażania polityki spójności 2014-2020 (źródło: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030; Warszawa, wrzesień 2019 r.)

2. Sfera zagospodarowania przestrzeni i środowiska

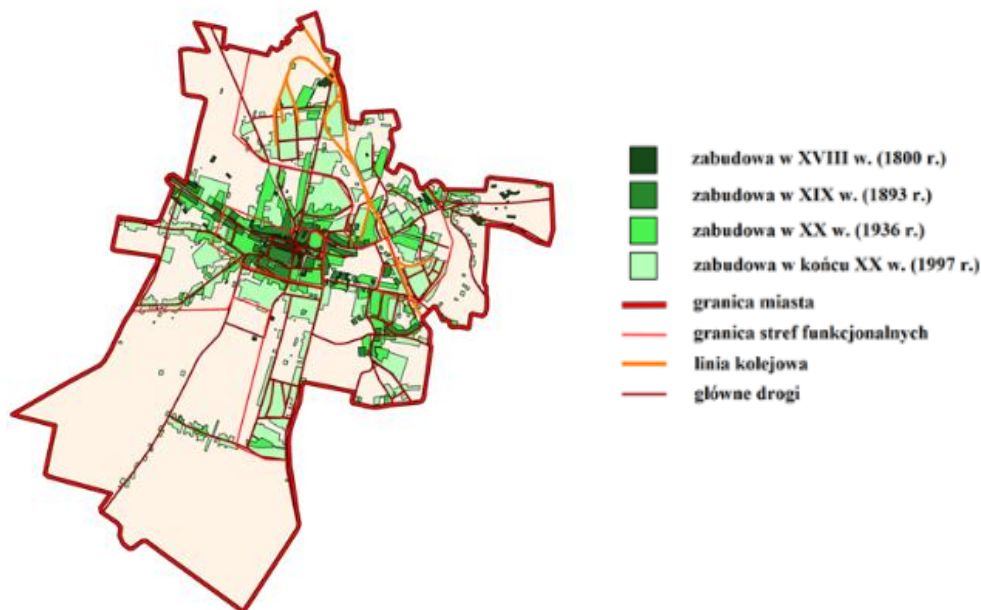
2.1. Potencjał zagospodarowania przestrzennego

Układ przestrzenny osadnictwa w gminie Końskie rozwinięty jest w sposób harmonijny, koncentrując zabudowę na terenie miasta oraz w we wsiach sołeckich, w nawiązaniu do układu komunikacyjnego.

Miasto podzielone jest na strefy o dominującym zagospodarowaniu: w północnej i wschodniej części dominują funkcje przemysłowe, w centrum funkcje mieszkalne, usługowe i handlowe, w części południowej natomiast - mieszkalne i rekreacyjne. Strefy te połączone są z historycznym centrum, które tworzy: wydłużony rynek z kolegiatą oraz założenie pałacowo-parkowe.

Struktura przestrzenna miasta silnie uzależniona jest od układu sieci drogowej, w tym dróg wyższych kategorii przebiegających przez centrum. Zabudowa kształtuje się centrycznie i z biegiem czasu rozrasta, wchłaniając tereny dawniej oddzielone od zasadniczej tkanki miasta – tereny produkcyjne.

Rysunek 4. Zmiany zabudowy Końskich (źródło: Kuleta Ł., Analiza zmian zabudowy w mieście Końskie z wykorzystaniem danych archiwalnych i współczesnych, Warszawa 2016)

Część staromiejską Końskich od południa i zachodu otaczają zabudowania mieszkaniowe i usługowe w postaci kamienic rzędowych umieszczonych w kwartałach. Bezpośrednio do tej części przylegają osiedla wielorodzinne (w rejonach ulic: Mieszka I, Kiepury, 3-go Maja Warszawskiej, Zamkowej i 16 Stycznia). Mieszkalnictwo jednorodzinne rozwija się na południu miasta w rejonach nowych osiedli: Jana Pawła II, Słonecznego.

Większe kompleksy zabudowy przemysłowej zlokalizowane są w części północnej (rejon ulic: Staszica, Warszawskiej, Wjazdowej) i w części północno-wschodniej (ul: Górna, Zielona,

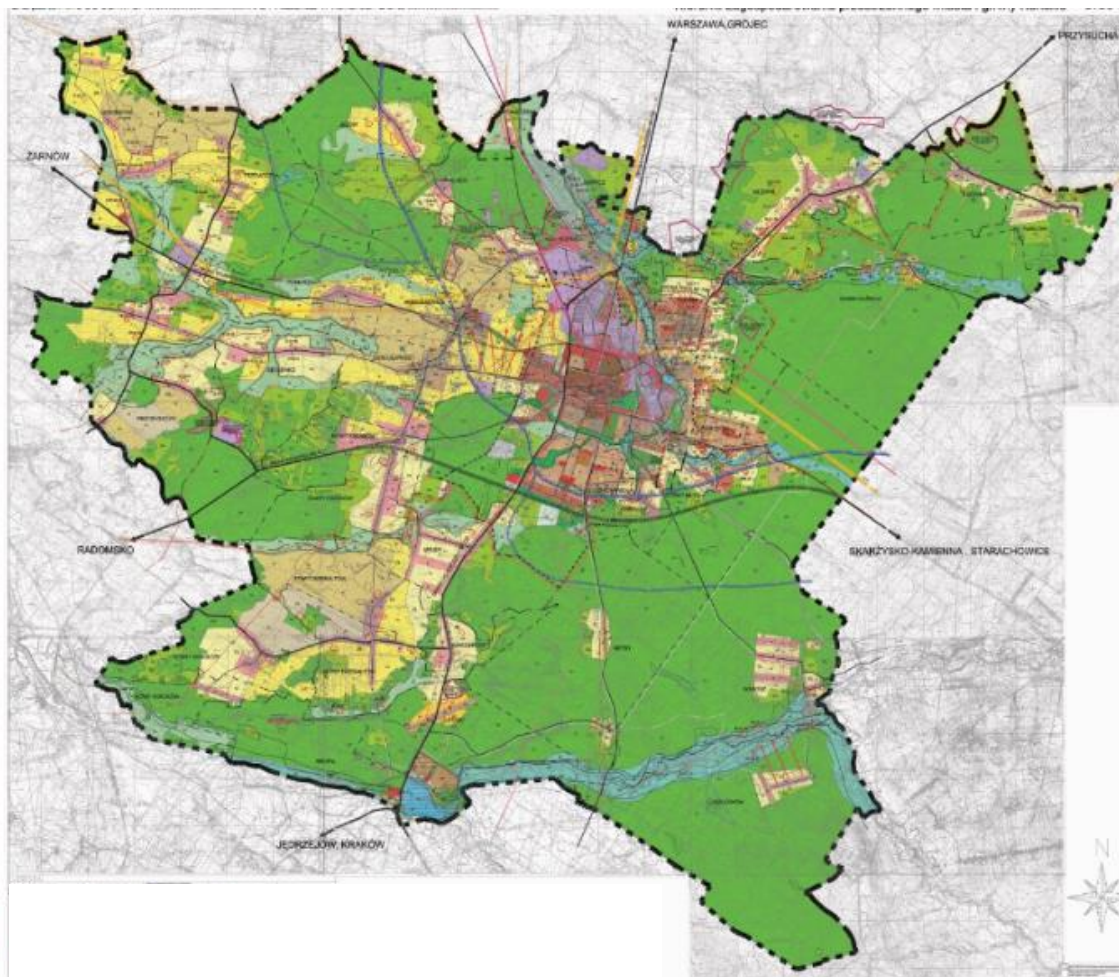
Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Fabryczna). Największy kompleks terenów inwestycyjnych w gminie Końskie znajduje się w północnej części miasta oraz w części sołectwa Kornica.

Miasto otaczają lasy, a w jego wewnętrznej strukturze wpisane są zespoły zieleni uzupełniającej istniejący układ urbanistyczny (park, skwery, aleje, cmentarz, zielenią łęgowa).

Do granic miasta bezpośrednio przylega zabudowa wiejska, w której przeważają skupiska zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej. Pozostałe ośrodki wiejskie urbanizacyjne obejmują w głównej mierze tereny gminy w pasie dróg nr 42, nr 746 i nr 72. Zurbanizowane są w głównej mierze tereny na zachód od miasta, na wschód występują mniejsze wsie wśród dużych kompleksów leśnych. Zabudowa wiejska jest prowadzona ulicowo, w skupisku w centrum i w rozproszeniu na obrzeżach.

Rysunek 5. Zagospodarowanie przestrzenne gminy (źródło: Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Końskie, 2013)

Tereny:

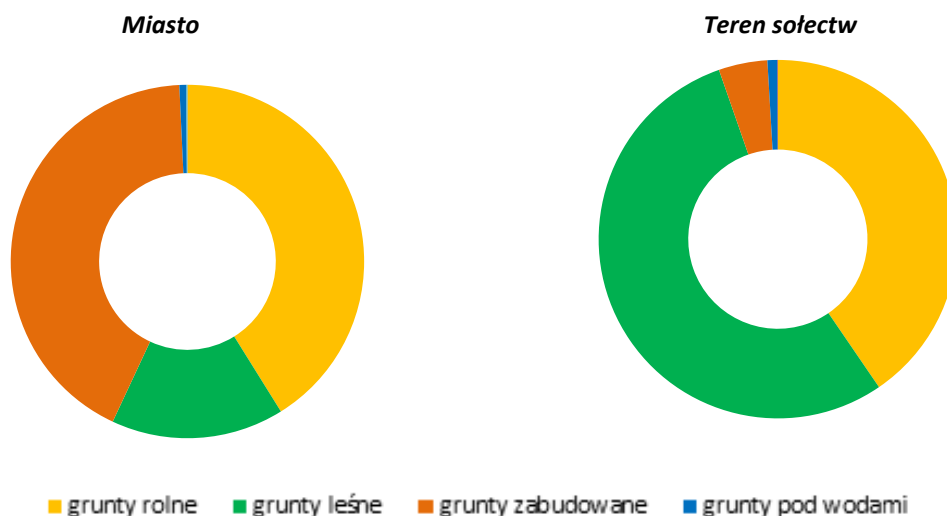
Ważnym elementem zagospodarowania przestrzennego jest rozkład użytkowania gruntów: Na terenie miejskim przeważają grunty zurbanizowane (42,3% ogółu gruntów), na obszarze wiejskim grunty rolne (41,5%) i leśne (55,6%).

Tabela 3. Zestawienie gruntów w ha według rodzajów zagospodarowania na terenie gminy - stan na 1.01.2019 r. (źródło: Starostwo Powiatowe w Końskich)

Wyszczególnienie		Miasto	Sołectwa
Grunty rolne			
grunty rolne ogółem		728	9 404
użytki rolne	grunty orne	407	5 659
	sady	10	38
	łąki trwałe	157	1 951
	pastwiska trwałe	68	674
	grunty zabudowane	69	385
	grunty pod stawami	0	17
	grunty po rowami	4	56
	grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	7	413
	nieużytki	6	211
Grunty leśne			
grunty leśne ogółem		280	12 601
lasy		277	12 586
grunty zadrzewione i zakrzewione		3	15
Grunty zabudowane i zurbanizowane			
grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem		749	1 022
tereny mieszkalne		178	250
tereny przemysłowe		148	69
inne tereny zabudowane		144	80
tereny zurbanizowane niezbudowane, w trakcie zabudowy		47	7
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe		55	25
użytki kopalne		0	1
tereny komunikacyjne	drogi	139	498
	tory kolejowe	29	92
	inne tereny komunikacyjne	3	0
	grunty przeznaczone pod budowę dróg lub przebudowę linii kolejowych	6	0
Grunty pod wodami			
grunty pod wodami ogółem		11	211
powierzchniowymi płynącymi		8	185
powierzchniowymi stojącymi		3	26
Tereny inne			
tereny różne ogółem		2	6

Wykres 2. Porównanie użytkowanie gruntów terenu miejskiego i terenu sołectw w % - stan na 1.01.2019 r. (źródło: Starostwo Powiatowe w Końskich)

Instrumentami regulującymi ład przestrzenny w gminie są: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące MPZP zajmują zaledwie 7,6% powierzchni gminy.

Tabela 4. Dane dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Końskie – stan na koniec 2019 (źródło: UMiG Końskie)

Wyszczególnienie	Dane
ilość obowiązujących MPZP	28 planów
powierzchnia objęta MPZP	1 857 ha
liczba MPZP uchwalonych w 2019 r.	9 planów
liczba MPZP w trakcie opracowania	15 planów
liczba uchwały o przystąpieniu do sporządzenia MPZP podjętych w 2019 r	5 uchwał

Zmiany lokalne w przeznaczeniu, zagospodarowaniu i uzbrojeniu dla terenów nie objętych miejscowymi planami następują na podstawie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji inwestycji celu publicznego. Zamiany te to w gminie przede wszystkim zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na tereny budowlane.

Tabela 5. Liczba decyzji ustalenia warunków zabudowy i inwestycji celu publicznego (źródło: UMiG Końskie)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
decyzje ustalające warunki zabudowy	b.d.	207	156	170	78
decyzje inwestycji celu publicznego	35	27	50	49	43

W zakresie przestrzennej oraz nabywania i zbywania nieruchomości przez gminę w roku 2019 przeprowadzone zostały procesy:

- komunalizacja 38 działek o łącznej powierzchni 10,0211 ha,
- sprzedaż 19 lokali mieszkalnych i 25 nieruchomości (w tym 5 nieruchomości

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

- w trybie bezprzetargowym na poprawienie warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej),
- nabycie 5 nieruchomości w tym: 2 nieruchomości w drodze nieodpłatnego nabycia od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, 1 nieruchomość w drodze darowizny od Skarbu Państwa oraz 2 nieruchomości w drodze umowy kupna.

2.2. Środowisko naturalne

Pod względem geograficznym gmina Końskie położona jest w północno-zachodniej części Gór Świętokrzyskich. Według regionalizacji (J. Kondrackiego) gmina położna jest w prowincji Wyżyn Polskich (34), w podprowincji Wyżyny Małopolskiej (342), na pograniczu dwóch makroregionów – Wyżyny Przedborskiej (342.1) i Wyżyny Kieleckiej (342.3). Wyżynę Przedborską reprezentuje mezoregion Wzgórz Opoczyńskich (342.12), Wyżynę Kielecką – mezoregiony: Garbu Gielniowskiego (342.32) i Płaskowyzu Suchedniowskiego (342.31).

Geologicznie obszar gminy Końskie zbudowany jest:

- w obrębie Garbu Gielniowskiego - z piaskowców retycko-liasowych, o znacznych terenach porośniętych lasem i odwadnianych przez rzekę Drzewiczkę,
- w obrębie Wyżyny Przedborskiej - z piaskowców, które tworzą obrzeżenie mezozoiczne trzonu Gór Świętokrzyskich z obszarami puszczańskimi, odwadnianymi przez Kamienną, Czarną Konecką i ich dopływy,
- w obrębie Wzgórz Opoczyńskich – ze skał jurajskich i utworów zwirowych pochodzących ze zlodowacenia środkowopolskiego, gdzie przeważają tereny rolnicze.

Wysokość względna gminy Końskie maksymalnie osiąga 114,9 m. Najwyższe wzniesienie znajduje się na wschód od Końskich (314 m n.p.m.) na Garbie Gielniowskim, najniżej położony jest obszar zalewowy rzeki Wąglanki (200,9 m n.p.m.).

Rysunek 6. Przyroda w gminie (fotografie własne)

Park im. Małachowskich w Końskich

Las w okolicach Wąsoszy

Obszar gminy Końskie według rejonizacji rolniczo-glebowej (IUNG 1983, 1998) położony jest w regionie Konecko-Łopuszańskim, który charakteryzuje się wysokim stopniem lesistości

oraz mało korzystnymi warunkami dla rozwoju rolnictwa. Przeważają gleby brunatne deluwialne (występujące powszechnie w środkowej i północno-wschodniej części gminy oraz na zachód od Końskich) gleby biellicowe i pseudobiellicowe (północno-wschodnia część gminy), mady (w dolinach rzecznych) oraz rzadziej gleby: brunatne wyługowane i czarne ziemie, murszowate, torfowe, a także gleby piaskowe różnej genezy.

Pod względem przydatności rolniczej gleby gminy kwalifikują się do kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego, dlatego w rolnictwie dominuje uprawa zbóż typu: żyto, owies oraz ziemniaków, łubinu i seradeli.

Surowce naturalne występujące na terenie gminy Końskie stanowią złoża sklasyfikowane jako (źródło: „Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” (stan na dzień 31.XII.2018 r.):

- surowce ilaste używane do produkcji farb mineralnych - złoża Baczyna,
- piaskowce - kamienie łamane i bloczne - złoża Rogów i Trzemoszna,
- piaski i żwiry, tj. kruszywa naturalne – złoża Barycz, Bedlenko I, Dziebałtów, Dziebałtów I, Nieświn, Przybyszowy.

Obecnie eksploatowane jest złożo piasków Bedlenko I (użytkownik prywatny) o zasobach przemysłowych w ilości 733 tys. Mg, i wydobyciu rocznym 144 tys. Mg.

Według podziału Polski na regiony klimatyczne, gmina położona jest w pasie klimatu wyżyn środkowopolskich w dzielnicy klimatyczno-rolniczej: Łódzko-Wieluńskiej. Klimat ten charakteryzuje się (dane wg Rocznika meteorologicznego 2019, IMGW):

- średnia temperatura najcieplejszego miesiąca +21,6°C (lipiec), temperatura najchłodniejszego -2,8°C (styczeń), średnia temperatura roczna wynosi +9,8° C,
- średnioroczna suma opadów – 694 mm,
- średnioroczna ilość dni z: deszczem – 202 dni, śniegiem – 48 dni,
- wiatry: przewaga wiatrów zachodnich (16%) i północno-wschodnich (13%).

Gmina Końskie znajduje się na obszarze Jednolitych Części Wód Podziemnych Nr 98 zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły. Teren gminy położony jest w zasięgu występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 411 - Końskie, który obejmuje środkową i południowo-wschodnią część gminy. Zbiornik związany jest z osadami jury dolnej i środkowej i zasilany jest bezpośrednio wodami opadowymi. Zasoby dyspozycyjne zbiornika szacowane są na około 655 m³/h.

Obszar gminy posiada zasoby wód podziemnych w poziomach wodonośnych: jury dolnej (związanego z osadami piaskowców, o zmiennej wydajności) i czwartorzędu (związanego z utworami piaszczystymi dolin rzecznych, o wydajności uzależnionej od poziomu wód gruntowych). Ze względu na zróżnicowaną budowę geologiczną gmina posiada niejednolite warunki gromadzenia się zasobów wód podziemnych.

Teren gminy Końskie położony jest w dorzeczu Pilicy, lewostronnego dopływu rzeki Wisły. Obszar odwadnia rzeka Czarna, która za zalewem w Sielpi tworzy Czarną Konecką,

środkową i północną część gminy odwadnia Drzewiczka, a północno-wschodni kraniec - Wąglanka. Gmina ma gęstą sieć rzeczną, którą tworzą odcinki o łącznej długości 93,02 km, z czego odcinki uregulowane stanowią 47,259 km. Sieć hydrologiczną gminy tworzą:

- rzeki o łącznej długości 63,05 km: Wąglanka, Młynkowska, Czarna Konecka, Krasna, Gracówka, Czysta,
- mniejsze dopływy rzeczne o łącznej długości 28,97 km: Modrzewinka, Sokołówka, Ciek od Dziebałtowa, Ciek od Kazanowa, Ciek od Trzemosznej, Ciek od Wincentowa,
- zbiorniki retencyjno-rekreacyjne,
- stawy hodowlane i kanały.

Głównym źródłem zagrożenia powodziowego jest rzeka Czarna Konecka na całym terenie zalewowym. W dolinach mniejszych rzek i cieków wezbrania powodziowe i podtopienia mają mniej rozległy zasięg. Na terenie gminy nie ma wałów przeciwpowodziowych.

Na terenie gminy znajduje się 13 zbiorników wodnych, o powierzchni łącznej 89,86 ha. Zbiorniki spełniają głównie funkcje retencyjne. Największym, zbiornikiem wodnym w gminie jest Sielpia, która łączy funkcje retencyjne i rekreacyjne i jest ważnym ośrodkiem turystycznym.

Tabela 6. Zbiorniki wód powierzchniowych na terenie gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)

Nazwa	Rzeka	Powierzchnia (ha)	Pojemność (tys. m ³)
Końskie – Browary	ciek od Wincentowa	1,60	19,2
Końskie – Browary II	ciek od Wincentowa	1,70	22,1
Końskie „Stary Młyn”	Czysta	2,80	39,2
Baczyna	dopływ Drzewiczki	0,56	6,7
Barycz Dolny	Młynkowska	3,50	54,4
Barycz Górny	Młynkowska	1,80	22,9
Drutarnia	Młynkowska	2,05	20
Górny Młyn	Czysta	5,50	74
Młynek Nieświński	Młynkowska	2,00	24
Piła	Czysta	4,25	83,9
Sielpia	Czarna Konecka	60,00	620
Stara Kuźnica	Młynkowska	2,10	29,5
Szabelnia	Czysta	2,00	20

Rysunek 7. Zbiorniki wodne na terenie gminy Końskie (fotografie własne)

Sielcia

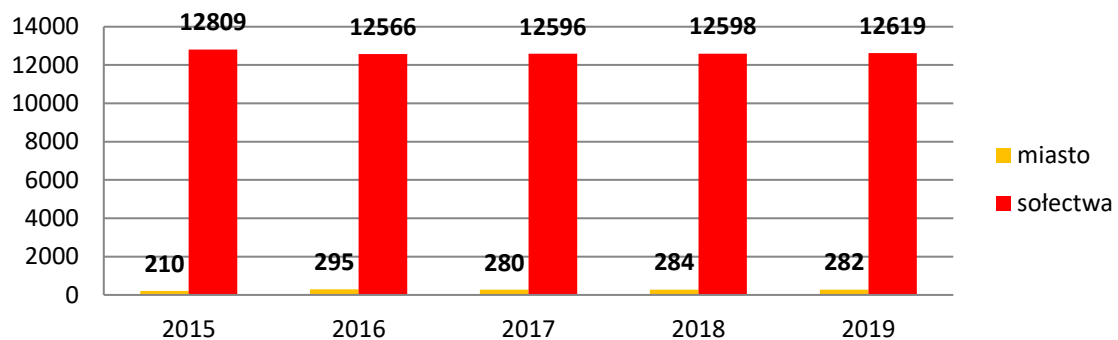

Browary

Obszar gminy jest terenem o znacznych walorach przyrodniczych oraz krajobrazowych. Charakteryzuje się atrakcyjnymi terenami leśnymi, łąkami, dolinami rzek i obecnością zbiorników wodnych.

Grunty leśne zajmują w gminie obszar 12 901 ha, tj. 48,72 % ogólnej powierzchni gminy (dane UMiG Końskie, 2019). Grunty leśne w mieście zajmują powierzchnię 282 ha, a na terenie wiejskim – 12 619 ha.

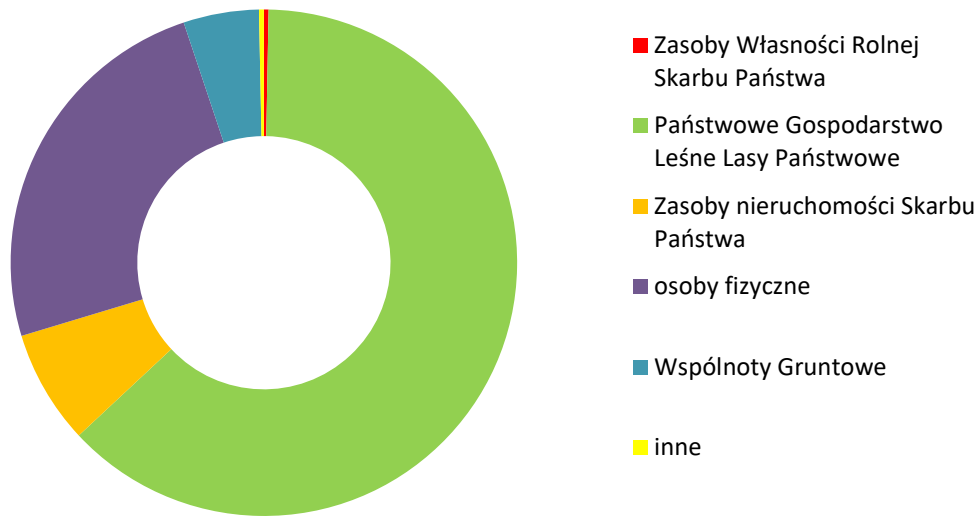
Wykres 3. Powierzchnia gruntów leśne na terenie gminy Końskie w latach 2015-2019 (źródło: UMiG Końskie)

W strukturze własności gruntów leśnych największe powierzchnie zajmują grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz grunty osób prywatnych, w dalszej kolejności są to grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa i grunty Wspólnot Gruntowych.

Wykres 4. Struktura własności gruntów leśnych w gminie w roku 2019 (źródło: UMiG Końskie)

Lasy w gminie należą do obszarów władania Nadleśnictw: Barycz, Stąporków i Ruda Maleniecka. Najbardziej zwarte masywy leśne znajdują się we wschodniej i w południowej części gminy. Zbiorowiska leśne mają charakter borów i są to głównie półnaturalne drągowiny sosnowe. W drzewostanie dominuje sosna (od 86% do 96%), inne gatunki stanowią domieszkę i są to: brzoza, olsza, jodła, świerk i dąb. Przeciętny wiek drzew wynosi od 50 do 65 lat oraz młodniki do 20 lat.

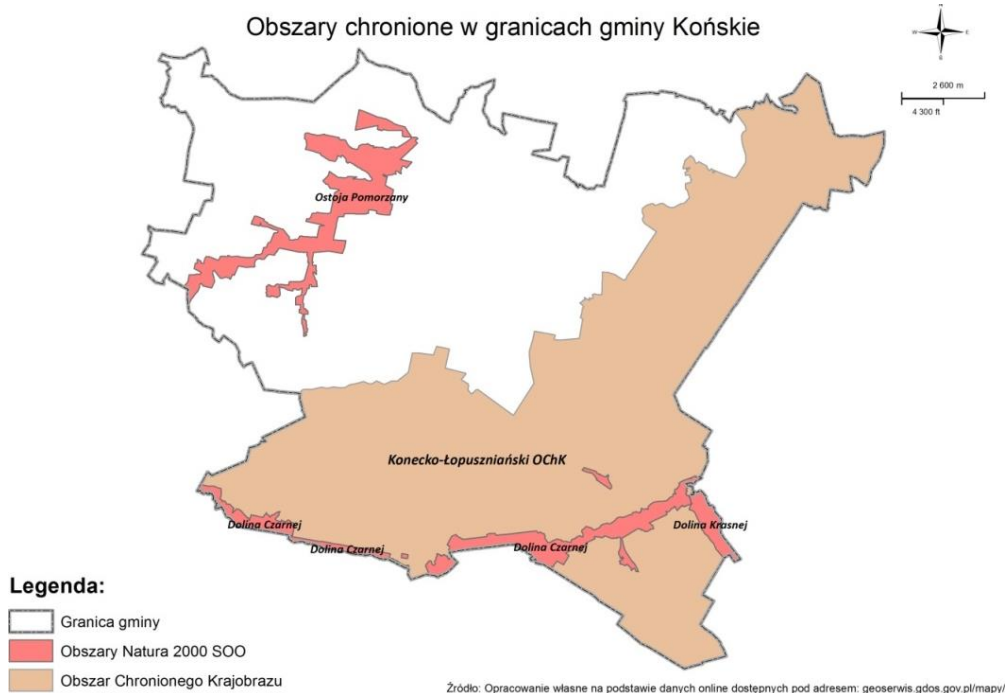
Obszary chronione zajmują obszar 13 403,62 ha, tj. 50,61% powierzchni gminy.

Tabela 7. Obszary chronione na terenie gminy Końskie- stan na 31.12.2019 r. (źródło: RDOŚ, Kielce)

Nazwa obszaru chronionego	Podstawa prawna	Powierzchnia terenu w gminie
Dolina Czarnej Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk, kod obszaru: PLH260015	Rozporządzenie Ministra Środowiska 18 czerwca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Czarnej PLH260015 (Dz. U. poz. 1551 z dn. 13.08.2018 r.)	672,06 ha
Obszar Dolina Krasnej Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk, kod obszaru: PLH260001	Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2018/43 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia jedenastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2017) 8260) (Dz. Urz. UE L 15 z 19.01.2018, s. 397)	113,02 ha
Ostoja Pomorzany Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk, kod obszaru: PLH260030	Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2018/43 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia jedenastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2017) 8260) (Dz. Urz. UE L 15 z 19.01.2018, s. 397)	897,62 ha
Ostoja Brzeźnicka Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk, kod obszaru: PLH260026		0,06 ha
Konecko - Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu	Uchwała nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3308)	12 506 ha

Rysunek 8. Obszary chronione położone na terenie Miasta i Gminy Końskie (opracowanie własne, na podst. geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/)

Ponadto ochroną na terenie gminy objęte są pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej znajdujące się:

- w Końskich, na terenie Parku im. Małachowskich: aleja lip (4 szt.) oraz grupa drzew – 4 dęby szypułkowe,
- przy ul. Partyzantów w Końskich (droga krajowa nr 42): grupa drzew – 3 lipy drobnolistne,
- w miejscowości Niebo - skałki „Piekło” (pomnik przyrody nieożywionej),
- w miejscowości Piła – grupa drzew – 6 dębów bezszypułkowych.

Rysunek 9. Pomniki przyrody na terenie gminy Końskie (fotografie własne)

Grupa dębów bezszypułkowych w Pile

Skałki „Piekło” w Niebo

Tereny zielone na obszarze Gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie, 2019):

- parki spacerowo-wypoczynkowe – 14,5 ha na terenie miasta,
- zieleńce – 2 obiekty na terenie miasta o powierzchni łącznie 1,6 ha, na terenie wiejskim – 37 obiektów o łącznej powierzchni 8,64 ha,
- zieleń uliczna – 5,4 ha na terenie miasta,
- tereny cmentarzy – w mieście - 8,4 ha, na terenach wiejskich 5 obiektów o łącznej powierzchni 6,50 ha.

2.3. Działania chroniące środowisko

Najważniejszymi działaniami chroniącymi środowisko jest: racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi, ochrona powietrza atmosferycznego, wykorzystanie źródeł energii odnawialnej.

W gminie system selektywnej zbiórki odpadów funkcjonuje od roku 2009. W roku 2019 z terenu gminy na składowisko RZZO w Końskich trafiło 16 734,10 Mg (ton) odpadów niesegregowanych (ok. 65% z terenu miasta) i 7 508,46 Mg z terenów wiejskich.

Tabela 8. Wykaz odpadów przekazanych na składowisko RZZO w Końskich z terenu gminy (źródło: PGK Końskie)

Rodzaj odpadu	Ilość odpadów dostarczona w Mg			
	2016	2017	2018	2019
żuźle i pochodne	634,9	86,89	1408,24	77,07
opakowania z papieru i tektury	181,40	121,80	88,34	145,94
opakowania z tworzyw sztucznych	494,82	185,72	108,00	141,29
zmieszane odpady opakowaniowe	27,79	459,86	652,88	779,86
opakowania ze szkła	421,19	438,96	404,82	473,40
zużyte opony	38,43	113,99	40,92	67,75
odpady betonu i pochodne	1 309,77	1 425,68	2 259,91	3 124,25
skratki, zawartość piaskowników	102,62	141,26	119,25	166,39
odpady ulegające biodegradacji	462,73	894,73	824,50	1 019,71
inne odpady nie ulegające biodegradacji	234,75	256,24	207,33	224,01
niesegregowane odpady komunalne	7 920,86	8 857,68	9 334,21	9 771,34
odpady z czyszczenia ulic i placów	46,25	45,37	16,41	39,51
odpady wielkogabarytowe	199,99	114,29	266,89	344,58
pozostałe rodzaje odpadów	446,69	137,90	185,82	359
razem	12 522,19	13 280,37	15 917,52	16 734,10

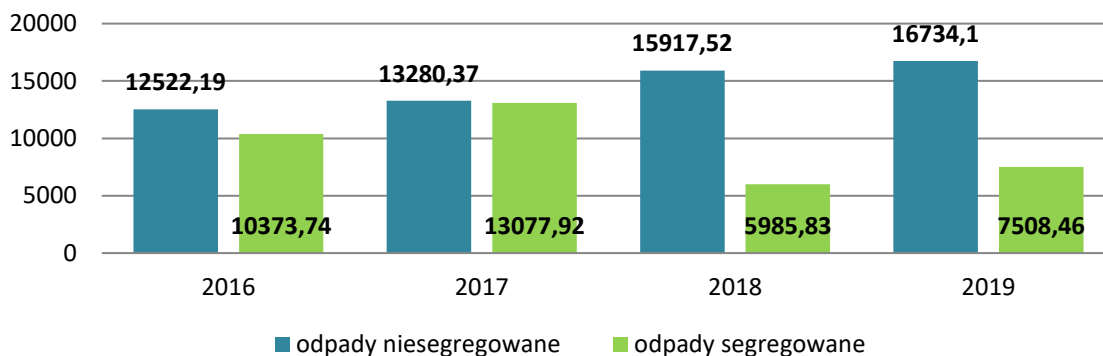
Tabela 9. Wykaz odpadów przekazanych do dalszego zagospodarowania na składowisko w Końskich z terenu gminy (źródło: PGK Końskie)

Nazwa odpadu	Ilość odpadów dostarczona w Mg			
	2016	2017	2018	2019
odpady z papieru i tektury	472,82	541,85	663,10	554,90
odpady z tworzyw sztucznych	555,09	695,81	878,35	758,28
opakowania wielomateriałowe	-	19,67	18,41	36,85
odpady szklane	1030,53	1106,97	931,82	893,03
zużyte opony	136,09	42,21	72,75	21,10
papier i tektura	6,56	-	-	-

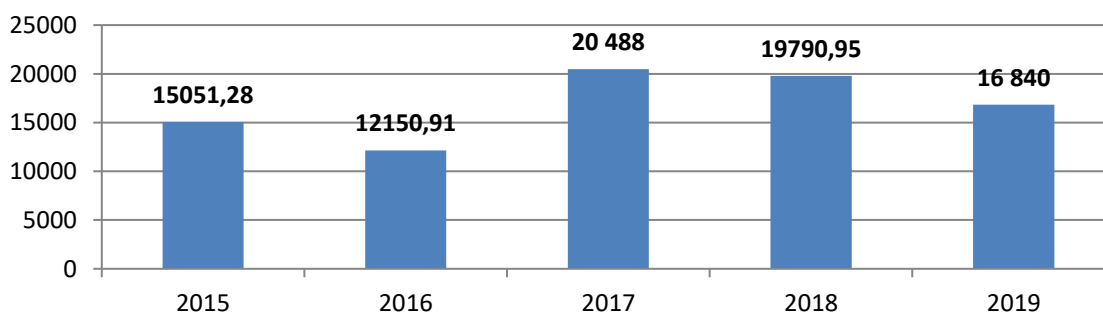
metale żelazne	90,40	138,15	100,92	102,59
metale nieżelazne	2,12	26,50	23,01	15,95
tworzywa sztuczne i guma	-	-	-	528,46
odpady palne (paliwo alternatywne)	928,07	1 865,58	1 203,67	584,58
inne odpady (w tym zmieszane substancje)	7 152,06	8 641,18	2 093,80	4 012,72
razem	10 373,74	13 077,92	5 985,83	7 508,46

Wykres 5. Odpady niesegregowane i segregowane z terenu gminy (źródło: PGK Końskie)

W gminie Końskie na koniec 2014 roku zinwentaryzowano ogółem 606 461,7 m² płyt azbestowo cementowych (wagowo – 6.671,15 Mg). W latach 2015-2019 zebrano ogółem 84 321,14 m² (tj. 927,53 Mg) odpadów znajdujących się na 56 dachach i zalegających na 471 posesjach. Jest to ok 13,9% ogółu zinwentaryzowanego azbestu i wyrobów zawierających azbest. Na terenie gminy pozostaje nadal 522 140,56 m² tj. 5 743,55 Mg azbestu do unieszkodliwienia.

Wykres 6 Unieszkodliwienie azbestu na terenie gminy Końskie w m² (źródło: UMiG Końskie)

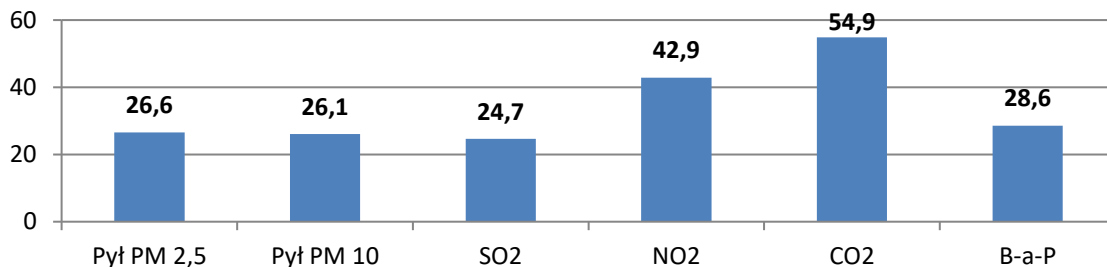
Gmina Końskie realizowała w latach 2015-2019 działania naprawcze dotyczące ochrony powietrza zgodnie z „Programem Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Końskie” (2013 r.) oraz "Regulaminem dofinansowania ze środków budżetu Gminy Końskie inwestycji realizowanych w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji dla miasta Końskie". Zgodnie z nimi gmina dofinansowywała wymianę nieekologicznych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych i otrzymywała na ten cel dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

Tabela 10. Wymiana źródeł ciepła na terenie miasta Końskie w latach 2015-2018 (źródło: UMiG Końskie)

Liczba wymienionych źródeł ciepła według rodzaju		2015	2016	2017	2018	Razem
ogrzewanie sieciowe	miejska sieć ciepłownicza	-	1	-	1	2
	gaz ziemny	6	4	34	49	93
ogrzewanie punktowe	ekogroszek	6	12	19	24	61
	LPG gaz	-	-	2	3	5
	pellet	-	-	10	16	26
OZE	pompa ciepła	-	-	-	2	2
Razem		12	17	65	95	189

Wykres 7. Procentowa redukcja zanieczyszczeń uzyskana w latach 2015-2019 na wymianie źródeł ciepła (źródło: UMiG Końskie)

Gmina prowadzi nasadzenia drzew i krzewów lub odtworzenia zieleni najczęściej w ramach prowadzonych inwestycji. W latach 2015-2019 otwarte zostały nowe tereny zielone, głównie przy zbiornikach wodnych. Dokonano nasadzeń łącznie 375 drzew i 2270 krzewów.

Gmina Końskie charakteryzuje się wysokimi możliwościami w zakresie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych:

- leży w obszarze preferowanym dla rozwoju energetyki wiatrowej, energia na wysokości 30 m nad poziomem gruntu wynosi 1 000 kWh/m² (szacunki IMiGW), przeciwwskazaniem jest jednak usytuowanie obszarów chronionych oraz leśnych,
- posiada warunki do stworzenia elektrowni wodnych na rzekach Czysła oraz Czarna Konecka,
- wykorzystanie energii słonecznej możliwe jest na całym terenie dla gospodarstw indywidualnych oraz przedsiębiorców,
- wody geotermalne do wykorzystania w ogrodnictwie, rekreacji, lecznictwie i hodowli (wykonana analiza możliwości występowania i zagospodarowania wód termalnych w gminie w ramach projektu „Świętokrzysko-Podkarpacki Klaster Energetyczny - Kontynuacja” ze środków EFRR).

Przy obiektach gminnych realizowane są inwestycje z wykorzystaniem OZE, np. instalacje fotowoltaiczne w ramach prowadzonych termomodernizacji budynków: Wiejskiego Domu Kultury w Kornicy, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich, zaplecza

sportowego przy ul. Partyzantów w Końskich, szkół w Nieświniu i w Kazanowie oraz przedszkola w Pomykowie. Większe instalacje OZE w gminie to:

- instalacja fotowoltaiczna o mocy 0,627 MW na zrekultywowanej kwaterze odpadów komunalnych w Końskich zrealizowana przez PGK Końskie Sp. z o.o.,
- instalacja fotowoltaiczna o mocy 999,18 kW w Końskich – inwestor Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska,
- instalacja fotowoltaiczna o mocy ok. 1MW w miejscowości Kopaniny – inwestor prywatny – firma Sunny Farm Sp. z o.o.,
- mała elektrownia wodna (MEW) o mocy 12 kW w miejscowości Piła na rzece Czysła.

Rysunek 10. Instalacje OZE w gminie Końskie (fotografie własne)

Instalacja fotowoltaiczna na składowisku w Końskich

Instalacja na budynku ZSP w Nieświniu

Największym zainteresowaniem w gospodarstwach indywidualnych cieszą się mikroinstalacje fotowoltaiczne i solarne, które mieszkańcy montują głównie w nowobudowanych obiektach indywidualnie. W ramach projektu „OZE dla mieszkańców gmin SZGiM” w roku 2020 realizowany jest na terenie gminy Końskie montaż ponad 180 instalacji fotowoltaicznych i 18 instalacji solarnych z dofinansowaniem z RPO WŚ 2014-2020.

2.4. Uwarunkowania dziedzictwa kulturowego

Historia terenu gminy Końskie związana jest szczególnie ze Staropolskim Okręgiem Przemysłowym. Dziedzictwo materialne związane jest z wykorzystaniem zasobów obszaru, w tym zasobów przyrodniczych (bogata siecią rzeczna, możliwością wydobycia rud i innych surowców). Na terenie gminy Końskie znajduje się szereg zabytkowych obiektów architektury stanowiących pozostałości historycznie ukształtowanej zabudowy, posiadającej cenne walory kompozycyjno-przestrzenne i architektoniczne. Szczególne znaczenie ma zachowany układ urbanistyczny centrum miasta, obiekty sakralne oraz obiekty związane z dawnym przemysłem.

Tabela 11. Wykaz zabytków architektonicznych wpisanych do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego z terenu gminy Końskie (źródło: WUOZ Kielce)

Miejscowość	Zabytek	Numer rejestru
Końskie	Kościół parafialny pw. śś Wojciecha i Mikołaja	A.485
Końskie	Kościół cmentarny pw. św. Jana Chrzciciela obecnie parafia pw. św. Anny (kościół, cmentarz)	A.486/1-3
Końskie	Zespół pałacowy (2 skrzydła pałacowe, 4 pawilony, glorieta, świątynia grecka, oranżeria egipska, altana, „domek wnuczątów” 2 baszty, 2 kapliczki, park z ogrodzeniem)	A.487/1-14
Końskie	Dom, ul. Piłsudskiego 26	A.488
Modliszewice	Zespół zamczku biskupiego (dwór, budynek bramny, kuźnia, wyspa ze stawem)	A.489/1-4
Nowy Kazanów	Zespół klasztorny bernardynów (kościół obecnie parafia pw. Zwiastowania NMP)	A.490/1-2
Sielpia Wielka	Zespół zakładu i osiedla przemysłowego	A.491/1-2
Stara Kuźnica	Kuźnia	A.492

Rysunek 11. Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego (fotografie własne)

**Kościół parafialny
pw. śś Wojciecha i Mikołaja w Końskich**

**Zespół klasztorny bernardynów
w Kazanowie**

W Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się ogółem 246 obiektów (w tym 134 na terenie miasta Końskie oraz 112 obiektów na terenie wiejskim). Zabytki miejskie, poza rejestrowymi, to zespoły: dworca kolejowego, koszar i osiedla kolejowego oraz kamienice i domy mieszkalne - głównie przy ulicach: Piłsudskiego, Zamkowej, Placu Kościuszki, Iwo Odrowąża, ks. Granata, 1 Maja, Partyzantów i Sportowej. Obiekty na terenie wiejskim to głównie budownictwo przemysłowe, domy mieszkalne, kościoły i cmentarze, krzyże, kapliczki i figury przydrożne.

Ważne dla regionu wydarzenia upamiętnione są Miejscami Pamięci Narodowej w formie pomników, tablic pamiątkowych, nagrobków na cmentarzach.

Na terenie gminy Końskie ochroną prawną objęty jest fragment miasta ze względu na utworzenie tzw. Parku Kulturowego (Uchwała nr XXXIII/317/2006 Rady Miejskiej w Końskich

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

z dnia 27 kwietnia 2006 r.). Park obejmuje: zabytkowy układ urbanistyczny śródmieścia z kościołem parafialnym i zabudową mieszkaniową, Parkiem Miejskim z zespołem pałacowym, dawnymi folwarkami i stawami, błoniami i cmentarzem przy ul. Browarnej. Plan zawiera najważniejsze elementy rewaloryzacji i zalecenia organizacji przestrzeni i dbałości o obiekty historyczne, dalszej ochrony zachowawczej krajobrazu parku kulturowego i działań naprawczych zwłaszcza w rejonach dokonanej dewastacji przestrzeni publicznej.

Stanowiska archeologiczne w gminie to głównie pozostałości osad i ślady osadnictwa pochodzące z epoki kamienia, neolitu i brązu oraz z wczesnego średniowiecza. Większość, z 254 zewidencjonowanych stanowisk, nie jest oznaczona w terenie. Najważniejsze obiekty archeologiczne w gminie są wpisane do rejestru zabytków archeologicznych województwa świętokrzyskiego.

Tabela 12. Wykaz zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego z terenu gminy Końskie (źródło: WUOZ Kielce)

Miejscowość	Zabytek	Numer rejestru
Bedlno	Grodzisko	Aa 6
Stary Kazanów	Relikt obronnego dworu	Aa 13
Modliszewice	Kompleks zabudowań dworu obronnego	Aa 291/302

Opieką nad zabytkami i dziedzictwem kulturowym w gminie, poza odpowiednimi wydziałami UMiG i jednostkami podległymi w zakresie swoich kompetencji, zajmuje się Komisja Opieki nad Zabytkami działająca przy PTTK w Końskich.

Podsumowanie sfery zagospodarowania przestrzeni i uwarunkowań środowiska

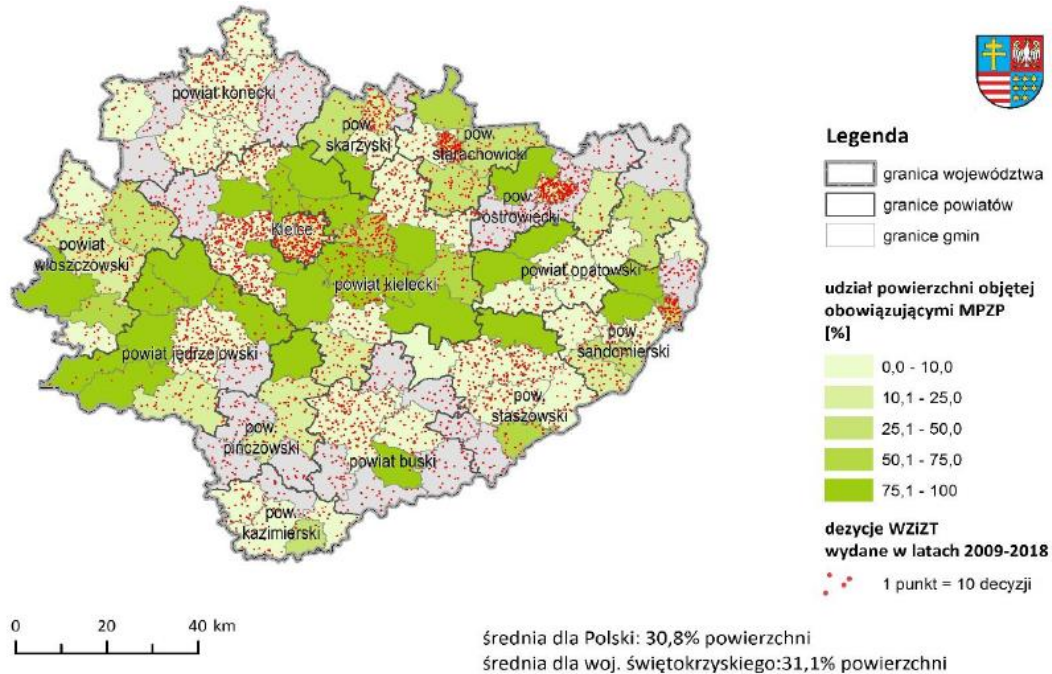
Tabela 13. Podsumowanie sfery zagospodarowania przestrzeni i środowiska w gminie Końskie – analiza

Cechy pozytywne	Cechy negatywne
✓ Sukcesywne zwiększanie ładu przestrzennego, rewitalizacja	✓ Mały obszar objęty MPZP
✓ Wysoka jakość i bogactwo środowiska przyrodniczego	✓ Nadal znaczące emisje zanieczyszczeń z produkcji i gospodarstw domowych
✓ Rozpowszechnianie OZE	✓ Niewystarczające środki na realizację polityki ochrony środowiska oraz opór społeczny
✓ Unikatowe dziedzictwo kulturowe, m.in. zabytki architektury poprzemysłowej	✓ Słaby stan techniczny większości obiektów zabytkowych
✓ Konieczność konsekwentnego rozwoju turystyki w oparciu o Staropolski Okręg Przemysłowy i walory Sielpi	

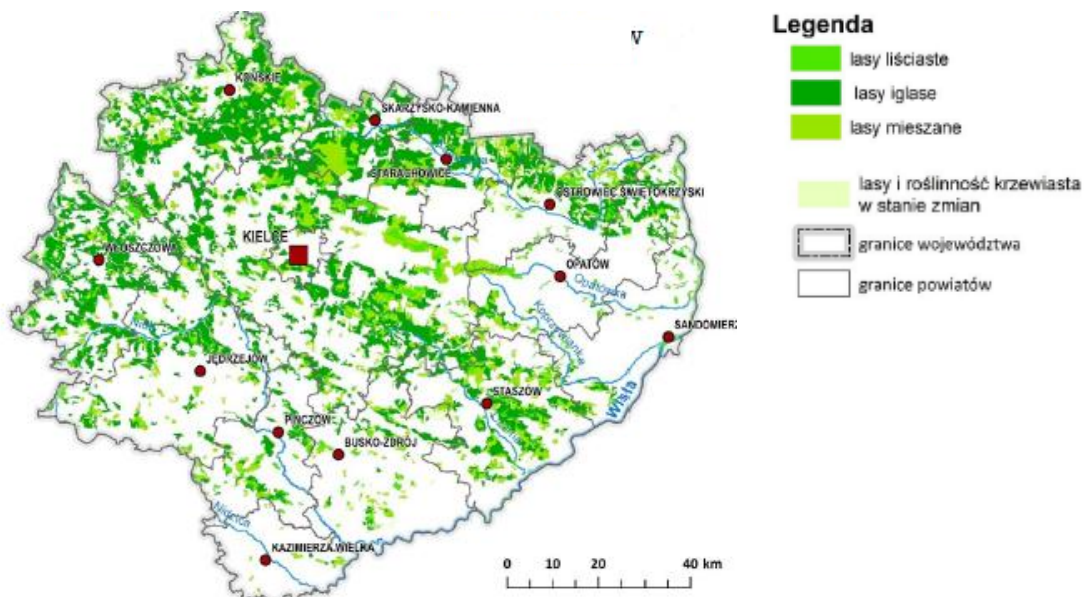

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Rysunek 12. Udział powierzchni objętej MPZP w województwie świętokrzyskim źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja)

Rysunek 13. Rozmieszczenia lasów w województwie świętokrzyskim (źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja)

3. Sfera społeczna gminy Końskie

3.1. Potencjał demograficzny

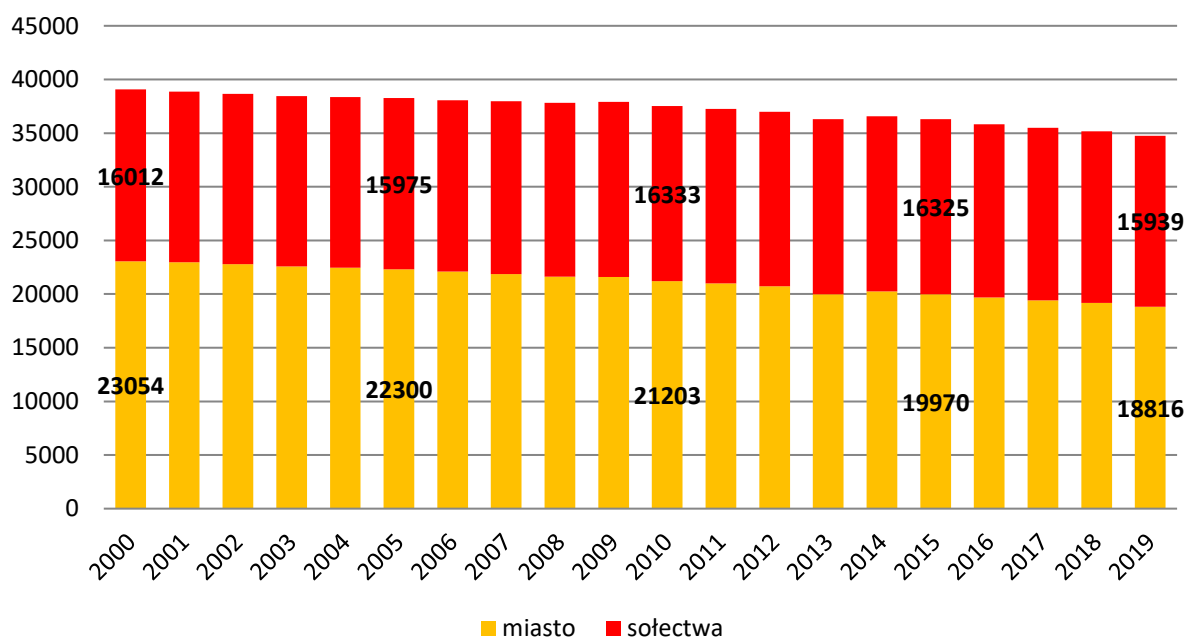
Na terenie gminy Końskie zamieszkuje ogółem 34 755 osób (według danych UMiG Końskie, stan na dzień 31.12.2019, wg liczby osób zameldowanych na pobyt stały), w tym 16 740 mężczyzn i 18 015 kobiet. W mieście mieszka 18 816 osób, na terenach wiejskich - 15 939.

Ludność gminy Końskie stanowi 43,9 % ludności powiatu koneckiego oraz około 2,8% ludności województwa świętokrzyskiego.

Tabela 14. Liczba ludności na terenie gminy Końskie w latach 2015-2019 – zameldowani na pobyt stały (źródło: UMiG Końskie)

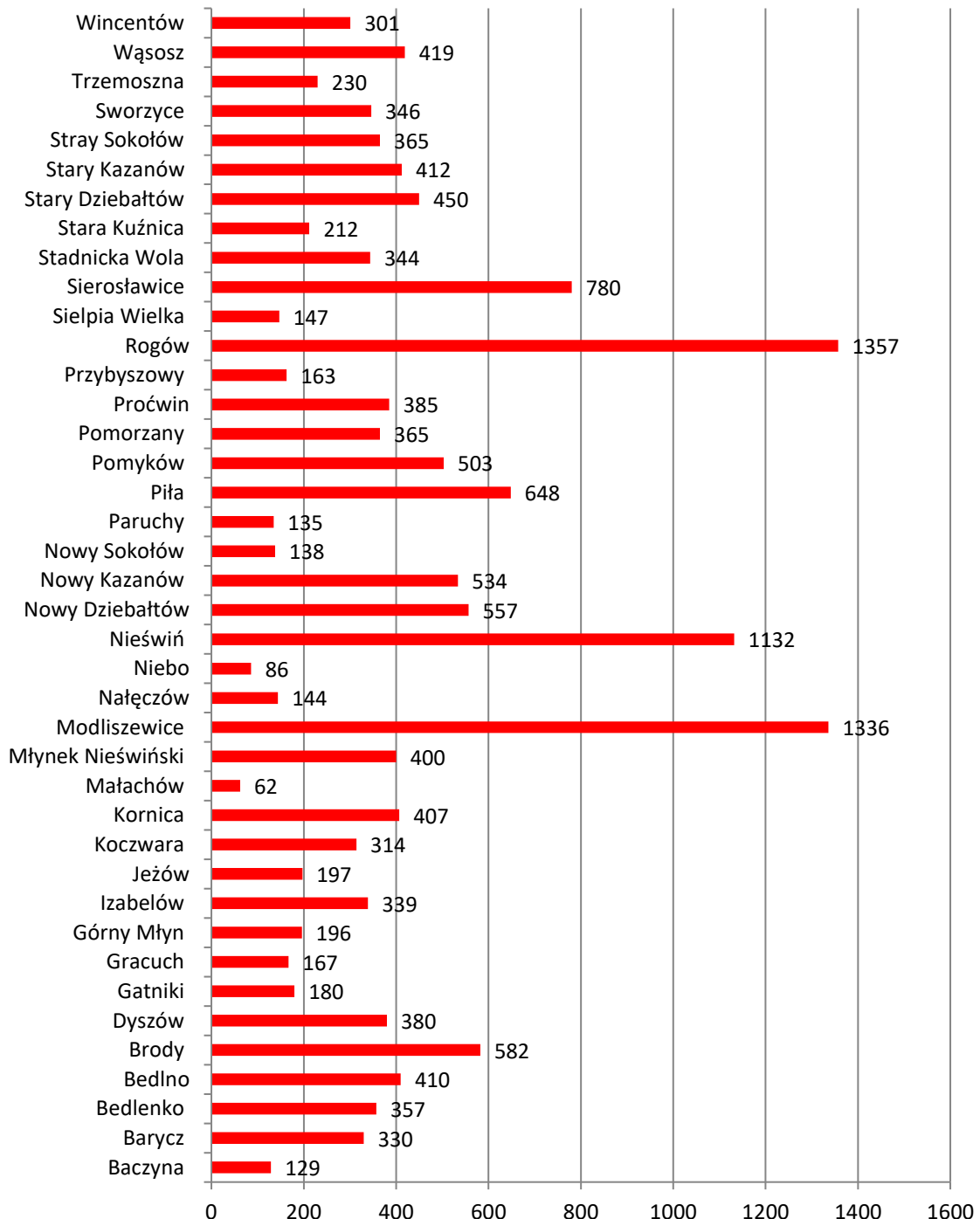
Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Ludność ogółem					
liczba mieszkańców ogółem	36 295	35 827	35 493	35 168	34 755
mężczyźni	17 461	17 233	17 039	18 268	16 740
kobiety	18 834	18 594	18 454	16 900	18 015
Mieszkańcy miasta					
liczba mieszkańców ogółem	19 970	19 673	19 417	19 170	18 816
mężczyźni	9 483	9 344	9 188	9 082	8925
kobiety	10487	10 329	10 229	10 088	9891
Mieszkańcy sołectw					
liczba mieszkańców ogółem	16 325	16 154	16 076	15 998	15 939
mężczyźni	7 978	7 889	7 851	7 818	7815
kobiety	9 483	8 265	8 225	8 180	8124

Wykres 8. Struktura liczby ludności gminy Końskie w latach 2000-2019 (źródło: UMiG Końskie)

Wykres 9. Liczba ludności w sołectwach gminy Końskie – stan na dzień 31.12.2019 r. (źródło: UMiG Końskie)

Stopień koncentracji ludności w gminie Końskie jest nierównomierny. Najludniejsze sołectwa zamieszkiwane są przez ponad 1300 mieszkańców i są to Rogów i Modliszewice. Ponad 1000 mieszkańców ma także Nieświń. Najmniej ludne sołectwa (zamieszkałe przez mniej niż 100 osób) to Małachów i Niebo.

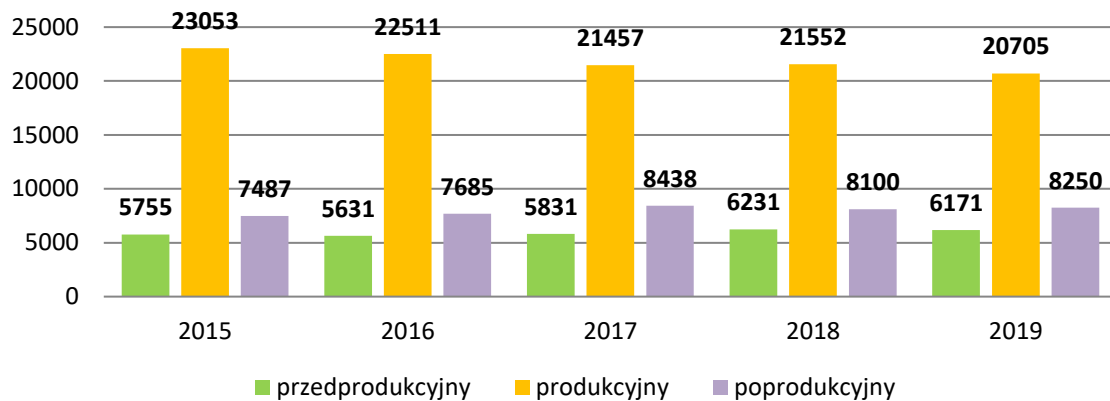
Tabela 15. Ruch naturalny mieszkańców gminy (źródło: UMiG Końskie)

Liczba osób	2015		2016		2017		2018		2019	
	urodzenia	zgony	urodzenia	zgony	urodzenia	zgony	urodzenia	zgony	urodzenia	zgony
miasto	137	230	134	209	144	181	126	232	122	235
sołectwa	117	176	142	194	35	232	126	161	145	201
razem	254	406	276	403	279	413	252	393	267	436
przyrost*	-152		-127		-134		-141		-169	

*Przyrost naturalny w liczbach faktycznych

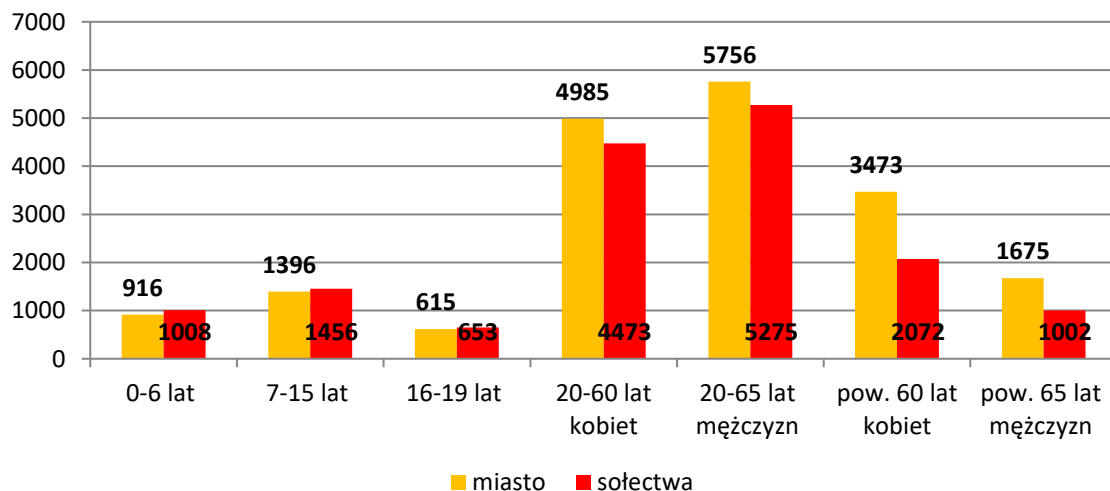
Znaczny, ujemny i stale zmniejszający się przyrost naturalny związany jest z niską atrakcyjnością gminy jako miejsca zamieszkania dla osób młodych, świadczy o tym zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym.

Wykres 10. Struktura ludności gminy Końskie według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2015-2019 (źródło: UMiG Końskie)

Struktura ludności gminy pod względem ekonomicznych grup wiekowych przedstawia się następująco: 17,5% ogółu mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, 59% osoby w wieku produkcyjnym, a 23,5% osoby w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 11. Struktura wieku ludności na dzień 31.12.2019 r. (źródło: UMiG Końskie)

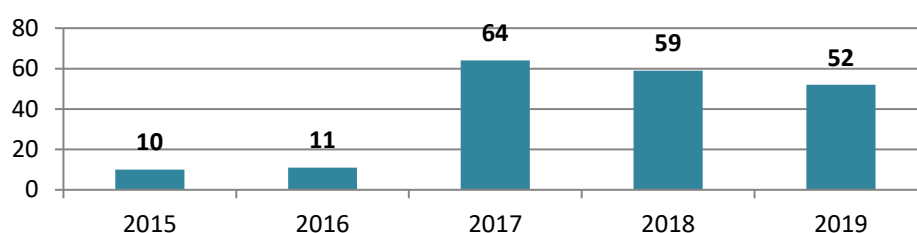

W gminie od kilku lat wyraźnie zarysowuje się tendencja większej liczby osób w grupie do 19 lat zamieszkujących tereny sołectw. Natomiast w grupie osób starszych, a zwłaszcza powyżej 60 lat, zdecydowanie więcej osób zamieszkuje teren miasta.

Populacja gminy charakteryzuje się obecnie mało korzystną strukturą wiekową, ponieważ liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rośnie, spada natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym. Średni wiek mieszkańców gminy wynosi 42,9 lat i jest nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców w skali kraju.

Wykres 12. Liczba osób mniejszości narodowych zameldowanych na pobyt stały lub czasowy w gminie Końskie w latach 2015-2019 (źródło: UMiG Końskie)

Na koniec roku 2019 w gminie na pobyt stały lub czasowy zarejestrowane były ogółem 52 osoby reprezentujące mniejszości narodowe, w tym 26 osób pochodzenia ukraińskiego oraz 7 osób pochodzenia bułgarskiego. Inne narodowości reprezentowane były przez 2 lub 3 osoby.

Wskaźniki demograficzne dla gminy wynoszą (wg GUS, 2019):

- wskaźnik obciążenia demograficznego:
  - ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 68,5 osoby,
  - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – 164,3 osób,
  - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 59,3osób,
  - odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem – 25,3,
- udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem:
  - w wieku przedprodukcyjnym – 15,4 % osób,
  - w wieku produkcyjnym – 59,3 % osób,
  - w wieku poprodukcyjnym – 25,3 % osób,
- wskaźniki modułu gminnego:
  - gęstość zaludnienia – 140 osób na 1 km²,
  - kobiety na 100 mężczyzn – 106,
  - przyrost naturalny na 1000 ludności – -4,49 (w liczbach -158 osób),
  - saldo migracji - -185 osób.

Według danych ogólnych GUS „Dochody i warunki życia ludności Polski – raport z badania EUOSILC 2018” wskaźniki adekwatne do obszaru gminy kształtują się dla miast do 20 tys. mieszkańców i wsi następująco:

- wykształcenie dla osób powyżej 16 roku życia w mieście: wyższe – 22,6%, średnie – 35,5 %, zasadnicze zawodowe – 27,1 gimnazjalne – 3,8%, podstawowe ukończone – 11,4%, bez wykształcenia – 0,7%,
- wykształcenie dla osób powyżej 16 roku życia na wsi: wyższe – 2,1%, średnie – 30,4 %, zasadnicze zawodowe – 32,9%, gimnazjalne – 5,2%, podstawowe ukończone – 18,3%, bez wykształcenia – 1,2%.

Ocena poziomu życia mieszkańców gminy związana jest z oceną poziomu zaspokojenia ich potrzeb materialnych oraz z jakością życia. Źródłami utrzymania są: praca najemna w rolnictwie i poza nim oraz niezarobkowe źródła utrzymania (np. emerytura, renta). Niestety takie dane są udostępniane podczas Narodowych Spisów Powszechnych, ostatnie z roku 2002 są już mocno nieaktualne i nie przystają do stanu obecnego. Według przytoczonego powyżej dokumentu GUS w roku 2018 przeciętny dochód roczny netto dla mieszkańca miasta poniżej 20 tys. mieszkańców wynosił 31 469 zł i wsi – 26 671 zł. Jest to wzrost w stosunku do roku 2008 o 17,5 dla miasta i 15% dla wsi.

3.2. Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

W zakresie świadczenia pomocy społecznej mieszkańcom gminy główną jednostką jest Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich, który realizuje zadania własne zgodnie z wymogami określonymi przez przepisy prawa stosownie do zaleceń Burmistrza Miasta i Gminy Końskie, zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej na mocy przepisów prawnych i ustaleń Wojewody Świętokrzyskiego.

Pomoc i wsparcie w gminie Końskie w roku 2019 otrzymało ogółem 1 057 rodzin (tj. 1 908 osób w rodzinach, co stanowi ok 5,3% wszystkich mieszkańców gminy). W stosunku do roku 2015 liczba rodzin korzystająca ze świadczeń zmalała o 284 (w przeliczeniu na mieszkańców - o 968 osób), co stanowi spadek o 21,2%. W gminie Końskie najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, w 2019 roku było kolejno: długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa. W roku 2019 wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy wynosił 46%.

Wykres 13. Liczba rodzin korzystających z pomocy M-GOPS w Końskich (źródło: M-GOPS Końskie)

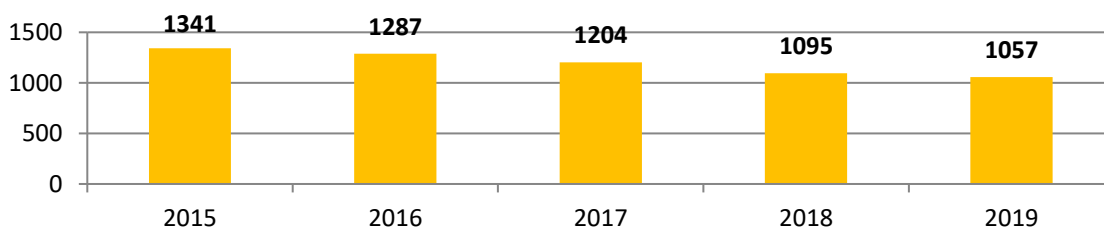

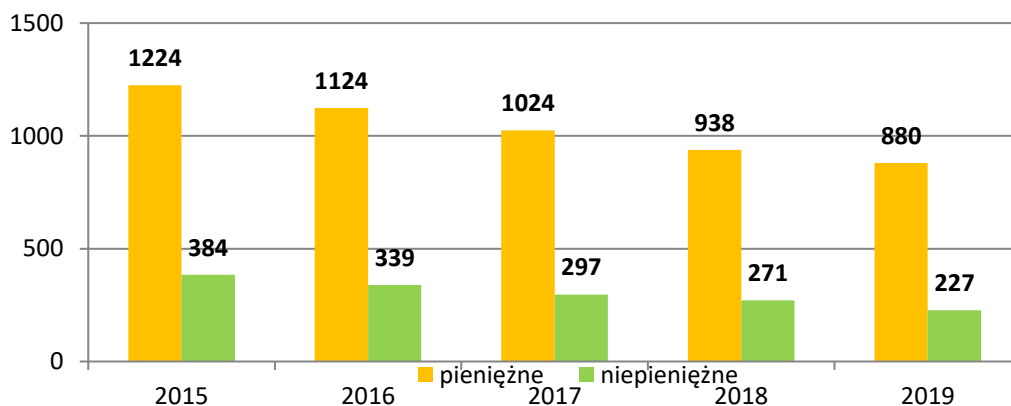

Tabela 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej według wybranych powodów jej przyznania przez M-GOPS w Końskich w latach 2015-2019 (źródło: M-GOPS Końskie)

Powód pomocy	2015	2016	2017	2018	2019
długotrwała lub ciężka choroba	480	508	492	513	510
niepełnosprawność	543	543	537	501	476
ubóstwo	506	517	505	463	432
bezrobocie	794	656	524	423	393
potrzeba ochrony macierzyństwa	218	219	212	218	211
alkoholizm	106	92	77	86	98
bezzadność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	107	72	43	62	68
bezdomność	39	30	22	45	47
trudności po zwolnieniu zakładu karnego	37	30	22	24	24
przemoc w rodzinie	5	5	7	9	6

Największą grupą spraw prowadzonych przez M-GOPS w Końskich jest polityka prorodzinna, w której zakres wchodzi: wypłata świadczeń rodzinnych i wychowawczych „500+” i „Dobry Start” (w roku 2019 dla 2308 rodzin), wypłata zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (dla 1083 rodzin), wypłaty świadczenia alimentacyjnego (dla 157 rodzin, w tym 244 osób), prowadzenia dożywiania (dla 187 osób, w tym dla 155 dzieci), wypłaty dodatków energetycznych i mieszkaniowych (odpowiednio dla 26 i 120 gospodarstw domowych), sprawowaniu pieczy zastępczej (dla 42 rodzin). Ponadto dla rodzin dysfunkcyjnych i rodzin, w których występuje zaburzona funkcja opiekuńczo-wychowawcza, pomoc oferują tzw. asystenci rodziny – w 2019 roku w gminie funkcjonowało 6 asystentów rodziny (4 etaty), którzy objęli swoją opieką 42 rodziny. W gminie przyznawana jest Karta Dużej Rodziny dla rodzin z 3 i większą liczbą dzieci, która uprawnia m.in. do ulg w korzystaniu z instytucji gminnych (korzystają z niej w chwili obecnej 372 rodziny).

Wykres 14. Liczba rodzin korzystająca ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych pomocy społecznej w latach 2015-2019 (źródło: M-GOPS Końskie)

Znaczący udział w finansowaniu pomocy społecznej ma dofinansowanie do pobytu osób starszych i chorych w Domach Pomocy Społecznej (w roku 2019 dla 68 osób).

Tabela 17. Liczba osób korzystających w wybranych usług dodatkowych w M-GOPS w Końskich w latach 2015-2019 (źródło: M-GOPS Końskie)

Rodzaj pomocy	2015	2016	2017	2018	2019
usługi opiekuńcze	74	93	83	99	96
usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	10	15	21	25	23
poradnictwo specjalistyczne	0	86	31	186	180
odpłatność za pobyt w dps	58	60	59	67	68
zasiłek pielęgnacyjny dla osoby która ukończyła 75 lat	259	220	211	206	184
specjalny zasiłek opiekuńczy	602	832	965	943	828
zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka	3 021	3 129	2 817	2 410	2 059

W ramach M-GOPS w Końskich działają:

- w zakresie usług dla osób starszych: Dom Dziennego Pobytu,
- w zakresie pomocy dla osób uzależnionych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Punkt Konsultacyjny, asystenci rodziny,
- w zakresie pomocy dzieciom: Placówka Wsparcia Dziennego w formie specjalistyczno-opiekuńczej – Świetlica Środowiskowa,
- Klub Integracji Społecznej.

M-GOPS realizuje zadania wynikające z przyjętych programów sektorowych. Przy realizacji zadań M-GOPS współdziała z: policją, strażą miejską, UMiG w Końskich i jego jednostkami podległymi, służbą zdrowia, sołtysami, parafiami oraz osobami fizycznymi i prawnymi, organizacjami społecznymi i pozarządowymi. Stale współpracujący partnerzy to m.in.: Poradnia Zdrowia Psychicznego w Końskich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Końskich, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kielcach, Centrum Interwencji Kryzysowej Caritas Diecezji Kieleckiej, Stowarzyszenie Szlachetna Paczka, Kielecki Bank Żywności.

W gminie obserwowane są niekorzystne zjawiska społeczne, które mają wpływ na konieczność objęcia większych grup mieszkańców różnorodną pomocą. W związku ze starzeniem się społeczeństwa brakuje infrastruktury związanej z obsługą seniorów. Zwiększa się liczba osób chorych, niepełnosprawnych (w tym z chorobami psychicznymi) i potrzebujących wsparcia zewnętrznego, np. w postaci ośrodków wsparcia, mieszkań chronionych, wspieranych lub wspomaganych oraz usług opiekuńczych.

Mieszkańcy gminy mogą korzystać, w rozwiązywaniu problemów społecznych, z instytucji powiatowych np.: Powiatowego Urzędu Pracy w Końskich, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej w Końskich,

Wielofunkcyjnej Placówki Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie, Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Stąporkowie oraz Domów Pomocy Społecznej w Końskich i Rudzie Pilczyckiej, Placówek Rodzinnych w Brodach i Kawęczynie oraz z Punktu Interwencyjno-Konsultacyjnego i telefonu zaufanie (działających przy Klubie Abstynenta „Radość”).

W gminie Końskie w zakresie infrastruktury ochrony zdrowia funkcjonują:

- Szpital Specjalistyczny św. Łukasza w Końskich i przychodnie specjalistyczne przy ZOZ w Końskich (jednostka powiatowa),
- Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach oddział w Końskich (należy do struktur ZOZ),
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. "Południowa" w Końskich,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. "Rodzina" w Końskich,
- Przychodnia „Zdrowie” Sp. z o.o. w Końskich.

3.3. Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Końskie odpowiadają:

- Komenda Powiatowa Policji w Końskich,
- Straż Miejska,
- jednostki Państwowej Straży Pożarnej w Końskich i Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach: Bedlenko, Bedlno, Dziebałów, Kazanów, Końskie, Kornica, Modliszewice, Nieświń, Pomorzany, Proćwin, Sworzyce i Wąsosz.

Według danych statystycznych (GUS) w gminie Końskie na 1000 mieszkańców odnotowuje się 11,74 przestępstw, jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Końskie wynosi 72,50%. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 7,99, przeciwko mieniu - 5,11, drogowych - 1,63, o charakterze gospodarczym - 1,69 oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,60 .

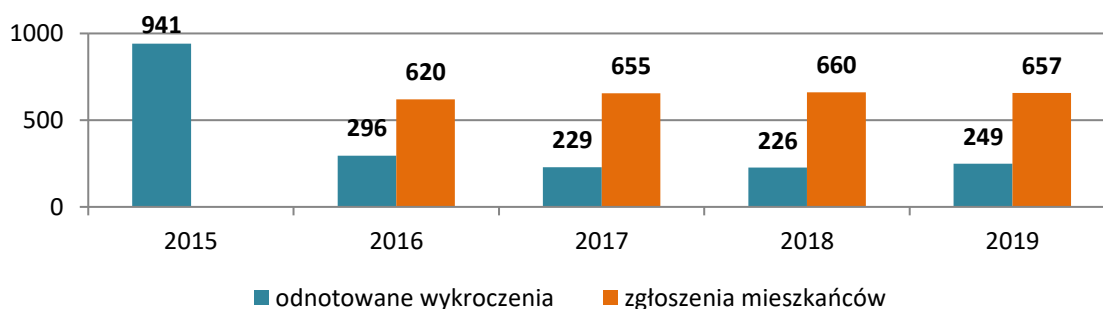
Straż Miejska w Końskich (jako wydział UMiG Końskie) wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego, przyjmuje zgłoszenia naruszeń prawa od mieszkańców, uczestniczy w zabezpieczaniu imprez sportowych, kulturalno-rozrywkowych, zgromadzeń religijnych oraz imprez masowych, organizowanych na terenie gminy (ok. 25 akcji rocznie).

Tabela 18. Działania Straży Miejskiej w Końskich (źródło: UMiG Końskie)

Rodzaj działania	2015	2016	2017	2018	2019
Odnotowane wykroczenia					
ogółem	941	296	229	226	249
przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	26	17	11	26	15
przeciwko bezpieczeństwu komunikacyjnemu	536	147	127	95	111
przeciwko urządzeniom użytku publicznego	43	30	32	21	42
Zgłoszenia od mieszkańców					
ogółem	-	620	655	660	657
dotyczące zagrożeń w ruchu drogowym	-	153	144	127	166
dotyczące zwierząt	-	163	181	179	160
dotyczące niewłaściwej gospodarki odpadami	-	149	123	116	190

Wykres 15. Odnotowane wykroczenia i zgłoszenia mieszkańców do Straży Miejskiej (źródło: UMiG Końskie)

W celu zagwarantowania bezpieczeństwa na terenie miasta rozmieszczonych jest 18 kamer monitoringu wizyjnego, obsługiwane przez Straż Miejską.

Wszystkie jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych posiadają samochody ratowniczo-gaśnicze (wszystkie typu „S”), dwie jednostki: OSP Dziebaltów i OSP Modliszewice włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

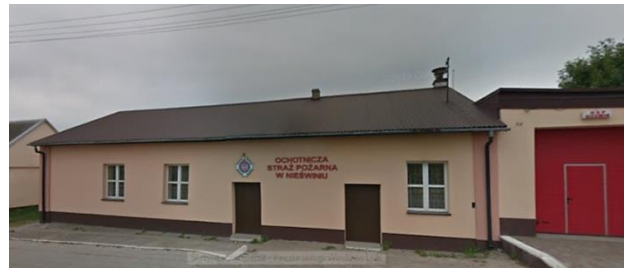
Stan członków jednostek wynosi ogółem: 440 osób, w tym 418 członków zwyczajnych, 17 honorowych, 5 wspierających. Ponadto działa 5 Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych zrzeszających w siedmiu sekcjach 55 dziewcząt i chłopców. Uprawnionych do udziału w działaniach ratowniczo-gaśniczych jest 177 strażaków.

Rysunek 14. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w gminie (fotografie własne)

OSP Kazanów

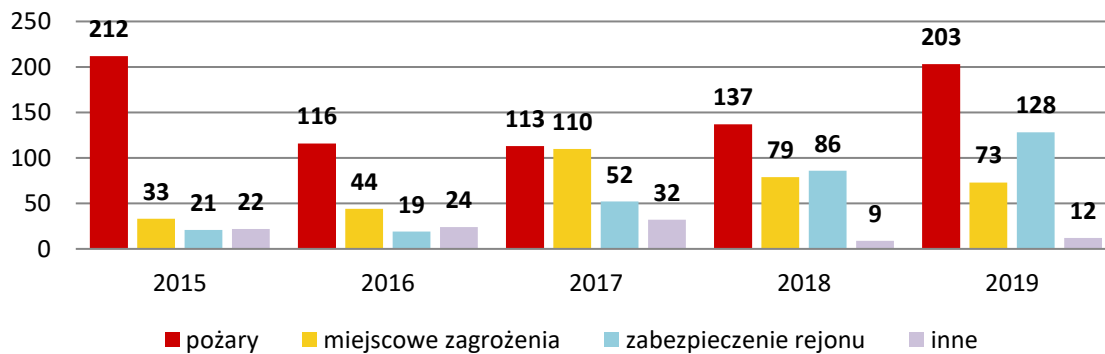

OSP Nieświń

Tabela 19. Interwencje jednostek OSP na terenie gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)

Nazwa jednostki	2015	2016	2017	2018	2019
OSP Bedlenko	2	5	3	3	2
OSP Bedlno	3	2	3	2	6
OSP Dziebaltów	82	52	81	77	76
OSP Kazanów	13	8	23	27	34
OSP Końskie	39	20	46	23	35
OSP Kornica	1	2	3	3	5
OSP Modliszewice	84	62	88	116	167
OSP Nieświń	49	25	39	29	39
OSP Pomorzany	3	4	3	2	3
OSP Proćwin	7	6	7	6	16
OSP Sworzyce	2	4	1	0	3
OSP Wąsosz	14	13	23	24	30

Wykres 16. Zdarzenia z udziałem OSP z terenu gminy (źródło: UMiG Końskie)

W strukturze Starostwa Powiatowego w Końskich działa Wydział Zarządzania Kryzysowego, który wykonuje oraz koordynuje zadania z zakresu porządku publicznego, bezpieczeństwa obywateli, ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.

3.4. Edukacja

Bazę oświatową w gminie na koniec 2019 stanowi 6 przedszkoli oraz 10 szkół podstawowych w gminnych strukturach oraz liczne placówki prowadzone przez inne podmioty i osoby prywatne.

Tabela 20. Placówki oświatowe prowadzone przez gminę Końskie (źródło: UMiG Końskie)

Nazwa jednostki	Wyposażenie dydaktyczne i socjalne
Przedszkole nr 1 w Końskich	Plac zabaw
Przedszkole nr 2 w Końskich	Plac zabaw
Przedszkole nr 3 w Końskich	Plac zabaw
Przedszkole nr 4 w Końskich	Plac zabaw
Przedszkole nr 5 w Końskich	Plac zabaw
Przedszkole nr 6 w Końskich	Plac zabaw
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Emilii Plater w Końskich	stołówka, świetlica, pracownia komputerowa, sala gimnastyczna (boiska do gry w koszykówkę, siatkówkę), boisko asfaltowe (piłka ręczna, siatkówka), boisko trawiaste (piłka nożna), bieżnia
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Stanisława Staszica w Końskich	stołówka, świetlica, pracownia komputerowa, sala gimnastyczna (mini koszykówka, siatkówka), boisko asfaltowe (piłka ręczna, siatkówka), boisko trawiaste (piłka nożna), plac zabaw
Szkoła Podstawowa w Dziebałtowie	stołówka, świetlica, pracownia komputerowa, boisko wielofunkcyjne syntetyczne (piłka ręczna, siatkówka, koszykówka), boisko trawiaste (piłka nożna), siłownia zewnętrzna
Zespół Placówek Oświatowych w Kazanowie	pracownia komputerowa, sala gimnastyczna (siatkówka), boisko asfaltowe (piłka ręczna, siatkówka, koszykówka), boisko trawiaste (piłka nożna), boisko wielofunkcyjne syntetyczne (piłka ręczna, siatkówka, koszykówka), bieżnia,
Szkoła Podstawowa w Kopaninach	pracownia komputerowa, boisko trawiaste (piłka nożna)
Zespół Placówek Oświatowych w Modliszewicach	świetlica, pracownia komputerowa, sala gimnastyczna (koszykówka, siatkówka, piłka ręczna), boisko syntetyczne (koszykówka, siatkówka, piłka ręczna)
Zespół Placówek Oświatowych w Nieświniu	stołówka, świetlica, pracownia komputerowa, sala gimnastyczna (koszykówka, siatkówka, piłka ręczna), boisko trawiaste (piłka nożna), plac zabaw
Zespół Placówek Oświatowych w Pomykowie	pracownia komputerowa, bawialnia, sala gimnastyczna (koszykówka, siatkówka, piłka ręczna), boisko asfaltowe (koszykówka), boisko trawiaste (piłka nożna), plac zabaw, siłownia zewnętrzna
Zespół Placówek Oświatowych w Rogowie	stołówka, świetlica, pracownia komputerowa, sala gimnastyczna (koszykówka, siatkówka, piłka ręczna), boisko wielofunkcyjne (plażowa piłka siatkowa), boisko asfaltowe (koszykówka, siatkówka, piłka ręczna), boisko trawiaste (piłka nożna), bieżnia, siłownia zewnętrzna, plac zabaw
Zespół Placówek Oświatowych w Stadnickiej Woli	stołówka, świetlica, pracownia komputerowa, hala Sportowa (koszykówka, siatkówka, piłka ręczna), boisko trawiaste (piłka nożna), siłownia zewnętrzna, plac zabaw

Według stanu na dzień 30.09.2019r. do przedszkoli publicznych i niepublicznych łącznie uczęszczało 1 110 dzieci (w tym 42 zamieszkałych w innych gminach) – czyli 93 % dzieci w wieku przedszkolnym zamieszkałych na terenie gminy objętych jest edukacją przedszkolną. Aktualna liczba miejsc w przedszkolach publicznych (885 miejsc) i niepublicznych (335) wynosi 1220 miejsc i zapewnia rezerwę dla większej ilości przedszkolaków. Dodatkowo gmina dysponuje miejscami w innych formach wychowania przedszkolnego, do których uczęszcza 58 dzieci.

Rysunek 15. Infrastruktura edukacyjna na terenie gminy (fotografie własne)

Przedszkole nr 2 w Końskich

Zespół Placówek Oświatowych w Rogowie

Na obszarze wiejskim funkcjonuje osiem szkół podstawowych, do których uczęszczało (stan na dzień 30.09.2019r.) 1095 uczniów, zajęcia prowadzone były w 77 oddziałach (średnia liczba uczniów w oddziale 14,22). W mieście działają dwie szkoły podstawowe publiczne o łącznej liczbie uczniów – 1239 i oddziałów - 57 (średnia liczba uczniów w oddziale 21,7). Dodatkowo na terenie miasta funkcjonuje Prywatna Szkoła Podstawowa, do której uczęszczało 53 uczniów.

W 2019 r. w Końskich funkcjonowały dotowane przez gminę dwa niepubliczne żłobki, do których łącznie uczęszczało 55 maluchów (wykorzystano ok. 80% dostępnych miejsc).

Z dniem 31 sierpnia 2017 r. w wyniku reformy systemu edukacji zakończyły prace 4 gminne gimnazja, uczniowie klas II i III kontynuowały naukę w klasach gimnazjalnych, w roku szkolnym 2018/2019 zakończył edukację ostatni rocznik gimnazjów.

Wykres 17. Liczba uczniów w placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę Końskie (źródło: UMiG Końskie)

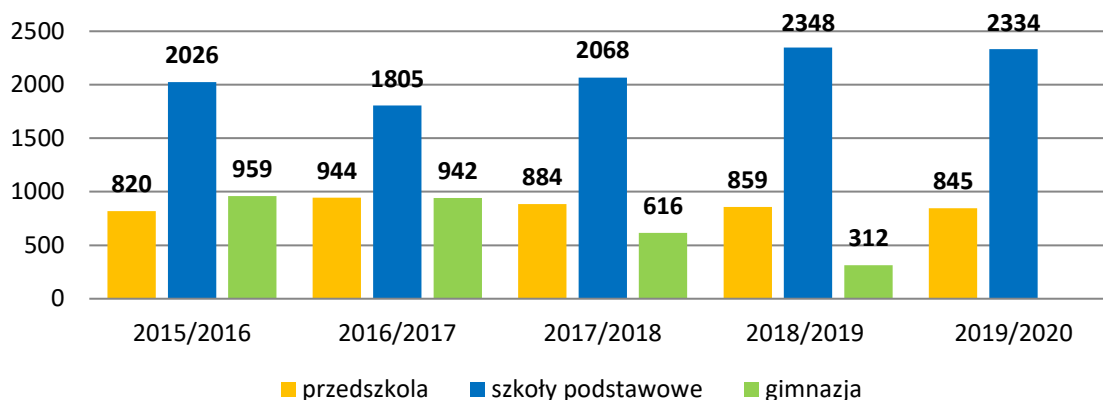

Tabela 21. Dane statystyczne dotyczące jednostek oświatowych na terenie gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)

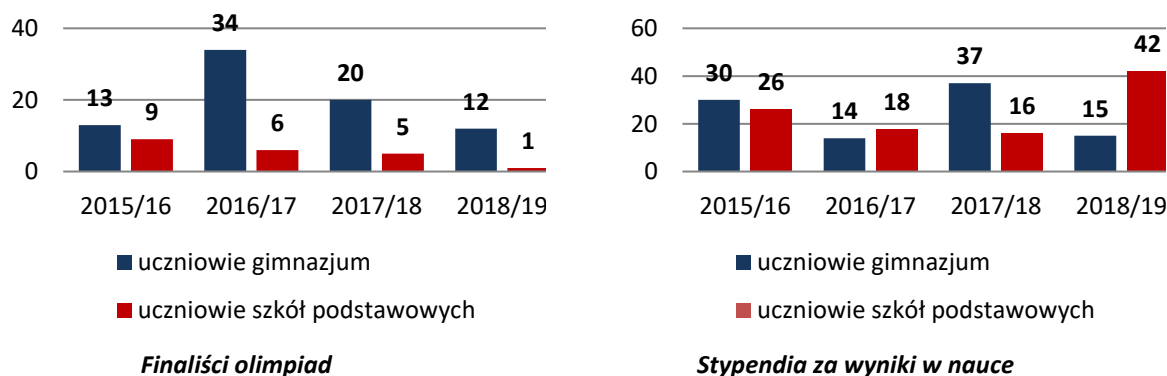
Rok szkolny	Jednostki publiczne prowadzone przez Gminę Końskie					Jednostki niepubliczne dotowane przez Gminę Końskie			
	szkoły		przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego			szkoły		przedszkola	
	liczba szkół	liczba uczniów	liczba przedszkoli	liczba oddziałów w innych formach*	liczba uczniów	liczba szkół	liczba uczniów	liczba przedszkoli	liczba uczniów
2015/16	14	2 985	9	13	820	2	62	4	133
2016/17	14	2 747	9	10	944	2	54	4	167
2017/18	10	2 684	12	4	884	2	51	5	196
2018/19	10	2 660	12	3	859	2	46	6	271
2019/20	10	2 334	12	3	845	1	53	6	265

* Inne formy wychowania przedszkolnego tj. edukacja przedszkolna 5 lub 6 godzin dziennie w Punktach przedszkolnych lub oddziałach "zerowych" w szkołach

Rok rocznie rośnie liczba dzieci ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego uczęszczających do szkół ogólnodostępnych prowadzonych przez gminę, w roku szkolnym 2019/20 objętych indywidualną ścieżką edukacyjną było 28 uczniów oraz wczesnym wspomaganie rozwoju - 36 uczniów.

W roku szkolnym 2018/19 bieżące koszty utrzymania jednego ucznia w jednostce publicznej prowadzonej przez gminę wyniosły: w szkole 11 323 zł, w przedszkolu 10 422 zł, natomiast w niepublicznej placówce dotowanej przez gminę: w szkole – 8 495 zł i przedszkolu – 10 718 zł. W ostatnich 4 latach szkolnych bieżące średnie koszty edukacji 1 ucznia w szkole wzrosły o ok. 15% i wynikają m.in. z wprowadzonej reformy edukacji.

Wykres 18. Liczba uczniów, finalistów olimpiad oraz stypendystów, w placówkach oświatowych gminy (źródło: UMiG Końskie)

W roku szkolnym 2019/20 zatrudnienie nauczycieli w gminnych placówkach oświatowych wyniosło 368,1 etatów, w tym 274,5 etatów nauczycieli dyplomowanych (tj. 74,57% ogółu zatrudnionych).

Tabela 22. Całościowe zatrudnienie w placówkach oświatowych w gminie oraz CUW w etatach (źródło: CUW)

Rodzaj jednostki		2015	2016	2017	2018	2019
placówki oświatowe	przedszkola	94,84	93,89	101,11	101,22	95,69
	szkoły podstawowe i zespoły szkół	338,07	351,57	437,30	433,47	429,07
	gimnazja	92,57	90,66	-	-	-
Centrum Usług Wspólnych		-	15,33	16,33	15,83	16,71

Obsługą administracyjną, finansową i organizacyjną placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest gmina zajmuje się Centrum Usług Wspólnych.

Gmina Końskie zapewnia bezpłatny transport dzieci i młodzieży do publicznych szkół i przedszkoli, gwarantując jednocześnie opiekę w trakcie jego trwania. W roku 2019 (średniomiesięcznie) dowożonych było 430 uczniów (styczeń – czerwiec) i 350 uczniów (wrzesień – grudzień) oraz odpowiednio 56 i 54 uczniów transportem dostosowanym dla dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością.

Poza strukturami gminnymi w zakresie edukacji funkcjonują w gminie Końskie:

- prywatny żłobek w Końskich,
- prywatne placówki w Końskich: szkoła podstawowa i 6 przedszkoli,
- Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia w Końskich - placówka kształcenia artystycznego prowadzona przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kształci młodzież w wieku od 7 do 16 lat w zakresie gry na instrumentach: akordeon, flet, fortepian, gitara, saksofon, skrzypce, trąbka i wiolonczela,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Baryczy – jednostka powiatowa, dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży ze szkołą podstawową, szkołą przysposabiającą do pracy, branżową szkołą I stopnia i oddziałami rewalidacyjno-wychowawczymi,
- Szkolnictwo ponadpodstawowe w kompetencjach powiatu koneckiego: 2 Licea Ogólnokształcące w Końskich i 3 Zespoły Szkół Ponadpodstawowych w Końskich (technika, szkoły zawodowe) i Bursa Szkolna,
- szkoły zawodowe, szkoły średnie i policealne prywatne,
- podmioty zajmujące się kształceniem kierunkowym osób w różnym wieku, np. Zakład Doskonalenia Zawodowego.

3.5. Kultura, sport, turystyka i rekreacja

Na terenie gminy Końskie funkcjonują dwie instytucje kultury: Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich oraz Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Końskie. Ofertę kulturalną wzbogacają muzea: Muzeum Regionalne PTTK w Końskich, Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi.

Działalność Miejsko-Gminnego Domu Kultury w Końskich oraz Wiejskiego Domu Kultury w Kornicy i Wiejskiego Domu Kultury w Rogowie obejmuje ofertę edukacyjną a także urozmaicony program kulturalny dla osób w każdym wieku.

Tabela 23. Oferta pracowni M-GDK w Końskich (źródło M-GDK Końskie)

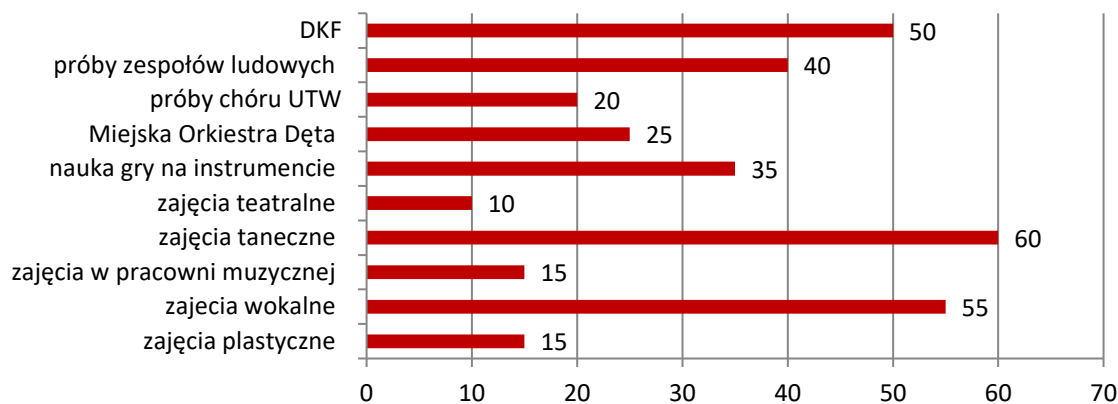
Rodzaj oferty stałej	Zakres oferty	Dokonania uczestników
„Studio piosenki”	Indywidualne zajęcia dla młodzieży w zakresie kształcenia emisji głosu, dykcji, kompozycji i aranżacji utworów, kształtowania wizerunku scenicznego	Organizacja i udział w konkursach wokalnych, koncertach oraz oprawa wydarzeń gminnych
Nauka gry na instrumentach i zajęcia wokalne	Indywidualne zajęcia dla młodzieży w zakresie nauki gry na instrumencie: pianino, perkusja i gitara oraz kształcenia i emisji głosu	Organizacja i udział w konkursach wokalnych, koncertach oraz oprawa wydarzeń gminnych
Zespoły ludowe	Próby zespołów; „Korniczanka”, „Mała Korniczanka”, „Rogowianka”, „Mały Dziebałtów”, „Sokołów”, „Kapela Jaśki”, Chór UTW	Udział w konkursach, przeglądach, koncertach oraz oprawa wydarzeń gminnych
Miejska Orkiestra Dęta	Próby orkiestry dla osób w różnym wieku	Oprawa wydarzeń gminnych
Pracownia teatralno-recytatorska	Zajęcia teatralne, kabaretowe i recytatorskie dla osób w różnym wieku	Organizacja i udział w konkursach oraz oprawa wydarzeń gminnych
Pracownia plastyczna	Zajęcia w: 3 grupach dziecięcych (6-10 lat) i młodzieżowej, Artystycznej Grupie Rękodzieła i Koła malarskiego w zakresie kształtowanie umiejętności plastycznych	Organizacja wystaw, kiermaszów, warsztatów, akcji charytatywnych i plenerów artystycznych, udział w konkursach
Pracownia ceramiczna	Zajęcia dla dzieci i dorosłych z lepienie i wypalania form w glinie	Organizacja wystaw, udział w konkursach
Klub Tańca „Spin”	Nauka tańca dla dzieci młodzieży	Udział w turniejach, oprawa imprez gminnych

Przy Domu Kultury w Końskich działają ponadto koła zainteresowań: Dyskusyjny Klub Filmowy, Klub Szachowy, Klub Miłośników Gier Planszowych oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku.

W placówkach wiejskich prowadzone są codzienne zajęcia popołudniowe dla różnych grup wiekowych, organizowane są imprezy okolicznościowe i festyny sołeckie.

Wykres 19. Liczba osób biorących udział w zajęciach stałych M-GDK w Końskich miesięcznie w roku 2019 (źródło: M-GDK Końskie)

W M-GDK organizuje się szereg imprez dla różnych grup wiekowych, np.: koncerty „Studia Piosenki”, spektakle, spotkania (z aktorami, podróżnicze), plener artystyczny i wystawy plastyczne. Dużą popularnością cieszą się akcje: Motoserce, organizacja Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, „Uczta z folklorem” oraz okolicznościowe festyny. W okresie zimowym i letnim organizuje się po dwa tygodniowe turnusy rekreacyjne z atrakcjami dla dzieci ze szkół podstawowych.

Tabela 24. Zestawienie ilości imprez na terenie gminy Końskie organizowanych przez M-GDK w Końskich (źródło: M-GDK Końskie)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
seanse filmowe	-	26	27	25	55
wystawy	8	8	8	16	7
koncerty, festyny	33	60	52	56	50
konkursy	7	4	6	5	8
pokazy teatralne	4	8	7	10	9
warsztaty	2	3	3	8	3
ogółem	54	109	103	120	132

Najważniejsze imprezy cykliczne organizowane przez M-GDK w Końskich to:

- „Dni Końskich” – (współorganizacja z UMiG Końskie i BPMiG Końskie) dwudniowe święto miasta z: koncertami, wesołym miasteczkiem, stoiskami promocyjnymi firm i instytucji,
- Konecki Wrzesień (współorganizacja z UMiG Końskie i BPMiG Końskie) – dwudniowe obchody rocznic II wojny światowej: uroczystości patriotyczne, spotkania z kombatantami, wystawami, prelekcjami naukowymi, promocją wydawnictw, koncertami,
- „Muzykanty” - przegląd kapel i instrumentalistów ludowych z regionu,
- Konecki Przegląd „Poezja w Piosence- Agnieszka i inni” – konkurs wokalny dla młodzieży,
- „Konecki Przegląd Form Estradowych SCENA” – przegląd form teatralnych,

kabaretowych, itp.

Rysunek 16. Życie kulturalne w gminie Końskie (fotografie własne)

Dni Końskich 2018

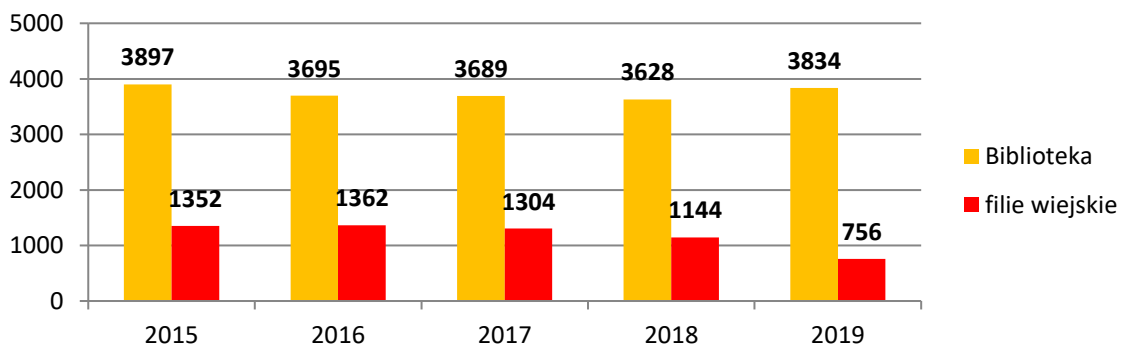
Spotkanie autorskie z ks. Adamem Bonieckim
w Bibliotece – 2019

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Końskie im. Cezarego Chlebowskiego jest samorządową instytucją kultury, służącą rozwojowi i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, kulturalnych, informacyjnych, a także upowszechnianiu wiedzy i nauki wśród mieszkańców. Sieć biblioteczną tworzy biblioteka główna w Końskich oraz 8 filii w: Filia dla dzieci w Końskich i filie wiejskie w: Dziebałtowie, Kazanowie, Modliszewicach, Nieświniu, Pomykowie, Rogowie i Sokołowie. Biblioteka Publiczna na podstawie osobnych porozumień spełnia także funkcję powiatowej biblioteki publicznej, koordynując działalność bibliotek na terenie powiatu.

Tabela 25. Zarejestrowani czytelnicy Biblioteki Publicznej w Końskich (źródło: BPMiG Końskie)

Rok	Liczba czytelników		Liczba czytelników do lat 15		Czytelnicy na 100 mieszkańców	
	ogółem	w tym filie wiejskie	ogółem	w tym filie wiejskie	ogółem	w tym filie wiejskie
2015	5 249	1 352	1 481	660	14,5	8,3
2016	5 057	1 362	1 441	642	14,1	8,4
2017	4 993	1 304	1 476	628	13,9	8,1
2018	4 772	1 144	1 469	540	13,4	7,1
2019	4 593	756	1 417	343	13,0	4,7

Wykres 20. Czytelnicy Biblioteki Publicznej w Końskich i jej filii (źródło: BPMiG Końskie)

Biblioteka udostępnia książki, czasopisma oraz zbiory audiowizualne. Oferuje również możliwość korzystania z publikacji elektronicznych, dostępnych na platformie IBUK Libra oraz zapewnia - poprzez katalog online - dostęp do publikacji WOLNE LEKTURY. Biblioteka udostępnia także cyfrowe książki mówione i wypożycza urządzenia CZYTAK PLUS osobom niewidomym i słabowidzącym, w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix”.

Tabela 26. Księgozbiór Biblioteki Publicznej w Końskich i jej filii (źródło: BPMiG Końskie)

Rok	Księgozbiór w woluminach		Zakup w woluminach		Zakup na 100 mieszkańców	
	ogółem	w tym filie wiejskie	ogółem	w tym filie wiejskie	ogółem	w tym filie wiejskie
2015	102 200	50 678	2 496	713	6,8	4,4
2016	93 068	46 181	1 523	8	4,2	0,1
2017	88 765	42 029	1 697	0	4,7	0,0
2018	86 787	40 489	1 634	1	4,6	0,0
2019	87 212	40 869	1 870	22	5,3	0,0

Wykres 21. Liczba wypożyczeń i udostępnień księgozbioru Biblioteki Publicznej w Końskich i jej filii (źródło: BPMiG Końskie)

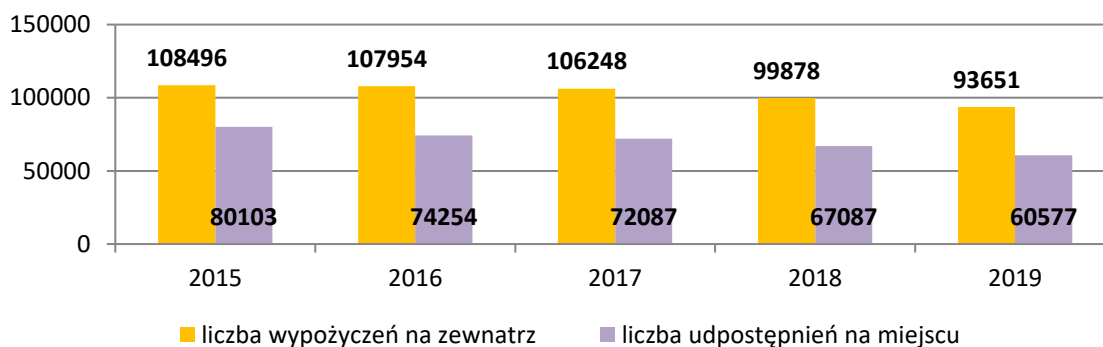

Tabela 27. Działalność Biblioteki Publicznej w Końskich i jej filii (źródło: BPMiG Końskie)

Rok	Liczba odwiedzin		w tym							
	ogółem	w tym filie wiejskie	odwiedziny w wypożyczalniach		odwiedziny w czytelniach		korzystający z dostępu do Internetu		uczestnicy imprez	
			ogółem	w tym filie wiejskie	ogółem	w tym filie wiejskie	ogółem	w tym filie wiejskie	ogółem	w tym filie wiejskie
2015	73 073	21 213	39 100	10 286	19 836	6 979	7 377	1 482	6 760	2 466
2016	72 874	20 895	38 978	10303	19748	6 795	6 821	1 289	7 327	2 508
2017	73 222	21 653	38 295	10 123	21 586	7 906	5 429	1 081	7 912	2 543
2018	71 336	17 965	37 087	8 427	20 638	6 188	5 800	1 143	7 811	2 207
2019	65 967	11 414	35 414	5 469	18 457	3 906	5 798	765	6 298	1 274

Biblioteka stanowi istotny ośrodek informacji, prowadzi także aktywną działalność promocyjną, uczestniczy w życiu społeczności lokalnej, podejmuje i uczestniczy w różnorodnych inicjatywach:

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

- uczestniczy w akcjach rozwoju czytelnictwa, np. „Cała polska czyta dzieciom”, organizuje głośne czytania, lekcje biblioteczne, prezentacje multimedialne, zajęcia feryjne, konkursy czytelnicze (ok. 90 akcji rocznie),
- prowadzi Dyskusyjny Klub Książki (działa od 2007 roku, skupia ok. 10 czytelników, organizuje ok. 8 - 10 spotkań rocznie),
- organizuje spotkania autorskie – w ostatnich latach z: ks. Adamem Bonieckim, Agnieszką Krawczyk, Aleksandrą Ziółkowską-Boehm, Jackiem Fedorowiczem, Wojciechem Chmielarem i in. (rocznie ok. 6 spotkań),
- w Galerii ARSLIBRIS organizuje wystawy fotografii, malarstwa i rzeźby, rękodzieła ludowego różnych, artystów i amatorów (rocznie ok. 7 wystaw),
- redaguje i publikuje w wydawnictwie ARSLIBRIS książki związane z regionem, m.in.: „100 postaci na 100-lecie Niepodległej: poczet zasłużonych dla Ziemi Koneckiej”, „Przeminęło w czasie” Mariana Chochowskiego (w latach 2015-2019 wydano 14 tytułów książek),
- prowadzi spotkania z ciekawymi osobami, pokazy multimedialne,
- współorganizuje obchody Koneckiego Września i Dni Końskich, w ich ramach spotkania z kombatantami, historykami itp.

W strukturze Biblioteki od lipca 2009 r. funkcjonuje Centrum Informacji Turystycznej (CIT), które wpisane jest w Zintegrowany System Informacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego i podlega kategoryzacji według standardów Polskiej Organizacji Turystycznej (dwie gwiazdki). Do stałych zadań CIT należą: obsługa turystów, doradztwo dla grup zorganizowanych z zakresu możliwości spędzenia wolnego czasu w regionie, gromadzenie, aktualizacja i bezpłatne przekazywanie informacji turystycznych (w tym m.in. o obiektach noclegowych, gastronomicznych, usługowych), współpraca z instytucjami turystyki, kultury i sportu w zakresie promocji ich oferty, prowadzenie kalendarza imprez promujących atrakcje regionu, administrowanie portalem lokalnym www.konskie.travel, promocja atrakcji turystycznych, uczestnictwo w imprezach turystycznych. Pracownicy CIT aktualizują treści regionalnych wydawnictw promocyjnych (m.in. informator turystyczny województwa świętokrzyskiego, Nad Czarną i Pilicą – folder ofert turystycznych) oraz współredagują foldery i ulotki ukazujące się nakładem Gminy Końskie (np. Przez Końskie i Sielnię do Nieba – folder promocyjny, gra Misja Końskie). Rocznie CIT odwiedza średnio ponad 1 500 osób. Centrum bierze udział w targach turystycznych we współpracy z gminą Końskie i Regionalną Organizacją Turystyczną w Województwa Świętokrzyskiego.

W Końskich działa filia Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach, która w chwili obecnej udostępnia zbiory dla młodzieży i dorosłych z terenu powiatu.

Z zakresie działalności muzealnej w gminie funkcjonują:

- Muzeum Regionalne PTTK w Końskich (brak siedziby, prowizoryczna wystawa części eksponatów na korytarzach zachodniego skrzydła Pałacu Małachowskich),

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

- Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi (placówka w zabytkowych halach fabrycznych, dostępna dla turystów po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym),
- Dawna kuźnia Starej Kuźnicy (placówka w zabytkowej kuźni wodnej, niedostępna dla turystów).

Na terenie gminy Końskie znajdują się liczne pozaszkolne obiekty sportowe i rekreacyjne, ogólnodostępne dla mieszkańców. Należą do nich: stadiony, hale sportowe, pływalnia, lodowisko, boiska wielofunkcyjne, place zabaw i siłownie zewnętrzne.

Tabela 28. Zaplecze sportowe i rekreacyjne pozaszkolne na terenie gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)

Rodzaj obiektu	Lokalizacja: '	Przeznaczenie
Stadion	Stadion „Neptun” Końskie ul. Sportowa	boisko do gry w piłkę nożną, bieżnia, skocznia w dal
Hala sportowa	Końskie ul. Stoińskiego	boiska do gry piłka ręczna, siatkowa x2, koszykówka
Pływalnia Miejska	Końskie ul. Warszawska	basen, zjeżdżalnia, 2 sauny, łaźnia parowa, jacuzzi, grotta solna, siłownia, fitroll
	Końskie ul. Południowa	boiska od gry w piłkę nożną i do siatkówki plażowej, skate park, korty tenisowe, plac zabaw
boiska wielofunkcyjne	Końskie, ul. Południowa	boisko do piłki nożnej i wielofunkcyjne, lodowisko sezonowe, skate park, plac zabaw
	Końskie, ul. Warszawska	boisko wielofunkcyjne, plac zabaw
boiska mniejsze	Brody, Górny Młyn, Sierosławice, Wąsosz Końskie ul Browarna, Bedlenko, Dyszów, Gatniki, Gracuch, Jeżów, Koczwarą, Proćwin, Sielpia Wielka, Stary Sokołów, Sworzyce, Wincentów	boisko wielofunkcyjne pojedyncze boiska do gry w piłkę nożną, siatkową, koszykówkę, piłkę plażową
siłownie plenerowe	Końskie ul.: 3 Maja, Browarna – 2 obiekty, Warszawska, Gracuch, Młynek Nieświński, Modliszewice, Nowy Dziebałtów, Proćwin, Rogów, Sielpia Wielka, Sierosławice, Stadnicka Wola, Sierosławice, Stary Kazanów, Stary Sokołów, Trzemoszna, Ogródek Jordanowski Końskie	urządzenia siłowni zewnętrznych
place zabaw	Place zabaw w: Końskich ul. 1 Maja, 3 Maja, Polna, Robotnicza – 2 obiekty, Baczyzna, Bedlenko, Bedlno, Brody, Drutarnia, Dyszów, Gatniki, Gracuch, Górny Młyn, Górny Młyn, Gracuch, Jeżów, Koczwarą, Kornica, Młynek Nieświński, Nałęczów, Niebo, Nieświń, Nowy Dziebałtów, Nowy Kazanów, Paruchy, Piła, Pomyków, Proćwin, Przybyszowy, Rogów, Sierosławice, Stadnicka Wola, Stary Dziebałtów, Stary Kazanów, Stary Młyn, Stary Sokołów, Sworzyce, Trzemoszna, Wąsosz, Wincentów,	urządzenia do rekreacji i wypoczynku dla dzieci i opiekunów
altany rekreacyjne	Baczyzna, Barycz, Bedlno, Młynek Nieświński, Modliszewice, Niebo, Nieświń, Nowy Kazanów, Proćwin,	altana z ławkami, miejscem grillowania

	Sierosławice, Stary Dziebałów, Stary Kazanów, Sworzyce, Wincentów,	
wiaty	Brody, Gatniki, Górny Młyn, Modliszewice, Rogów	wiata rekreacyjna z ławkami i miejscem na ognisko

Rysunek 17. Infrastruktura sportowa na terenie gminy Końskie (fotografie własne)

Trybuna na stadionie „Neptun” w Końskich

Hala Sportowa w Końskich

Działalność sportową prowadzą na terenie gminy kluby sportowe działające przy placówkach oświatowych (głównie w ramach gier zespołowych), kluby sportowe w ramach różnorodnych sekcji, liczne prywatne siłownie i centra fitness oferujące odpłatne usługi dla mieszkańców. Dla klubów sportowych gmina udziela wsparcia finansowego do działalności statutowej. Kluby i stowarzyszenia propagujące sport mogą także uczestniczyć w realizacji zadań publicznych dla gminy Końskie (na zasadach konkursowych).

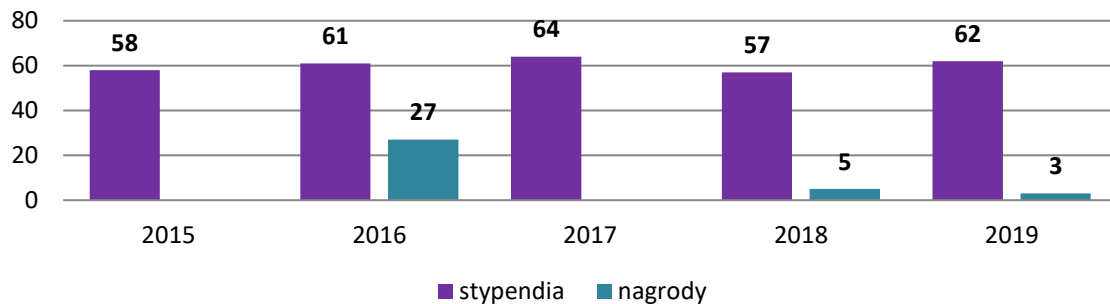
Tabela 29. Kluby sportowe działające w gminie (opracowanie własne)

Nazwa organizacji	Sekcje
KSSPR Końskie	piłka ręczna
Miejski Klub Sportowy „Neptun”	piłka nożna, szachy
UKS Akademia Piłkarska	piłka nożna
Konecki Klub Karate Kyokushin	karate
Klub Sportowy „OLIMPIJCZYK”	kolarstwo
Konecki Klub Jeździecki FULLMET	jeździectwo
Klub Sportowy LOBO RACING	sporty motorowe
Rekreacyjny Amatorski Klub Brydżowy	brydż
Polski Związek Wędkarski Koło Miejskie w Końskich	wędkarstwo
Koło PZW – Końskie Neptun	wędkarstwo

Corocznie organizowana jest Gala Sportu, na której wręczane są nagrody i wyróżnienia dla klubów i osób odnoszących sukcesy w dziedzinie sportu oraz udzielane są stypendia.

Wykres 22. Nagrody motywacyjne dla sportowców w gminie (źródło: UMiG Końskie)

Gmina Końskie posiada znaczące walory turystyczne i krajobrazowe (tereny leśne, liczne zbiorniki wodne, obszary pod ochroną). Turystyka i rekreacja rozwija się głównie w oparciu o miejscowość wypoczynkową – Sielnię, gdzie znajduje się zbiornik wodny, nad którym w okresie wakacyjnym działa kąpielisko ze strzeżoną plażą. Do dyspozycji wypoczywających są: bogate zaplecze noclegowe (hotele, ośrodki wypoczynkowe, domki letniskowe), gastronomiczne i infrastruktura rekreacyjna (m.in.: park linowy, wypożyczalnia rowerów i sprzętu pływającego). Gospodarstwa agroturystyczne znajdują się w miejscowościach Barycz, Gabrielnia, Jeżów i Sielnia. Aktywną turystykę można uprawiać na szlakach pieszych i rowerowych wytyczonych przez atrakcyjne rejony gminy.

Tabela 30. Szlaki turystyczne przebiegające przez teren gminy (źródło: PTTK Końskie)

Nazwa szlaku	Zasięg	Przebieg w gminie	Długość (km)
rowerowy czerwony „Dookoła Końskich”	lokalny	Sielnia - Piekło - Stara Kuźnica - Barycz - Modliszewice - Kazanów - Dziebałtów - Sielnia	45
rowerowy niebieski	regionalny	Dziebałtów - Sielnia - Końskie - Izabelów - Wąsosz	23,0
rowerowy zielony	regionalny	Sielnia (początek)	1,0
rowerowy żółty "Miejsca Mocy"	regionalny	Wąsosz - Sielnia – Dziebałtów – Nowy Sokołów	18,4
rowerowy czarny "Szlak Architektury Obronnej"	regionalny	Końskie - Proćwin - Dziebałtów - Sielnia	20,7
Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo	ogólnopolski	Sielnia – Końskie	10
pieszy czerwony „Piekielny Szlak”	ponadregionalny	Baczyna – Stara Kuźnica – Piła – Niebo - Sielnia	38
pieszy niebieski im. St. Malanowicza	regionalny	Sielnia – Niebo – Końskie - Stara Kuźnica	23,5
pieszy żółty	regionalny	Końskie –Izabelów - Wąsosz	10,5
„Szlak zabytków i Miejsc Pamięci Narodowej”	lokalny	Końskie – ścieżka spacerowa	10,0
Nordic Walking	lokalny	Sielnia (3 trasy)	4,5;13,5; 17,3

Rekreacji służy także zabytkowy Park im Małachowskich w Końskich z Ogrodem Jordanowskim, ciągi pieszo-rowerowe (w gminie łącznie 6,78 km szlaków zagospodarowanych oraz szlaki tylko wytyczone i trasa Green Velo Końskie - Sielnia), liczne

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

plac zabaw dla dzieci oraz mniejsze boiska do gier na osiedlach mieszkaniowych w Końskich oraz w centrach miejscowości (przy szkołach, świetlicach, filach bibliotecznych).

Turystykę w gminie propaguje Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Końskich (PTTK), który posiada status stowarzyszenia. W ramach działalności programowej PTTK: koordynuje działania turystyczne, prowadzi działalność szkoleniową, edukacyjną i wydawniczą, odnawia oznakowanie istniejących szlaków turystycznych oraz bierze czynny udział w projektowaniu nowych, podejmuje inicjatywy związane z ochroną zabytków, organizuje imprezy o charakterze krajoznawczym, turystycznym i rekreacyjnym promujące konecczynę, w tym :

- rajdy piesze: Rajd Zimowy, Zimowy Marsz na 25 km, Raj Bab, Nocna Majówka, Konecki Maraton Pieszy na 50 km, Supermaraton Pieszy na 100 km, Marsz po Medal, Rajd Niepodległości,
- imprezy biegowe: biegi uliczne z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Cross Maraton *Przez Piekło do Nieba*,
- imprezy rowerowe: Konecki Maraton Rowerowy.

Przy PTTK działają: Klub Turystyki Aktywnej PTTK "Pasat", Klub Biegacza "Pasat", Komisja Opieki nad Zabytkami, Klub Górski, Koło Miejskie i Koło Przewodników Świętokrzyskich, które uzupełniając działalność programową Oddziału organizując imprezy turystyczne, krajoznawcze, konferencje naukowe i sesje muzealne w zakresie swoich kompetencji. W roku 2019 zorganizowano łącznie: 8 rajdów pieszych, 2 imprezy biegowe, 1 rajd rowerowy oraz 3 konferencje i spotkania.

Tabela 31. Liczba uczestników imprez organizowanych przez PTTK w Końskich (źródło: PTTK Końskie)

Rodzaj wydarzeń	Liczba uczestników (w tym młodzież)				
	2015	2016	2017	2018	2019
imprezy piesze	1 268 (381)	1 592 (647)	1 485 (523)	1 772 (655)	1 676 (542)
imprezy rowerowe	190 (20)	222 (12)	185 (10)	210 (9)	160 (10)
imprezy biegowe	685 (490)	688 (392)	816 (413)	722 (415)	641 (335)
konferencje i spotkania	-	128	480	150	150

Rysunek 18. Imprezy sportowe i turystyczne w gminie Końskie (fotografie własne)

Wyścig Majora Hubala

Rajd pieszy PTTK

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

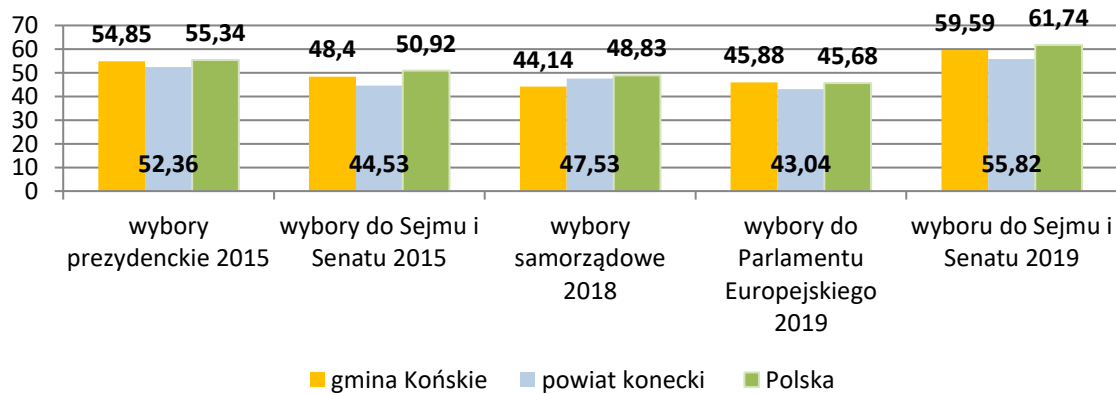
Tabela 32. Wybrane cykliczne imprezy o charakterze sportowym, rekreacyjnym i turystycznym organizowane na terenie gminy (źródło: UMiG Końskie)

Nazwa imprezy	Organizator
Międzynarodowy Wyścig Kolarski Szlakiem Walk Majora Hubala	Klub Sportowy „OLIMPIJCZYK” Końskie
Runda Mistrzostw Polski Centralnej i Południowej w Motocrossie	Klub Sportowy LOBO RACING
Regionalne Zawody Jeździeckie PIŁA CUP	Konecki Klub Jeździecki FULLMET
Konecki Turniej Karate o PUCHAR z ŻELIWA	Konecki Klub Karate Kyokushin
Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy Końskie	Uczniowski Klub Sportowy Akademia Piłkarska Champions Końskie
Mikołajkowy Turniej Akademii Piłkarskiej Champions Końskie	
Memoriał mec. Adama Łukomskiego w Brydżu Sportowym Parami	Rekreacyjny Amatorski Klub Brydżowy w Końskich
Otwarte zawody wędkarskie dla dzieci i młodzieży z okazji Dnia Dziecka	Polski Związek Wędkarski Koło Miejskie w Końskich
Zawody Wędkarskie o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy Końskie	

3.6. Aktywność społeczna

Aktywność obywatelska i społeczna mieszkańców gminy przejawia się w uczestnictwie w wyborach krajowych i lokalnych, działalności związków, stowarzyszeń i fundacji, aktywności w życiu kulturalnym i społecznym gminy.

Wykres 23 Frekwencja w % w wyborach w gminie Końskie, w porównaniu z powiatem koneckim i frekwencją krajową (źródło: wybory.gov.pl)

Gmina współpracuje z organizacjami pozarządowymi na zasadach określonych w corocznie uchwalanym *Programie współpracy Gminy Końskie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, w zakresie:

- konsultacji: informowanie o wzajemnych działaniach, opiniowanie aktów normatywnych, tworzenie wspólnych zespołów doradczych i inicjatywnych,
- udzielania pomocy merytorycznej w zakresie realizacji działań publicznych oraz organizacji przedsięwzięć (w tym: obejmowania Honorowym Patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Końskie),

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

- udzielenia wsparcia technicznego (np. udostępnienie obiektów i lokali) ,
- współpracy o charakterze finansowym - zleceniu realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu

Tabela 33. Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi (źródło: UMiG Końskie)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
liczba przedsięwzięcia objętych Honorowym Patronatem	13	17	23	18	23
liczba organizacji korzystających ze wsparcia technicznego	21	22	22	22	22
liczba organizacji realizujących zadania publiczne (w tym w zakresie kultury fizycznej)	12 (10)	15 (10)	12 (9)	12 (10)	13 (10)

Tabela 34. Wybrane organizacje pożytku publicznego, z którymi współpracuje gmina Końskie (źródło: UMiG Końskie)

Wspierana dziedzina	Nazwa organizacji
organizacja aktywności dla dzieci i młodzieży	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Końskich Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Kielecka Hufiec Końskie Polskie Stowarzyszenie Edukacji Plastycznej Delegatura w Kielcach Parafia Rzymskokatolicka pw. Chrystusa Odkupiciela w Końskich Stowarzyszenie SPINACZ
organizacja aktywności seniorów	Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku – Aktywni w Końskich
organizacja aktywności dla dorosłych	Stowarzyszenie Abstynentów Klubu „RADOŚĆ”, „MKS-NEPTUN” Końskie Koneckie Stowarzyszenie Sportowe Piłki Ręcznej Uczniowski Klub Sportowy „OLIMPIA” Uczniowski Klub Sportowy „WODNIK”
organizacja sportu i rekreacji	Konecki Klub Karate Kyokushin Stowarzyszenie Sportowe Fair Play Uczniowski Klub Sportowy „Koneckie Stowarzyszenie Sportu i Rekreacji” Uczniowski Klub Sportowy „SPRINT” Koneckie Stowarzyszenie Sportu i Kultury Uczniowski Klub Sportowy „Akademia Piłkarska” Końskie

W miejscowościach na terenie gminy organizowane są, przez sołtysów i rady sołeckie, liczne, cykliczne lub okazjne imprezy dla mieszkańców i gości. Wydarzenie te angażują i integrują lokalne społeczności.

W gminie Końskie działają Koła Gospodyń Wiejskich w miejscowościach: Dziebaltów, Gatniki, Kazanów, Kornica, Sworzyce, Modliszewice, Nałęczów, Piła – Szabelnia, Proćwin, Przybyszowy, Rogów. KGW skupia kobiety kultywujące m.in.: zwyczaje kulinarne, obrzędowość, tradycje wiejskie, tworzy zespoły ludowe oraz organizuje i współuczestniczy w imprezach sołeckich i gminnych.

Na terenie gminy Końskie wyróżnia się działalność Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku – Aktywni w Końskich, które powołano we wrześniu 2016 roku,

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

zrzeszającego ok. 200 słuchaczy. Celem UTW jest edukacja i aktywizacja społeczna osób dorosłych, prowadzenie i popieranie różnorodnych form aktywności intelektualnej, psychicznej i fizycznej członków. Zajęcia odbywają się w Miejsko-Gminnym Domu Kultury w Końskich. Słuchacze UTW uczestniczą w regularnych wykładach tematycznych, zajęciach, obchodach świąt patriotycznych i religijnych, imprezach gminnych. Sami też inicjują wydarzenia kulturalne, jak Senioriada, czy widowiska m.in.: „Noc Świętojańska”, „Złote Gody”, „Naszej babci pierzowiny”, „Jasełka. Gloria, Gloria”.

Rysunek 19. Działalność Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku (fotografie własne)

Jasełka – styczeń 2020 r.

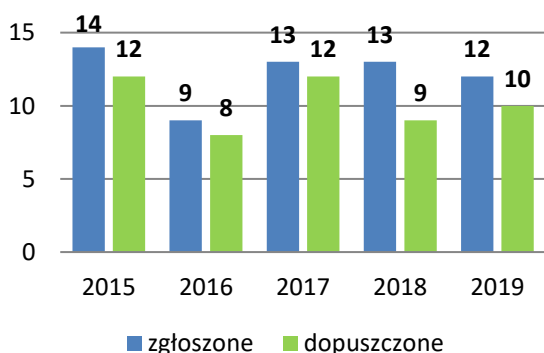

I Konecka Senioriada - 16 września 2018 r.

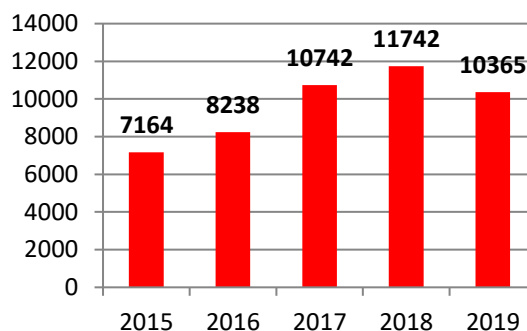
Od roku 2015 w gminie w celu wspierania i upowszechniania idei samorządowej oraz pobudzania aktywności i budowania warunków dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego wprowadzony został budżet obywatelski. Finansowanie zadań rozpoczęto w 2016 r. Co roku zgłaszane są nowe zadania, a głosowaniu bierze udział coraz więcej mieszkańców. Dotychczas wykonane były inwestycje w zakresie: budowy lub doposażenia placów zabaw i siłowni zewnętrznych, budowy parkingów, itp. oraz zakupy, np. doposażenie jednostki OSP.

Wykres 24. Zainteresowanie budżetem obywatelskim – zgłoszone projekty i oddane głosy (źródło: UMiG Końskie)

Liczba zgłoszonych i dopuszczonych projektów

Liczba oddanych głosów

Funkcjonujący fundusz sołecki także jest instrumentem aktywizowania mieszkańców poszczególnych sołectw, którzy rokrocznie decydują o realizacji potrzeb w swoim miejscu zamieszkania.

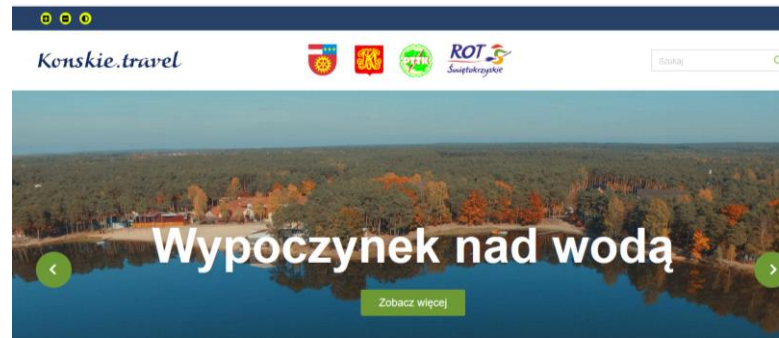
Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

W celu uhonorowania osób fizycznych, prawnych, organizacji i instytucji, które w sposób szczególny przyczyniają się do rozwoju gminy Końskie od roku 2006 wręczana jest nagroda „Konecka Glorietta”. Nagroda przyznawana jest w kategoriach: kultura, sport, turystyka i rekreacja, edukacja, przedsiębiorczość, dynamiczny i gospodarczy rozwój gminy, nagroda specjalna, nagroda honorowa. Statuetki wręczane są w sierpniu, podczas obchodów Dni Końskich.

Rysunek 20. Działania promocyjne (fotografie własne)

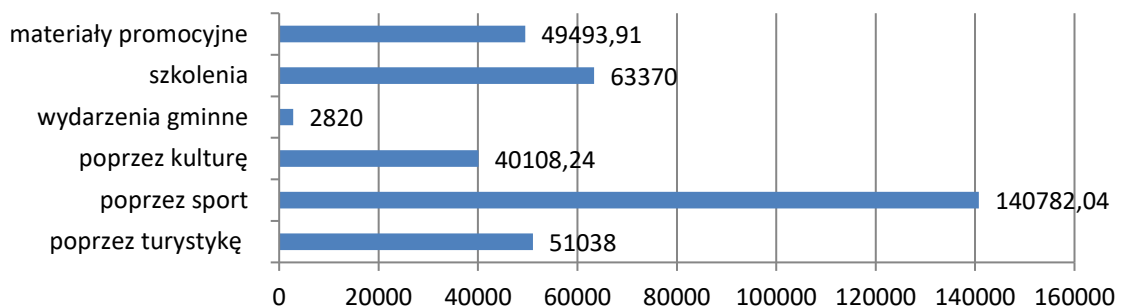
Nagroda „Konecka Glorietta”.

Strona główna www.konskie.travel

Instrumentem wspierania rozwoju gminy są prowadzone działania promocyjne, których celem jest pokazanie i utrwalenie pozytywnego wizerunku gminy, wśród mieszkańców, turystów, przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów.

Wykres 25. Działania promocyjne gminy według wydatkowanych środków w roku 2019 (źródło: UMiG Końskie)

Podsumowanie sfery społecznej

Tabela 35. Podsumowanie diagnozy sfery społecznej w gminie Końskie- analiza

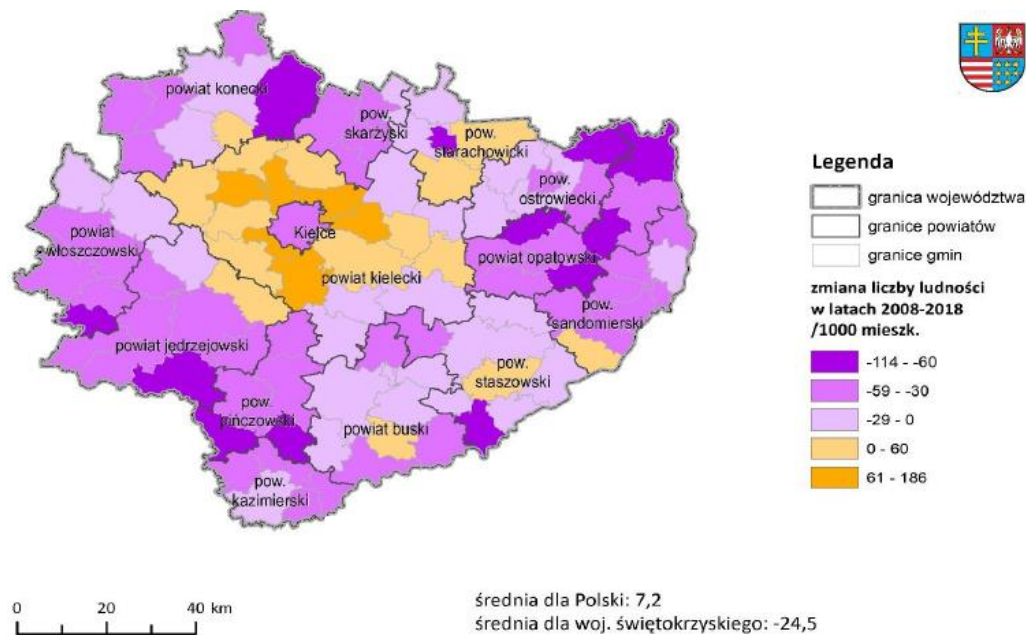
Cechy pozytywne	Cechy negatywne
✓ Stosunkowo dobry poziom edukacji i dostępności do bazy edukacyjnej i edukacyjno- sportowej	✓ Obciążenia demograficzne: starzenie się społeczeństwa, niska dzietność, odpływ młodych i wykształconych osób
✓ Malejąca liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	✓ Brak rozwiązań infrastrukturalnych dla osób potrzebujących
✓ Dostęp do usług zdrowotnych, w tym szpitalnych i specjalistycznych	✓ Brak instrumentów zachęcających do osiedlania się lub pozostania w gminie

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

✓ Niskie zagrożenie przestępczością	✓ Niska jakość życia i poziom wynagrodzeń
✓ Rozwinięta i dobrze wyposażona sieć OSP	✓ Rosnące koszty systemu edukacji i opieki społecznej
✓ Działalność klubów, stowarzyszeń, organizacji pożytku publicznego	✓ Niewystarczające zasoby infrastruktury kulturalnej i nakłady na działalność
	✓ Znikome działania promocyjne, gminy uzależnione od możliwości finansowych

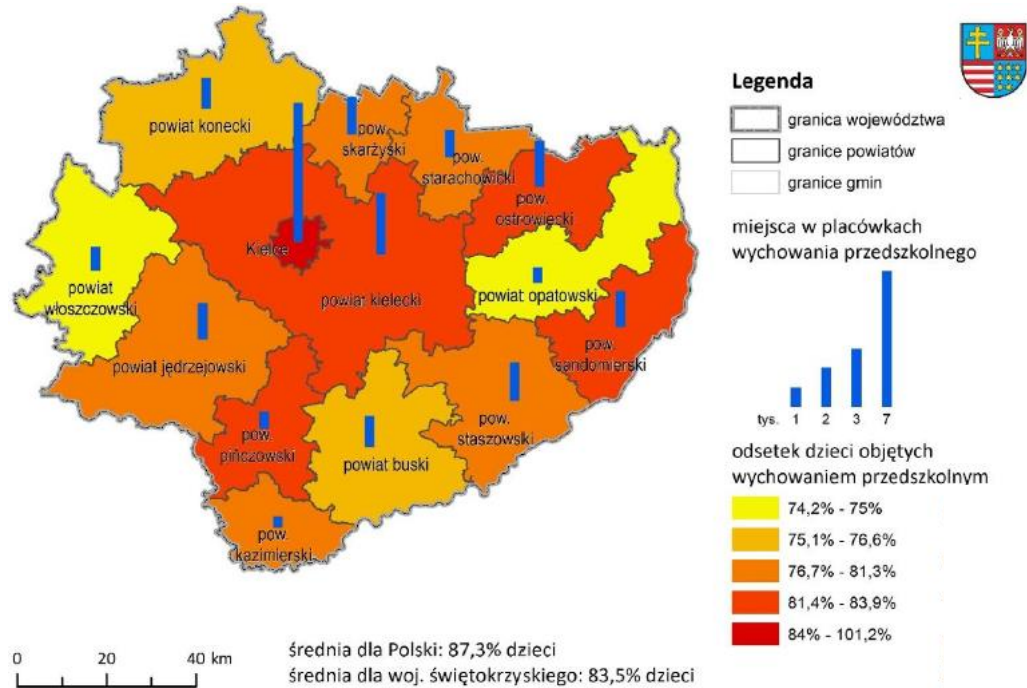
Rysunek 21. Zmiana liczby ludności w województwie świętokrzyskim w latach 2008-2018 (źródło: (źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja)

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Rysunek 22. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2018 r. (źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja)

4. Sfera ekonomii i gospodarki

4.1. Potencjał gospodarczy

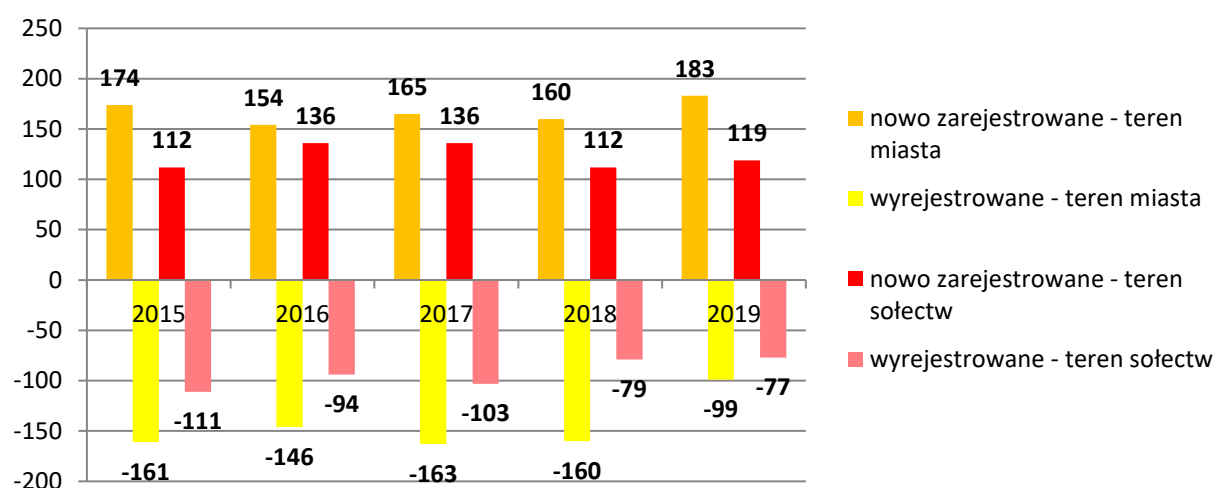
Do wiodących sektorów w rozwoju gospodarczym gminy Końskie zalicza się przemysł branży hutniczej – głównie odlewniczy i branży budowlanej - głównie ceramicznej oraz działalność handlową.

Rynek pracy na terenie gminy kształtowany jest głównie przez sektor prywatny - ogółem w gminie zarejestrowanych jest 3 769 podmiotów - w tym 3 638 tworzy sektor prywatny (ponad 96,5 %). Na terenie miasta zarejestrowanych jest ogółem 2 395 podmiotów, a w sektorze prywatnym – 1 858 (tj. 77,6% ogółu), na terenie sołectw ogółem 1 281 podmiotów i 1 243 w sektorze prywatnym (tj. 97%).

Tabela 36. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w gminie w latach 2015-2019 (źródło: GUS)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem	3 553	3 596	3 621	3 645	3 769
sektor publiczny ogółem	96	96	92	92	92
sektor prywatny ogółem	3 444	3 483	3 501	3 517	3 638
Sektor prywatny					
osoby fizyczne	2 783	2 805	2 813	2 850	2 953
spółki handlowe	152	162	167	151	156
spółdzielnie	13	13	14	8	8
stowarzyszenia, fundacje i organizacje społeczne	91	98	100	104	103

Wykres 26. Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy Końskie w latach 2015-2019 (źródło: GUS)

Wskaźnik, w roku 2019, liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na 1000 ludności na terenie miejskim wynosi 130 podmiotów, na terenie wiejskim 80 podmiotów.

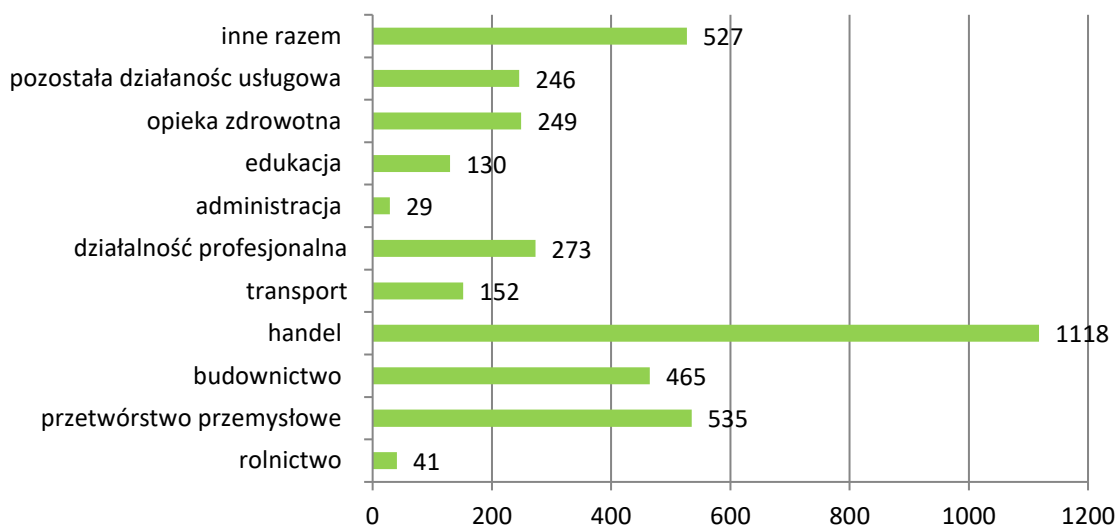
Największe powierzchniowo tereny przemysłowe znajdują się w północnej i północno-wschodniej części miasta. Tu zarejestrowanych jest najwięcej dużych i średnich firm przemysłowych oraz hurtowni (głównie budowlanych). Na pozostałym terenie gminy działalność gospodarcza rozmieszczona jest nierównomiernie i współtowarzyszy zabudowie mieszkaniowej. Inne większe kompleksy zajęte przez działalność gospodarczą znajdują się np. w Kornicy (tereny przemysłowe) i w Kopaninach. Natomiast południowy rejon gminy – Sielpia – jest obszarem rozwoju sezonowych usług turystyczno-wypoczynkowych.

Zgodnie z danymi GUS (2018r.) struktura wielkości podmiotów gospodarczych według liczby zatrudnianych w gminie wynosi:

- do 9 osób – 3 567 podmiotów,
- od 10 do 49 osób - 168 podmiotów,
- od 50 do 249 osób – 29 podmiotów,
- od 250 do 999 osób – 4 podmioty,
- powyżej 1000 osób – 1 podmiot.

Ponad 94 % podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy to mikro przedsiębiorcy, można przyjąć, że zdecydowana część z nich to podmioty jednoosobowe lub tzw. firmy rodzinne.

Wykres 27. Zestawienie liczby podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD w roku 2019 w gminie Końskie (źródło: GUS)

*inne razem, tzn. sekcje: rolnictwo, górnictwo, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię, dostarczanie wody, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, informacja i komunikacja, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, związana z obsługą rynku nieruchomości, w zakresie administrowania usług i działalność wspierająca, związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

4.2. Produkcja, handel i usługi

W gminie działają liczne podmioty związane z tradycyjnym na tym terenie przemysłem odlewniczym (Końskie, Koczwarą, Piła, Wincentów) oraz ceramicznym (Końskie, Kopaniny),

a także producenci związani z branżą budowlaną (Końskie, Fidor). W sektorze produkcyjnym działają także podmioty związane z branżą spożywczą i odzieżową.

Tabela 37. Podmioty produkcyjne na terenie gminy (opracowanie własne)

Branża	Wybrane podmioty
metalowo-odlewnicza	Koneckie Zakłady Odlewnicze S.A. w Końskich Fansuld. Odlewnia żeliwa w Końskich Ferrum Wodecki. Odlewnia w Końskich Odlewnia „Żaneta” w Pile
budowlana	FORBUILD S.A w Końskich Betomax Polska S.A. w Końskich ALPOL GIPS Sp.z.o.o. w Fidorze
ceramiczna	Producenci płytek ceramicznych: Ceramika Końskie Sp. z o.o. w Końskich, Ceramika Nowa Gala S.A. w Końskich, Ceramika GRES sp.z.o.o. w Kopaninach i inne Orizonte - Polska sp. z o.o. w Końskich
spożywcza	Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Końskich
odzieżowa	Zakład Konfekcyjny Galant S.C. w Końskich ORK Wear. Odzież Robocza Spółka jawna w Końskich

Największy kompleks terenów inwestycyjnych w gminie Końskie znajduje się w północnej części miasta oraz w części sołectwa Kornica przy drodze wojewódzkiej nr 728 relacji Grójec – Końskie – Łopuszno – Jędrzejów (fragment obwodnicy miasta). Tereny zajmują obszar ok 40 ha, podzielone są na działki od 20 arów do 9 ha. Działki posiadają uzbrojenie w media: wodociąg, energia elektryczna (możliwość przyłącza o mocy powyżej 10MW), kanalizacja sanitarna i deszczowa, gazociąg. Na tym terenie działa kilkanaście podmiotów gospodarczych.

Na terenie gminy funkcjonuje Specjalna Strefa Ekonomiczna „Starachowice”, w obrębie której przedsiębiorcy prowadzący działalność mogą liczyć na preferencyjne ulgi i pomoc z tytułu poniesionych nakładów inwestycyjnych i tworzenia miejsc pracy. W gminie w SSE działają przedsiębiorstwa:

- branża ceramiczna – Końskie: Ceramika Końskie Sp. z o.o., CERAMIKA NOWA GALA II Sp. z o.o., STAR-GRES Sp. z o.o., COTTO PETRUS Sp. z o.o., Vidacolor Sp. z o.o.,
- branża metalowa – Kornica: ORIZZONTE POLSKA Sp. z o.o.,
- branża meblarska – Końskie: ITAL-POL Sp. z o.o.,
- branża budowlana – Końskie: FORBUILD S.A., Fidor: Zakład Surowców Chemicznych i Mineralnych „Piotrowice II” Sp. z o.o.,
- branża logistyczno-magazynowa – Końskie: Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Edyta Knap Sp. z o.o..

Handel na terenie gminy reprezentują sklepy małe i wielkopowierzchniowe (łącznie 8 obiektów) oraz targowiska. W handlu wyróżniają się mniejsze sklepy spożywcze lub wielobranżowe prowadzone przez małe podmioty gospodarcze lub placówki PSS „Społem” na terenie całej gminy. W centrum miasta znajdują się liczne placówki handlowe odzieżowe

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

i obuwnicze. W mieście liczne są także sklepy sprzedające materiały budowlane oraz materiały elektryczne, hydrauliczne i części samochodowe. Większe hurtownie oraz składy (w tym składy opału) zlokalizowane są na obrzeżach miasta.

W Końskich funkcjonują dwa targowiska o powierzchni łącznej 8 460 m², w tym powierzchni sprzedażowej 4 210 m². Targowiska przeznaczone są do sprzedaży drobnodetalicznej, stała liczba punktów sprzedażowych wynosi w 2019 r. – 336 (na targowiskach codziennych – 124).

Sklepy wielkopowierzchniowe to sklepy wielobranżowe (z dominującą sprzedażą artykułów spożywczych) oraz budowlane i meblowe. Wśród nich wyróżniają się pięć kompleksów w Końskich w rejonach ulic: Lipowej, Partyzantów, Warszawskiej i Wjazdowej.

Rysunek 23. Gospodarka w gminie (fotografie własne)

Tereny inwestycyjne w Końskich

Punkty handlowe w Końskich

Punkty usługowe działają głównie na terenie miasta, świadczą m.in. usługi w zakresie napraw krawieckich, szewstwa, napraw sprzętu RTV, hydrauliki itp. Usługi gastronomiczne oferowane są głównie w Końskich oraz – sezonowo – w Sielpi. Natomiast usługi remontowe i budowlane oraz naprawy samochodów i drobne zakłady produkcyjno-usługowe funkcjonują na terenie całej gminy.

Branża turystyczna reprezentowana jest najsilniej na terenie głównego ośrodka wypoczynkowego gminy w Sielpi przez usługi hotelarskie (np. Ośrodek Wypoczynkowy "Łucznicz", Hotel i Ośrodek Wypoczynkowy "Eliot", Hotel "Energetyk", Hotel „Kuźnica”, szereg ośrodków z hotelami i indywidualnymi domkami letniskowymi). Usługi hotelarskie świadczą także obiekty w Końskich i Modliszewicach.

Podmiotami otoczenia biznesu w gminie są głównie instytucje finansowe - banki komercyjne prowadzące swe oddziały i filie w Końskich oraz prowadzone przez podmioty gospodarcze: biura podatkowe, biura księgowo-rachunkowe oraz ubezpieczeniowe. Ponadto działają także:

- Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości – dla wspomagania rozwoju przedsiębiorczości i ograniczania bezrobocia w regionie, poprzez udzielanie pożyczek i kredytów na działalność gospodarczą, prowadzenia szkoleń i kursów

specjalistycznych,

- Koneckie Stowarzyszenie Producentów Rolnictwa Ekologicznego „Dary Natury”, które ma na celu dostosowanie produkcji rolnej do warunków rynkowych, poprawę efektywności gospodarowania i planowanie produkcji, koncentrację podaży oraz organizowanie sprzedaży produktów rolnych.

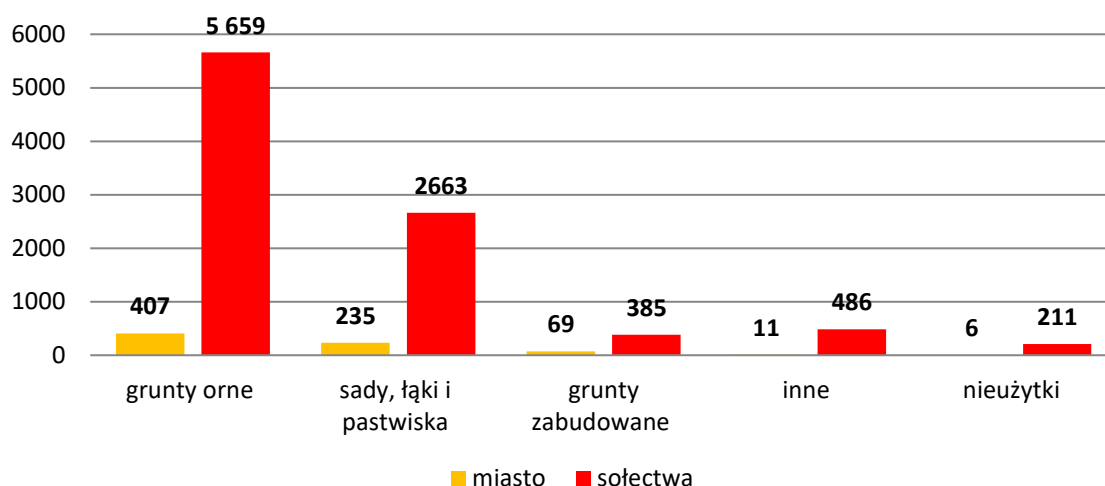
4.3. Rolnictwo i leśnictwo

Rolnictwo stanowi drugoplanowy sektor gospodarki w gminie Końskie, dający zatrudnienie zdecydowanie mniejszej części mieszkańców.

Gmina zalicza się do obszarów o średnich i słabych warunkach przyrodniczo-glebowych do produkcji rolnej ze względu na dominację gleb słabych i bardzo słabych powstałych na piaskach. Przeważają gleby niższych klas bonitacji tj. V i VI klasy zajmujące 62% gruntów ornych, natomiast gleby najlepsze (III i IV klasy) zajmują łącznie 32,6%. W kompleksach rolniczej przydatności gleb dominują kompleksy: żytnio-ziemniaczany słaby (28,6 %) i żytnio-łubinowy (29,8 %) nadające się do uprawy roślin o niskich wymaganiach glebowych, występują one na obszarze całej gminy.

Grunty rolne w gminie zajmują 10 322 ha, w tym użytki rolne stanowią 9 915 ha. tj. ok. 40,6% ogólnej powierzchni gminy.

Wykres 28. Struktura gruntów rolnych na terenie gminy Końskie w ha – stan na 1.01.2019 (źródło: Starostwo Powiatowe w Końskich)

Na terenie gminy istnieje 2 987 gospodarstw rolnych (według zestawienia gospodarstw do opodatkowania podatkiem rolnym, stan na koniec 2019 r.), średnia wielkość gospodarstwa wynosi 1,69 ha. Największe powierzchniowo gospodarstwa rolne, prowadzone przez jednego właściciela, są w sołectwie Modliszewice (powyżej 180 ha) i na gruntach wsi Brody, Bedlno i Bedlenko (powyżej 100 ha). Gospodarstwa średnio powyżej 4 ha powierzchni występują w Stadnickiej Woli (4,27 ha) i Sworzycach (4,24 ha), a powyżej

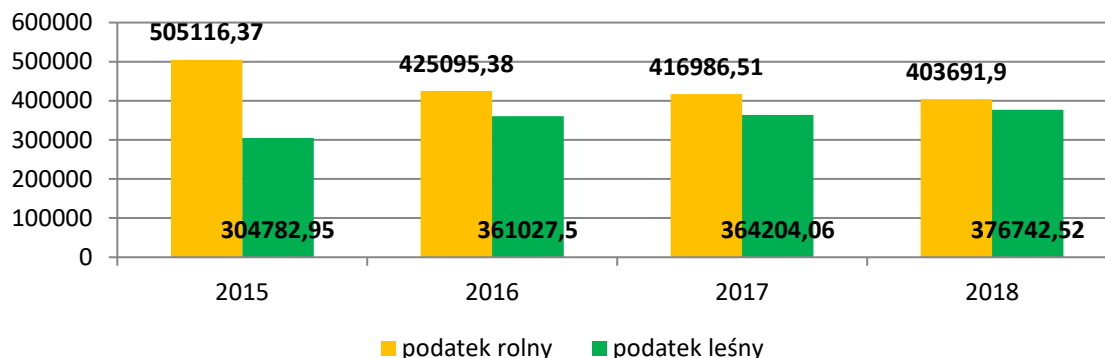
3 ha w: Baczynie, Modliszewicach i Pomorzanych. Najmniejsze gospodarstwa zlokalizowane są w Gracuchu (średnio 1,32 ha) oraz Starej Kuźnicy (0,93 ha).

Tabela 38. Zestawianie gospodarstw rolnych na terenie gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)

Sołectwo	Liczba gospodarstw	Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem w ha	Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w ha
Baczyna	30	45	1,50
Barycz	27	102,02	3,78
Bedlenko	101	218,10	2,16
Bedlno	142	399,09	2,81
Brody	150	399,94	2,67
Dyszów	18	26,89	1,49
Gatniki	42	76,45	1,82
Górny Młyn	21	27,74	2,70
Gracuch	49	132,29	1,32
Izabelów	21	49,83	2,37
Jeżów	73	216,81	2,97
Koczwarą	13	24,75	1,90
Kornica	42	65,29	1,55
Małachów	45	82,29	1,83
Młynek Nieświński	14	19,51	1,39
Modliszewice	148	448,92	3,03
Nałęczów	14	21,44	1,53
Niebo	36	81,28	2,26
Nieświń	179	331,93	1,85
Nowy Dziebałtów	135	330,22	2,45
Nowy Kazanów	80	163,63	2,05
Nowy Sokołów	47	124,10	2,64
Paruchy	62	111,52	1,80
Piła	30	59,69	1,99
Pomorzany	78	299,25	3,84
Pomyków	22	34,71	1,58
Proćwin	63	91,12	1,45
Przybyszowy	75	240,90	3,21
Rogów	64	86,55	1,35
Sielpia Wielka	16	25,36	1,59
Sierosławice	151	266,92	1,77
Stadnicka Wola	19	81,18	4,27
Stara Kuźnica	29	26,96	0,93
Stary Dziebałtów	146	317,06	2,17
Stary Kazanów	116	225,78	1,95
Stary Sokołów	118	248,50	2,11
Sworzyce	121	512,57	4,24
Trzemoszna	112	306,03	2,73
Wąsosz	80	102,06	1,28
Wincentów	57	128,47	2,25
Końskie	201	377,61	1,88

Wykres 29. Dochody z tytułu podatku rolnego i leśnego w gminie Końskie w zł w latach 2015-2018 (źródło: GUS)

Na terenie gminy w sektorze przetwórstwa rolnego działają: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Końskich, liczne zakłady masarsko-wędliniarskie i zakłady piekarnicze.

W Modliszewicach funkcjonuje Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, którego zadaniem jest udzielenie fachowej pomocy merytorycznej w zakresie nowoczesnych i efektywnych technologii w produkcji rolniczej, wprowadzania nowych odmian roślin oraz prowadzenia szkoleń i wspomaganie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości rolniczej i marketingu, w tym udział w tworzeniu grup producentów.

Natomiast rolnikom w grupach producenckich pomocą służy Koneckie Stowarzyszenie Producentów Rolnictwa Ekologicznego „Dary Natury”.

Tabela 39. Grunty leśne na terenie gminy Końskie w ha (źródło: UMiG Końskie)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	13 019	12 861	12 876	12 882	12 901
na terenie miasta	210	295	280	284	282
na terenie sołectw	12 809	12 566	12 596	2 598	12 619

Prywatne kompleksy leśne są zazwyczaj rozdrobnione i mieszczą się w przedziałach do 1 ha i do 5 ha, często stanowią także drzewostany rozdzielone polami uprawnymi. Z tego powodu gospodarka leśna w lasach prywatnych nie jest prowadzona na szeroką skalę. Gospodarkę leśną prowadzą głównie Lasy Państwowe, na terenie gminy Końskie zarządzane przez:

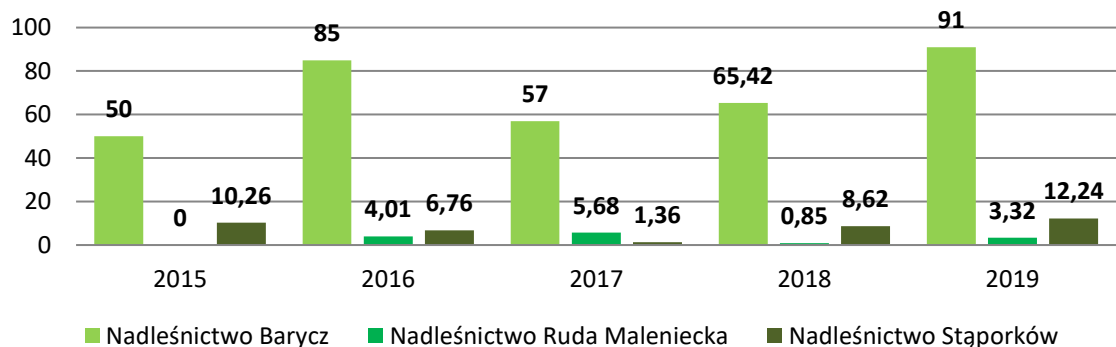
- Nadleśnictwo Barycz – powierzchnia gruntów leśnych 7 288 ha,
- Nadleśnictwo Ruda Maleniecka – powierzchnia 313,42 ha,
- Nadleśnictwo Stąporków – powierzchnia 1512,35 ha.

Tabela 40. Pozyskiwanie grubizny w m³ z lasów na terenie gminy Końskie (źródło: Nadleśnictwo Barycz, Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, Nadleśnictwo Stąporków)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Nadleśnictwo Barycz	50 213	48 978	49 760	67 857	70 266
Nadleśnictwo Ruda Maleniecka	1 765,01	1 853,18	1 152,63	1 588,33	4 767,56
Nadleśnictwo Stąporków	3 018,21	5 851,84	3 863,48	9 434,61	8 022,47
łącznie	54 996,22	56 683,02	54 776,11	78 879,94	83 056,03

Wykres 30. Powierzchnia odnowień zalesień w ha na terenie gminy Końskie (źródło: Nadleśnictwo Barycz, Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, Nadleśnictwo Słuporków)

4.4. Rynek pracy

Rynek pracy na terenie gminy kształtowany jest głównie przez sektor prywatny tj. 96,8% ogółu podmiotów gospodarki narodowej, w którym dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - 87,6%.

Największymi pracodawcami na terenie gminy Końskie są:

- Szpital Specjalistyczny,
- zakłady przemysłowe: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Końskich, Koneckie Zakłady Odlewnicze S.A. w Końskich, FORBUILD S.A. w Końskich, Ceramika Końskie Sp. z o.o. w Końskich, Ceramika Nowa Gala II Sp. z o.o. w Końskich, Odlewnia Żeliwa FANSULD w Końskich, Ceramika GRES S.A. w Kopaninach, Alpol Gips Sp. z o.o. w Fidorze,
- placówki oświatowe prowadzone przez samorząd gminy i powiatowy oraz prywatne,
- administracja publiczna: Urząd Miasta i Gminy oraz gminne jednostki organizacyjne, Starostwo Powiatowe wraz z jednostkami podległymi, Sąd Rejonowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Urząd Skarbowy i inne.

Tabela 41. Pracownicy Urzędu Miasta i Gminy w Końskich oraz gminnych jednostek organizacyjnych – liczba osób - stan na koniec każdego roku (źródło: UMiG, jednostki organizacyjne)

Nazwa jednostki	2015	2016	2017	2018	2019
Urząd Miasta i Gminy w Końskich	135	137	127	123	129
Pływalnia Miejska w Końskich	30	24	24	23	21
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich	87	95	97	93	101
Zarząd Obiektami Sportowymi i Rekreacyjnymi w Końskich	-	15	22	20	20
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Końskich Sp. z o.o.	81	93	103	112	104
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Końskich Sp. z o.o.	93	92	89	91	89
Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w Końskich Sp. z o.o.	31	29	29	29	28

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Końskich Sp. z o.o.	68	67	61	58	57
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Cezarego Chlebowskiego w Końskich	25	24	21	22	21
Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich	14	14	15	15	17

Zatrudnienie w administracji gminnej w latach 2015-2019 pozostaje na względnie stałym poziomie, pomimo nałożenia na jednostki organizacyjne dodatkowych obowiązków ustawowych.

Bezrobocie na terenie gminy, tak jak w całym kraju, spada. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie w stosunku do roku 2010 zmalała o ponad 28%, a w stosunku do roku 2010 o ponad 45%. Osoby bez pracy z terenu gminy stanowią 41% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Końskich. Na koniec 2019 wskaźnik stopy bezrobocia w powiecie wynosił 10,5 % (dla województwa 7,7%, dla kraju 5,1%).

Wykres 31. Trend liczby osób bezrobotnych na terenie gminy Końskie (źródło: PUP Końskie)

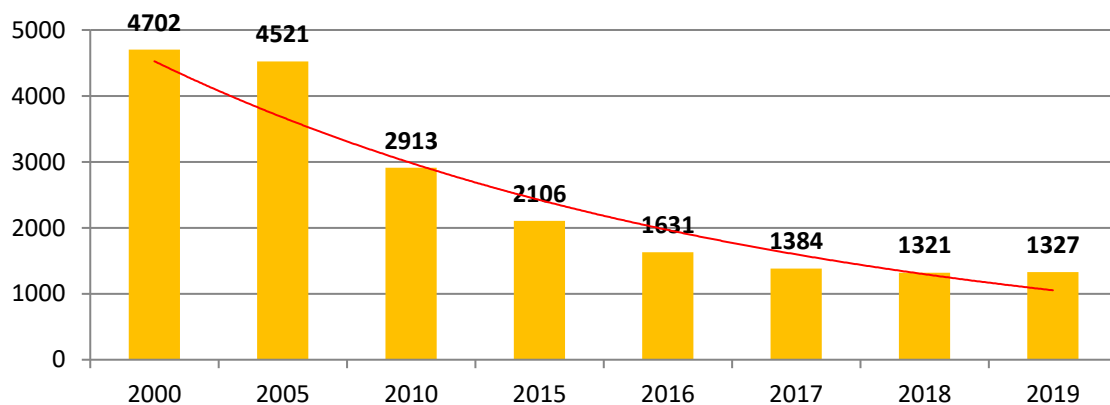

Tabela 42. Struktura osób bezrobotnych w gminie w roku 2019 (źródło: PUP Końskie)

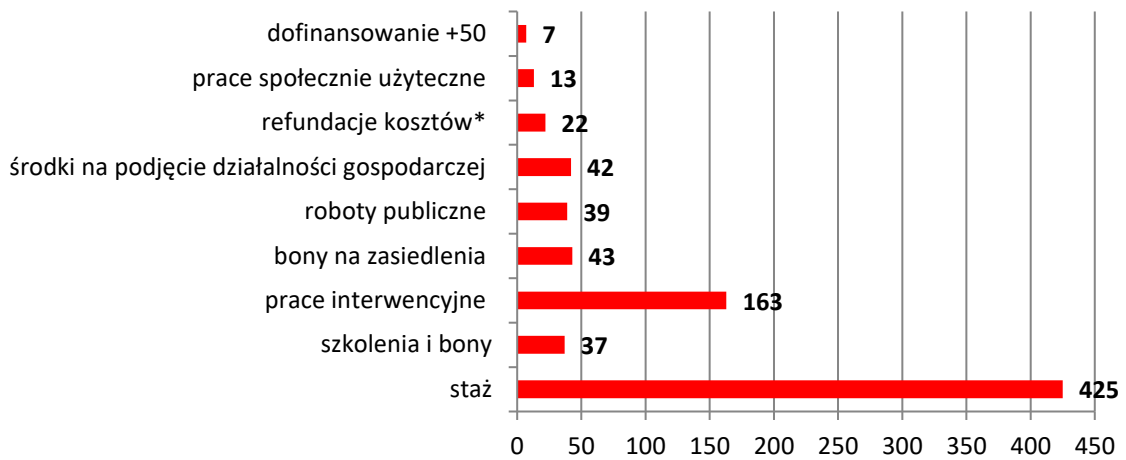
Wyszczególnienie	ogółem	w tym					
		miasto	sołectwa	kobiety	mężczyźni	z prawem do zasiłku	długotrwale bezrobotni
liczba osób	1 327	618	709	724	603	400	506
% ogółu	-	46,5	53,5	53,4	46,6	30,1	38,1

Osoby zarejestrowane jako bezrobotne mogą skorzystać z różnorodnych form aktywizacji zorganizowanej przez PUP w Końskich. W roku 2019 z takich form skorzystało ogółem 791 osób, najwięcej z pomocy w formie stażu (53,7% ogółu) i prac interwencyjnych (20,6%).

Wykres 32. Formy aktywizacji bezrobotnych według liczby osób w roku 2019 (źródło: PUP Końskie)

Podsumowanie sfery ekonomii i gospodarki

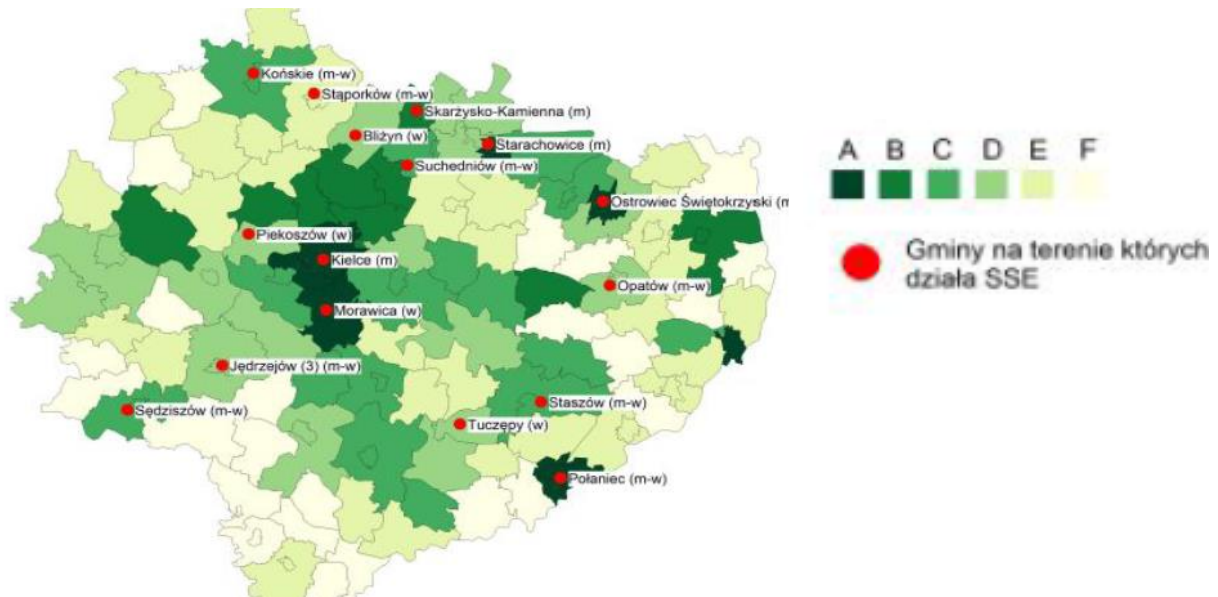
Tabela 43. Podsumowanie sfery ekonomii i gospodarki w gminie Końskie – analiza

Cechy pozytywne	Cechy negatywne
✓ Rozwój branży ceramicznej i przemysłu metalowo - odlewniczego	✓ Niska aktywność gospodarcza mieszkańców
✓ Zasoby uzbrojonych terenów inwestycyjnych i możliwości rozwoju Specjalnej Strefy Ekonomicznej	✓ Niekorzystana struktura podmiotów gospodarczych, dominacja mikroprzedsiębiorstw, mała liczba spółek
✓ Działające instytucje otoczenia biznesu	✓ Brak znaczących inwestorów zewnętrznych
✓ Stale rosnąca liczba podmiotów gospodarczych	✓ Niekorzystne warunki rozwoju rolnictwa, rozdrobnienie gospodarstw rolnych
✓ Malejące bezrobocie – znaczące zmniejszenie wagi problemu	✓ Niewielkie nakłady przedsiębiorstw na nowoczesne technologie i rozwój

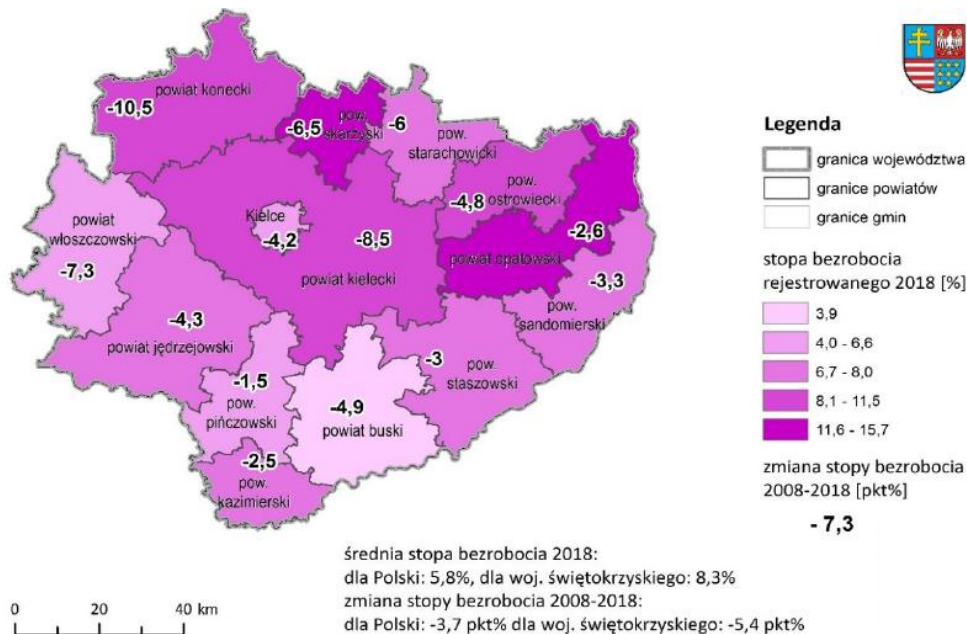

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Rysunek 24. Atrakcyjność inwestycyjna województwa świętokrzyskiego w 2016 roku (źródło: Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST 2018)

Rysunek 25. Stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim w 2018 roku źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja

5. Sfera infrastruktury

5.1. Infrastruktura mieszkaniowa

Na obszarze gminy Końskie dominuje budownictwo mieszkalne, w tym:

- zabudowa wielorodzinna – na terenie miasta administrowana przez: Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w Końskich Sp. z o.o., Konecką Spółdzielnię Mieszkaniową oraz wspólnoty mieszkaniowe, na terenie wiejskim administrowana samodzielnie przez wspólnoty mieszkaniowe,
- zabudowa jednorodzinna w formie osiedlowej, szeregowej i wolnostojącej – na terenie miejskim,
- zabudowa jednorodzinna i zagrodowa – na terenach wiejskich gminy.

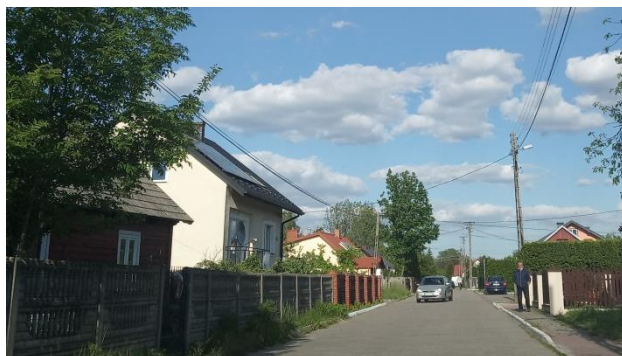
Tabela 44. Budynki mieszkalne na terenie gminy (źródło: UMIG Końskie)

Wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019
budynki mieszkalne ogółem	miasto	2 403	2 425	2 439	2 492
	sołectwa	5 292	5 332	5 379	b.d.
budynki mieszkalne - własność gminy	budynki	30	27	27	26
budynki mieszkalne - współwłasność gminy	lokale	192	186	186	183
lokale mieszkalne - własność gminy	budynki	47	47	47	47
	lokale	228	220	206	188
	lokale	359	340	328	371

Rysunek 26. Zabudowa mieszkaniowa na terenie gminy Końskie (fotografie własne)

Zabudowa wielorodzinna w Końskich ul. Polna

Zabudowa miejscowości Rogów

Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w Końskich Sp. z o.o. świadczy m.in. usługi związane z zarządzaniem i administrowaniem budynkami i lokalami, usługami porządkowymi, usługami budowlano-remontowymi, usługami księgowymi, prowadzeniem rozliczeń mediów. W 2019 roku PGM zarządzało 1 389 lokalami mieszkalnymi, o ogólnej powierzchni 57 594,41 m², w tym: lokali użytkowych 3 606,47 m².

PGM zarządza mieszkaniowym zasobem gminy (w budynkach mieszkalnych stanowiących jej własność lub współwłasność). W roku 2019 gmina była właścicielem 371 lokali mieszkalnych (w tym: 190 lokali w 48 budynkach wspólnotowych, 181 lokali

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

w 24 budynkach będących własnością gminy), w tym 63 lokale socjalne. Ogólna powierzchnia gminnych lokali mieszkalnych wynosi 14 121,71 m².

Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w roku 2019 zarządzało 45 Wspólnotami Mieszkaniowymi, w których 1 018 lokali mieszkalnych jest własnościowymi o powierzchni łącznej 43 472,70 m².

Zasoby mieszkaniowe Koneckiej Spółdzielni Mieszkaniowej stanowi 75 budynków mieszkalnych wielorodzinnych, obejmujących 3 274 mieszkania, o powierzchni użytkowej 164 tys. m². Spółdzielnia zarządza nieruchomościami, których jest właścicielem bądź współwłaścicielem, nieruchomościami stanowiącymi własność jej członków, a także prowadzi zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie. KSM prowadzi: obsługę administracyjną, obsługę stanu technicznego budynków, terenów i infrastruktury, zapewnia realizację usług komunalnych i innych oraz prowadzi działalność w zakresie dostarczania mediów tj. telewizji kablowej i Internetu (teren całego miasta).

Na terenach wiejskich właścicielami budynków są osoby prywatne lub podmioty gospodarcze.

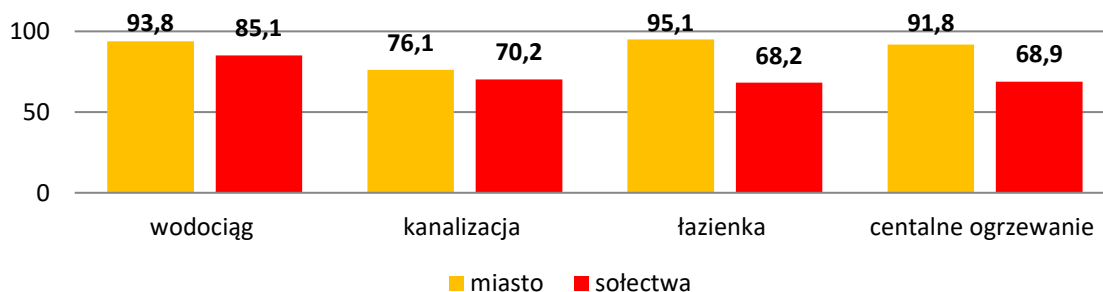
Stan techniczny budynków mieszkaniowych jest bardzo różny, przeważają budynki w dobrym stanie, często po termomodernizacji lub remoncie. Na całym obszarze występuje przemieszanie zabudowy nowej ze starą.

Tabela 45. Zasoby mieszkaniowe w gminie Końskie w 2018 roku (źródło: GUS)

Rodzaj zasobów	Ogółem	Miasto	Sołectwa
liczba mieszkań	13 321	7 68	5 640
liczba izb	49 698	28 471	21 227
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	952 856	510 472	442 384

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na terenie miasta wynosi 66,5 m² i przypada na nie 2,52 osoby, natomiast na terenie sołectw wskaźniki te wynoszą odpowiednio 78 m² i 2,75 osoby (GUS, 2018).

Wykres 33. Stopień wyposażenia mieszkań w gminie w podstawowe media w % w roku 2018 (źródło: GUS)

Osoby, których nie stać na zakup własnego mieszkania czy też na wynajęcie mieszkania na zasadach wolnorynkowych, mogą starać się o przyznanie lokalu mieszkalnego z zasobów

gminy. Gmina dysponuje lokalami mieszkalnymi, jednak corocznie liczba osób ubiegających się o najem przewyższa jej możliwości.

Tabela 46. Charakterystyka gospodarki mieszkaniowej gminy Końskie w stosunku osób korzystających lub ubiegających się o lokal z gminnego zasobu mieszkaniowego (źródło: UMiG Końskie)

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba lokali socjalnych	61	66	64	brak*
ilość osób ubiegających się o najem lokalu - liczba złożonych wniosków	74	52	41	61
liczba osób oczekujących na najem lokalu	41	25	29	29
eksmisje (wyroki)	2	3	3	6

*od kwietnia 2019 r. nie ma pojęcia „lokal socjalny”, przydziały lokali następują na podstawie skierowania do zawarcia umowy najmu socjalnego

5.2. Infrastruktura transportowa

Połączenia komunikacyjne gminy Końskie wyznaczają drogi główne tj.: krajowe i wojewódzkie oraz infrastruktura niższych kategorii drogi powiatowe i gminne, w tym ulice miasta i drogi wewnętrzne.

Tabela 47. Sieć drogowa w gminie Końskie (źródło: UMiG Końskie)

Kategoria drogi	Długość w km	
	teren miasta	teren sołectw
krajowa nr 42 Namysłów – Radomsko – Końskie – Skarżysko-Kamienna - Rudnik	3,706	1,854
wojewódzka nr 728 Grójec – Końskie – Jędrzejów	3,320	13,720
wojewódzka nr 746 Końskie – Żarnów	1,407	9,802
wojewódzka nr 749 Końskie – Przysucha	2,478	7,752
drogi powiatowe	18,913	95,343
drogi gminne	31,586	57,096
drogi wewnętrzne		40,466
ciągi pieszo-rowerowe	5,320	8,460

Drogi krajowe i wojewódzkie posiadają duże znaczenie w sieci komunikacji międzyregionalnej. Droga wojewódzka nr 728 łączy się bezpośrednio, poza terenem gminy, z drogami krajowymi: na północy z drogą krajową nr 12 relacji Łęknica (granica z Niemcami) – Dorohusk (granica z Ukrainą), na południu z drogą krajową nr 74 relacji Wieluń – Zosin (granica z Ukrainą). Część drogi wojewódzkiej 728, przebiegającej przez miasto, stanowi jego obwodnicę. Droga wojewódzka 746 stanowi połączenie z drogą krajową nr 74, a droga wojewódzka nr 749, poprzez drogę nr 727, z drogą krajową nr 12.

Drogi powiatowe zapewniają połączenia wewnętrzne w gminach powiatu oraz stanowią system łączący cały obszar z siecią dróg o randze krajowej i wojewódzkiej, stanowiąc korytarze tranzytowe.

Stan techniczny dróg gminnych jest na ogół dobry, stale poprawia się jakość i otoczenie drogowe wszystkich rodzajów. Większość dróg gminnych posiada całościowe lub częściowe oświetlenie uliczne, stopniowo realizowane są inwestycje dołączania kolejnych punktów świetlnych.

Rysunek 27. Infrastruktura drogowa w gminie Końskie (fotografie własne)

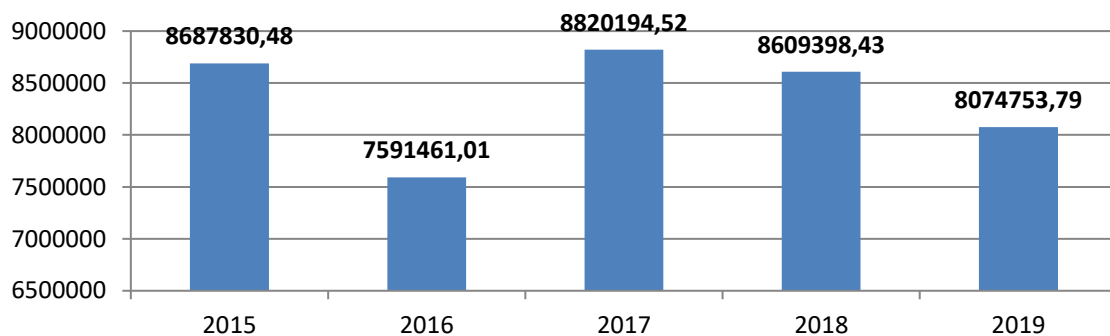
Most na Sielpi w ciągu drogi nr 728

ul. Mostowa w Końskich – droga gminna

Drogi gminne pełnią rolę ciągów komunikacyjnych, decydujących zarówno o zintegrowaniu układu terytorialnego gminy i jego funkcjonowaniu (dotarcie do wszystkich miejscowości w gminie) oraz połączeniach z drogami wyższego rzędu. Letnim i zimowym utrzymaniem dróg gminnych w latach 2015-2019 zajmowało się m.in. PGK w Końskich.

Wykres 34. Wydatki na bieżące utrzymanie, remonty oraz budowę dróg w latach 2015-2019 (źródło: UMiG Końskie)

Od września do grudnia 2019 r. organizowane były przewozy pasażerskie połączone z funkcją dowozu dzieci do szkół. W celu zapewnienia usług komunikacji publicznej na terenie gminy zrealizowano przedsięwzięcie p.n.: *Zintegrowane centrum przesiadkowe na terenie Gminy Końskie*, dzięki niemu wybudowana została niezbędna infrastruktura dla obsługi podróżnych oraz zakupiony został tabor samochodowy (7 niskoemisyjnych autobusów typu mini). Od marca 2020 ruszy komunikacja pasażerska na 7 liniach autobusowych, które obsługiwać będą teren całej gminy. Przewozy realizowane będą przez operatora zewnętrznego.

Przez gminę Końskie przebiega linia kolejowa nr 25 relacji Skarżysko-Kamienna – Końskie – Opoczno – Tomaszów Mazowiecki, w chwili obecnej jest to linia wykorzystywana tylko dla przewozu towarów. Przewozy pasażerskie zostały zawieszony w roku 2009. Linia nie jest zelektryfikowana. Planowane jest, aby linia przechodząca przez Końskie, stanowiła jedną ze szprych prowadzących do Centralnego Portu Komunikacyjnego.

5.3. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura wodna i kanalizacyjna

Siecią wodociągową i kanalizacyjną (sanitarną i deszczową) oraz całą infrastrukturą związaną z gospodarką wodną w gminie zarządza Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Końskich.

Sieć wodociągowa umożliwia dostawę wody dla 99% gospodarstw na terenie gminy. Całkowita długość sieci wodociągowej wynosi 288,5 km, a liczba przyłączy to 7 911 (stan na dzień 31.12.2019 r.). Sieć wodociągowa w gminie Końskie funkcjonuje w oparciu o sześć ujęć wody, zlokalizowanych w Końskich oraz w miejscowościach: Modliszewice, Paruchy, Wąsosz. Wszystkie ujęcia wody na terenie gminy korzystają z wód podziemnych.

Tabela 48. Sieć wodociągowa na terenie gminy w km (źródło: PWiK Końskie)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
sieć magistralna (przesyłowa)	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
sieć rozdzielcza - teren miasta	71,8	71,8	72,7	72,9	73,2
sieć rozdzielcza - teren sołectw	196	196,4	213,2	214,3	214,7

Wykres 35. Liczba przyłączy wodociągowych na terenie gminy Końskie (źródło: PWiK Końskie)

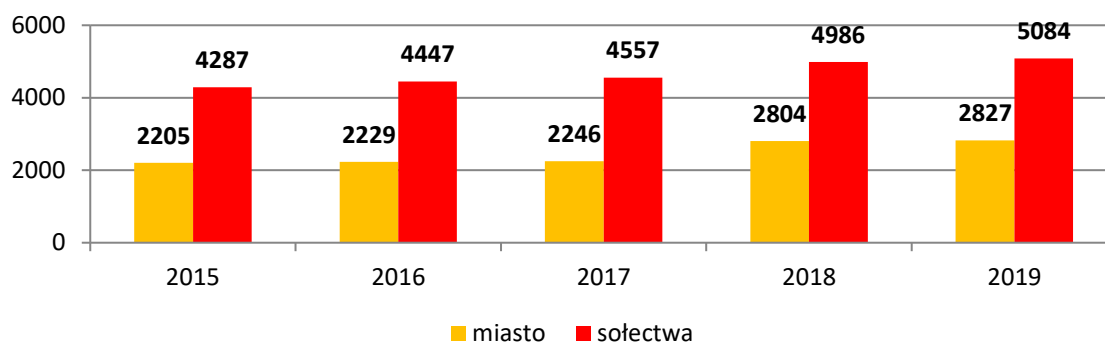

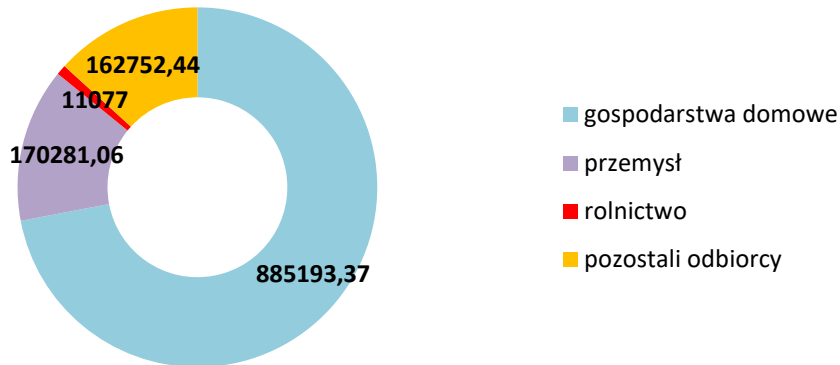
Tabela 49. Liczba gospodarstw indywidualnych i innych podmiotów przyłączonych do sieci wodociągowej (źródło: PWiK Końskie)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Grupa I - gospodarstwa domowe	8 246	8 378	8 413	8 485	8 471
Grupa II i III					
odbiorcy usług zaopatrywani w wodę przeznaczoną na potrzeby produkcji (...)	988	1 018	1 065	1 182	1 228
oraz pozostali odbiorcy					
liczba punktów poboru ogółem	9 234	9396	9 478	9 667	6 699

Nieliczne gospodarstwa domowe zlokalizowane w miejscowości Piekło oraz w przysiółkach Pająki i Karczunek korzystają z indywidualnych studni kopanych.

Wykres 36. Zużycie wody według grup odbiorców w gminie w roku 2019 (źródło: PWiK Końskie)

Rysunek 28. Infrastruktura wodna i kanalizacyjna w gminie (fotografie: PWiK Końskie)

Stacja Uzdatniania Wody w Paruchach

Oczyszczalnia ścieków w Kornicy

Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy wynosi 231,3 km - stopień skanalizowania wynosi ponad 70%. Sieć posiada 5 710 przyłączy, w tym 2 257 na terenie miasta i 3 453 na obszarze sołectw.

Tabela 50. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy (źródło: PWiK Końskie)

Wyszczególnienie		2015	2016	2017	2018	2019
długość sieci kanalizacji sanitarnej w km		229,3	229,6	232,1	232,3	231,3
w tym	miasto	69,1	69,3	71,3	71,3	71,3
	sołectwa	160,2	160,3	160,8	161,0	161,0
liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej sanitarnej ogółem		5 445	5 493	5 577	5 630	5 710
w tym:	miasto	1 778	1 792	1 826	2 234	2 257
	sołectwa	3 667	3 701	3 751	3 396	3 453

Tabela 51. Liczba gospodarstw indywidualnych i innych podmiotów przyłączonych do sieci kanalizacyjnej (źródło: PWiK Końskie)

Wyszczególnienie		2015	2016	2017	2018	2019
Grupa I - gospodarstwa domowe		5 392	5 455	5 5	5 566	5 667
Grupa II a - pozostali odbiorcy		785	812	910	917	982
Liczba dostawców ogółem		6 177	6 267	6 421	6 483	6 649

Dostępu do sieci kanalizacyjnej nie posiadają mieszkańcy miejscowości: Baczyna, Bedlenko, Bedlno, Chełb, Czysta, Drutarnia, Gabrielnia, Kopaniny, Małachów, Nałęczów, Niebo, Paruchy, Pomorzany, Poraj, Przybyszowy, Radomek, Piekło, Stara Kuźnica, Sworzyce, Trzemoszna, Wąsosz. Są to miejscowości o małej liczbie gospodarstw lub takie, gdzie budowa odcinka sieci nie ma ekonomicznego uzasadnienia. W tych rejonach mieszkańcy posiadają zamknięte zbiorniki bezodpływowe w ilości ogółem 2 055 sztuk (wg danych UMiG, stan na 31.12.2019 r.) lub oczyszczalnie przydomowe – łącznie 88 sztuk.

Sieć kanalizacji deszczowej w gminie ma długość 60,2 km, obsługiwana jest przez dwie oczyszczalnie wód deszczowych z retencją oraz liczne separatory.

Gminę obsługuje Oczyszczalnia Ścieków w Kornicy - mechaniczno-biologiczno-chemiczna z oczyszczaniem metodą osadu czynnego. Jej pracę przewidziano przy obciążeniu 39 600 RLM (równoważna liczba mieszkańców) i zapewnieniu przepustowości średniej dobowej 4 900 m³/d i maksymalnej 7 400 m³/d., co zaspokaja bieżące potrzeby systemu kanalizacyjnego i pozwala na jego perspektywiczny rozwój. Oczyszczalnia odprowadza tylko ścieki oczyszczone, których odbiornikiem jest rzeka Młynkowska.

Tabela 52. Parametry pracy oczyszczalni (źródło: PWiK Końskie)

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Ilość odprowadzonych ścieków w m ³	1 294	1 627,1	1 310,2	1 244
Ilość suchej masy osadów w Mg/rok	250	289,6	335,8	335

Powstające osady są unieszkodliwiane poprzez zastosowanie procesów: zagęszczania, biologicznej stabilizacji w wydzielonej zamkniętej komorze fermentacyjnej, mechanicznego odwadniania oraz suszenia. Osad suszony jest w suszarniach wykorzystujących energię słoneczną. Wysuszone osady ściekowe, od 2019 r. spalane są w cementowni w Małogoszczu, natomiast w latach 2016-2018 spalane były w cementowni w Chełmie. Wytworzony, w procesie fermentacji, biogaz używany jest do ogrzewania obiektów oczyszczalni.

Infrastruktura elektryczna

Gmina Końskie zaopatrywana jest w energię elektryczną poprzez sieci 110kV. Energia ta następnie rozprowadzana jest sieciami średniego i niskiego napięcia do gospodarstw indywidualnych i zakładów za pomocą napowietrznych i kablowych linii energetycznych. Siecią w gminie zarządza Polska Grupa Energetyczna Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna oraz Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Końskich.

Tabela 53. Charakterystyka sieci elektrycznej w gminie Końskie (źródło: PGE SA Skarżysko-Kamienna, PEC Końskie)

Rodzaj	Charakterystyka
stacje 110/15 kV	GPZ – Końskie Stary Młyn, lokalizacja: Końskie ul. Młyńska, dwa transformatory o mocy po 16 MVA każdy
	GPZ – Końskie Zachód, lokalizacja: Końskie ul. Wjazdowa, dwa transformatory o mocy po 25 MVA każdy własność: PEC Końskie lokalizacja: Końskie, ul. Odlewnicza, (d. Polmo),

	dwa transformatory o mocy 16 MVA każdy
	stacje kontenerowe – 72 szt., łączna moc 22673kVA
stacje SN/nN	stacje napowietrzne – 128 szt., łączna moc 14117kVA
	własność: PEC Końskie - stacja 15/0,4 kV, lokalizacja: Końskie, ul. Przemysłowa/Kuźnicza, transformator o mocy 630 kVA
linie 110kV	linie napowietrzne, łączna długość 14,2 km
linie średniego napięcia	linie napowietrzne SN, łączna długość 205,23 km
	linie kablowe SN, łączna długość 85,2 km
	własność: PEC Końskie – 0,65 km
linie niskiego napięcia	linie napowietrzne nN, łączna długość 191,11 km
	linie kablowe nN, łączna długość 164,73km
	własność: PEC Końskie – 1,07 km

Łącznie na terenie gminy jest 14,2 km linii wysokiego napięcia, 291,08 km linii średniego napięcia i 356,91 km linii niskiego napięcia. Rozmieszczenie sieci umożliwia przyłączanie nowych odbiorców na bieżąco. Łącznie w gminie jest 65 odbiorców wysokiego napięcia i 15 585 odbiorców niskiego napięcia obsługiwanych przez PGE SA Skarżysko-Kamienna. Natomiast PEC s z.o.o. w Końskich obsługuje: 19 odbiorców (posiadających kompleksowe umowy na dostawę energii elektrycznej) i 4 odbiorców (umowy na dystrybucję energii elektrycznej). Moc zamówiona przez odbiorców wynosi 6 500 kW ze stacji 110/6/15 kV oraz 130 kW ze stacji trafo Tereny Przemysłowe.

Tabela 54. Ilość odbiorców energii elektrycznej w gminie (źródło: PGE SA Skarżysko-Kamienna, PEC Końskie)

Wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019
miasto	niskie napięcie	9 590	9 591	9 594	9 594
	wysokie napięcie	41	49	50	52
	odbiorcy energii PEC	23	23	23	23
sołectwa	niskie napięcie	5 984	5 986	5 987	5 991
	wysokie napięcie	11	11	12	13

Tabela 55. Zużycie energii elektrycznej w gminie (źródło: PGE SA Skarżysko-Kamienna)

Wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019
miasto	niskie napięcie	25 172 002	24 553 632	24 826 602	27 661 108
	wysokie napięcie	63 364 118	119 343 429	131 175 319	142 555 272
sołectwa	niskie napięcie	12 706 614	13 031 675	13 099 219	14 512 453
	wysokie napięcie	7 416 594	16 501 720	18 322 262	18 129 820

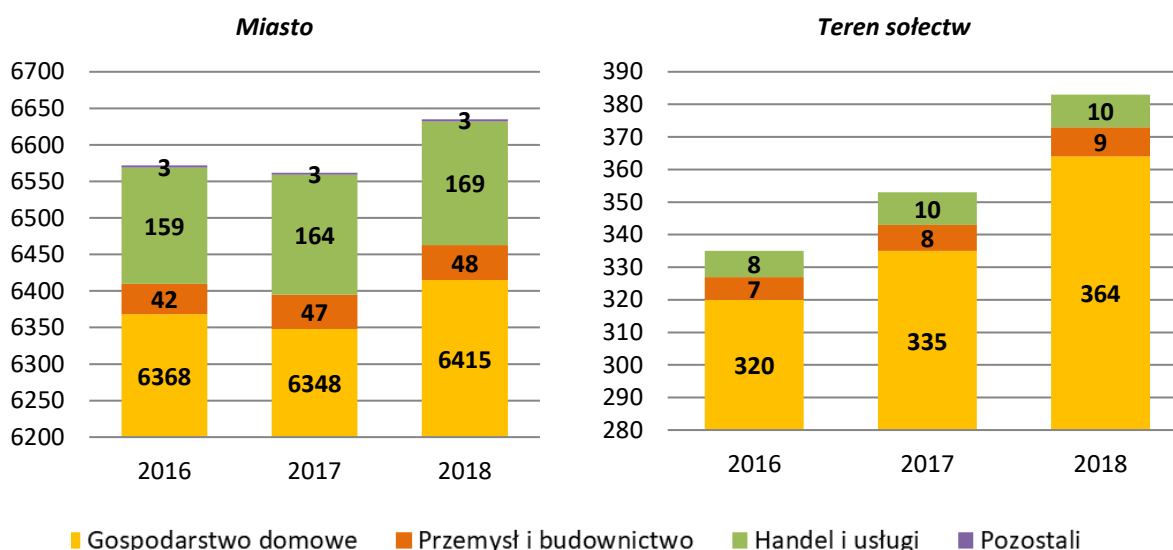
Obecnie coraz powszechniejsze staje się w gminie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do zaspokajania potrzeb energetycznych, w tym do pozyskiwania energii elektrycznej. Instalacje takie powstają przy indywidualnych budynkach mieszkalnych oraz na potrzeby instytucji, np. farma fotowoltaiczna o mocy 627 kW na zrekultywowanej czaszy składowiska w Końskich.

Infrastruktura gazowa

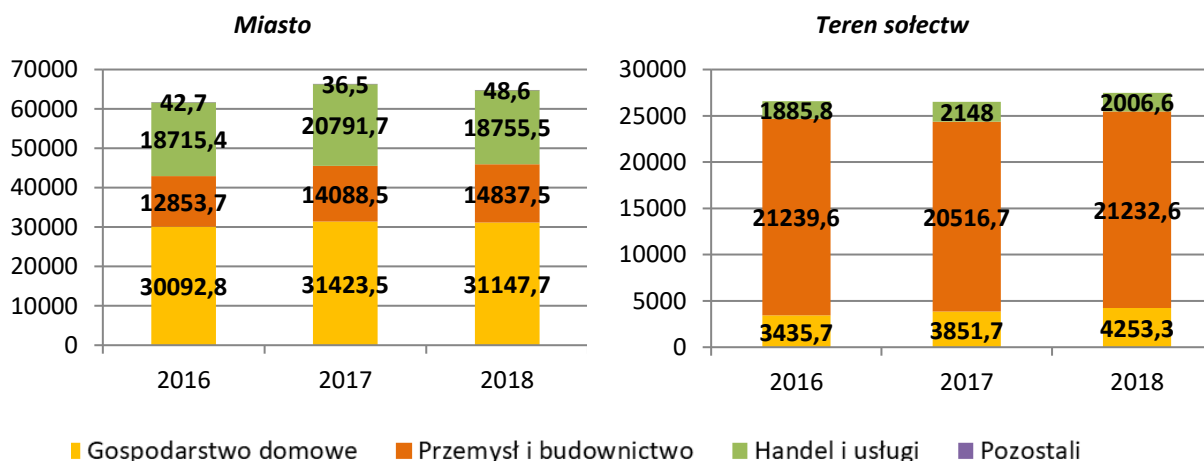
Głównym dostawcą gazu ziemnego dla gminy jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Obrót Detaliczny Sp. z o.o.. Długość sieci gazowej w gminie wynosi 139,985 km, w tym 18,539 km sieci przesyłowej. Sieć gazowa w mieście ma długość 93,834 km, a na terenie wiejskim – 46,151 km. Zgazyfikowane są miejscowości: Końskie, Czerwony Most, Górny Młyn, Koczvara, Kopaniny, Nieświń, Pomyków, Piła, Stadnicka Wola i Szabelnia.

Wykres 37. Liczba użytkowników gazu zlokalizowanych na terenie gminy z podziałem na poszczególne grupy odbiorców (źródło: PGNiG)

Ogółem w gminie jest 7 018 odbiorców sieci gazowej (w mieście – 6 635, w sołectwach – 383). Z gazu sieciowego korzysta w gminie 49,3% mieszkańców, dla terenu miasta wskaźnik wynosi – 85%, dla terenów sołectw – 6,5%. Pozostali mieszkańcy korzystają z gazu propan butan z butli gazowych lub instalacji przydomowych.

Wykres 38. Zużycie gazu w ciągu roku użytkowników zlokalizowanych na terenie gminy z podziałem na poszczególne grupy odbiorców (źródło: PGNiG)

Infrastruktura ciepłownicza

Scentralizowany system ciepłowniczy w gminie działa tylko na terenie miasta, na terenach wiejskich mieszkańcy, przedsiębiorcy, i instytucje korzystają z indywidualnych źródeł ciepła.

System ciepłowniczy miasta obejmuje źródło ciepła, sieć ciepłowniczą oraz węzły cieplne, których operatorem jest Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Końskich. Źródłem ciepła jest ciepłownia miejska, w której znajduje się kocioł WLM-25 o mocy 23 MW oraz nowy kocioł WR-15 o mocy 15MW. PEC w Końskich posiada 3 kotłownie gazowe zlokalizowane przy ul. Niepodległości (K1), kpt. Stoińskiego (K2) i 3-go Maja (K3), które wykorzystywane są do celów grzewczych i przygotowania ciepłej wody użytkowej dla odbiorców.

Tabela 56. Zasoby eksploatowanej sieci ciepłowniczej na terenie miasta (źródło: PEC Końskie)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Długość sieci ciepłowniczej w m					
sieć ciepłownicza ogółem	10 614	10 614	10 618	10 630	11 378
w tym: rurociągi ciepłownicze	4 161	4 161	4 165	4 177	4 925
Ilość węzłów cieplnych w szt.					
Węzły cieplne ogółem	121	124	124	126	127
w tym własność PEC	74	74	74	74	76
w tym własność odbiorców	47	50	50	52	51

Tabela 57. Rodzaj i liczba odbiorców ciepła liczona w odniesieniu do punktów poboru i pomiaru ciepła (źródło: PEC Końskie)

Rodzaj odbiorcy – budynki	2015	2016	2017	2018	2019
wielorodzinne (KSM, PGM, wspólnoty mieszkaniowe)	76	76	76	76	76
jednorodzinne (indywidualni)	51	51	51	52	46
użyteczności publicznej (szkoły, urzędy, banki)	57	58	63	63	65
podmioty gospodarcze	10	11	11	11	13
ogółem	194	196	201	202	200

Zgodnie z danymi Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Końskich w 2019 r. liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci ciepłowniczej zasilanych z ciepłowni miejskiej wynosi 4 094 i są to gospodarstwa domowe w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych. Z zewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania zasilanych z kotłowni gazowych K-1 i K-3 korzysta łącznie 600 gospodarstw domowych zlokalizowanych w budynkach wielorodzinnych.

W latach 2015-2019 wybudowane i zmodernizowane zostały odcinki sieci ciepłowniczej i przyłączy cieplnych o łącznej długości 1 349,7 m, w tym:

- nowe odcinki sieci ciepłowniczej o długości 665,5 m,
- nowe przyłącza cieplne podłączone do sieci ciepłowniczej o długości 225,5 m,

- modernizacja sieci ciepłowniczej i przyłączy ciepłych o długości 458,7 m.

Na terenie gminy, oprócz zorganizowanej gospodarki w zakresie zaopatrzenia i pokrycia potrzeb ciepłych, działają również indywidualne instalacje grzewcze instytucji użyteczności publicznej, podmiotów handlowych i usługowych oraz w budynkach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych, wytwarzające ciepło na własne potrzeby.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Telekomunikacja gminy Końskie bazuje na Automatycznej Centrali Telefonicznej o pojemności 6.000 NN i starej CT o pojemności 2.000 NN. W gminie dostępna jest sieć komórkowa wszystkich operatorów oraz Internet radiowy.

Miasto wyposażone jest w sieć światłowodową, o łącznej długości 12 491 m. Sieć zrealizowana jest częściowo w ramach programu „e-świętokrzyskie budowa miejskich sieci światłowodowych JST” i dociera do większości obiektów użyteczności publicznej w mieście oraz do wszystkich placówek oświatowych na terenie gminy. Obecnie na terenie gminy realizowany jest przez podmiot prywatny projekt dofinansowany ze środków UE mający zapewnić powszechny dostęp do szybkiego Internetu, zakładający budowę sieci światłowodowej o przepustowości min. 100 Mb/s.

Infrastruktura gospodarki odpadami

Na terenie miasta znajduje się Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów (RZZO) ze składowiskiem odpadów komunalnych (4 kwatery, w tym: 1 zrehabilitowana, 2 w trakcie rekultywacji i 1 eksploatowana obecnie) oraz: instalacją mechaniczno-biologiczną do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, kompostownią, linią przetwarzania odpadów z selektywnej zbiórki (linia sortownicza, prasownia, rozdrabnianie), linią do produkcji paliw alternatywnych, punktem demontażu odpadów wielkogabarytowych oraz niezbędnymi powierzchniami do składowania, magazynami i parkiem maszynowym.

Do 06.09.2019 r. RZZO funkcjonowało jako Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) dla regionu 6 w województwie świętokrzyskim, dla 2 powiatów koneckiego i skarżyskiego. Zniesiona regionalizacja umożliwiała przyjmowanie odpadów także z innych rejonów kraju. Wzrastająca ilość deponowanych odpadów wykazuje w przyszłości konieczność rozbudowy składowiska o nową kwaterę.

Tabela 58. Wykaz odpadów ogółem dostarczanych do RIPOK w Końskich w Mg (źródło: PGK Końskie)

Rodzaj odpadu	Ilość odpadów dostarczona w Mg			
	2016	2017	2018	2019
żużle i pochodne	654,67	177,32	1 595,85	88,28
opakowania z papieru i tektury	421,36	195,09	144,33	181,65
opakowania z tworzyw sztucznych	1 729,05	1 264,62	1 063,06	867,27
zmieszane odpady opakowaniowe	137,35	1 875,95	1 968,67	1 627,93
opakowania ze szkła	1 009,09	961,40	785,95	836,02
zużyte opony	65,09	180,21	82,19	176,66

odpady betonu i pochodne	1 595,18	1 945,81	12 407,19	4 835,23
skratki, zawartość piaskowników	321,55	389,15	320,85	279,01
odpady ulegające biodegradacji	530,48	1 261,23	1 409,21	1 955,08
inne odpady nie ulegające biodegradacji	530,53	939,94	517,86	498,42
niesegregowane odpady komunalne	22 042,02	21 477,96	24 576,36	31 116,60
odpady z czyszczenia ulic i placów	51,63	45,37	16,41	44,76
odpady wielkogabarytowe	680,36	737,33	631,58	825,79
pozostałe rodzaje odpadów	545,01	300,38	915,60	917,26
razem	30 313,37	31 751,76	46 435,11	44 249,96

Przy składowisku odpadów funkcjonują również; Gminny Punkt Zagospodarowania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON) i Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), gdzie mieszkańcy mogą bezpłatnie oddać odpady niebezpieczne i komunalne, w tym np. wielkogabarytowe.

W ostatnich latach zaniechano produkcji paliwa alternatywnego, ze względu na małą opłacalność przedsięwzięcia i brak rynków zbytu.

Podsumowanie sfery infrastruktury

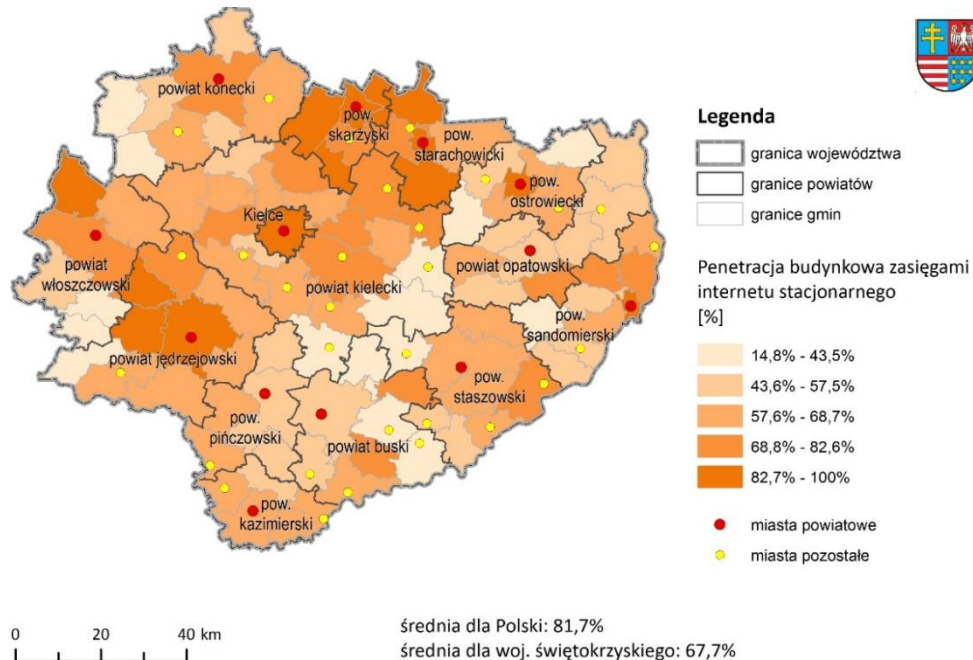
Tabela 59. Podsumownie sfery infrastruktury w gminie Końskie – analiza

Cechy pozytywne	Cechy negatywne
✓ Poprawiający się stan techniczny dróg gminnych i otoczenia drogowego, komunikacja gminna	✓ Konieczność dużych nakładów finansowych na budowę i remonty dróg oraz ich bieżące utrzymanie
✓ Dostępność sieci wodociągowej, energetycznej w gminie	✓ Niewystarczające zasoby mieszkań gminnych
✓ Rozwinięta sieć infrastruktury technicznej na terenie miasta	✓ Brak kolejowych przewozów pasażerskich
✓ Stale rosnący dostęp do Internetu, w tym do sieci światłowodowej, hot spot	✓ Potrzeba stałej modernizacji i usprawnień infrastruktury sieciowej
✓ Funkcjonowanie RZZO, GPZON i PSZOK	✓ Perspektywiczna konieczność rozbudowy składowiska

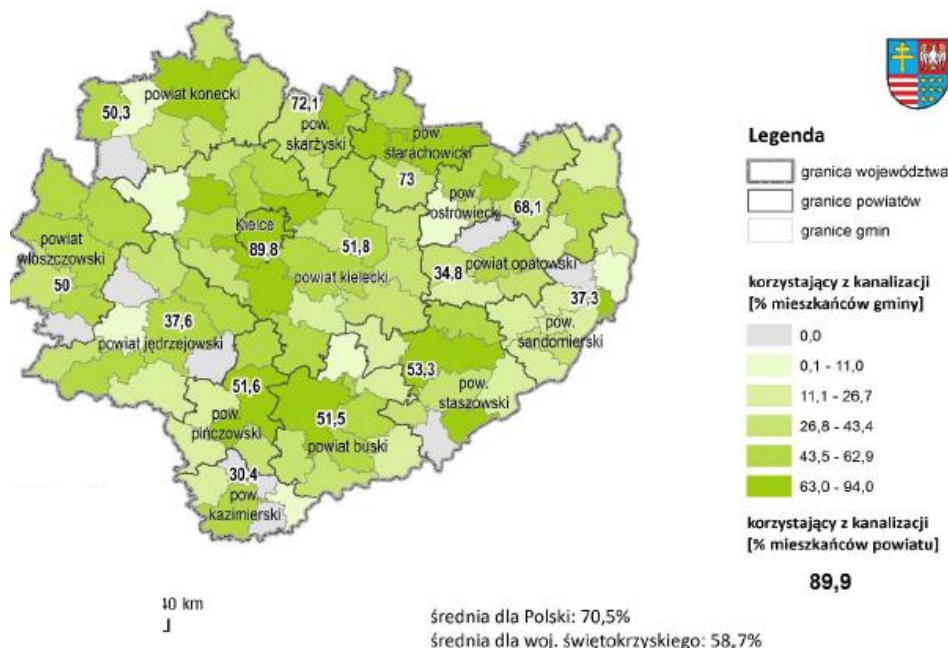

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Rysunek 29. Penetracja budynkowa z dostępem do Internetu stacjonarnego w województwie świętokrzyskim (źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja)

Rysunek 30. Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w województwie świętokrzyskim (źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja)

6. Sfera funkcjonowania gminy Końskie

6.1. Organizacja gminy

Miasto i Gmina Końskie stanowi lokalną wspólnotę samorządową tworzoną przez jej mieszkańców. Celem Gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, kreowanie warunków dla racjonalnego i harmonijnego jej rozwoju, umożliwiających pełne uczestnictwo mieszkańców w życiu wspólnoty.

Tabela 60. Akty prawne określające zakres działalności Gminy Końskie (opracowanie własne)

Najważniejsze akty prawne dla samorządów gminnych w Polsce	
Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej	art. 16 z dnia 2 kwietnia 1997
Ustawa o samorządzie gminnym	t.j. Dz. U z 2019 poz. 1815
Ustawa o finansach publicznych	t.j. Dz. U z 2020 poz. 568
Akty miejscowe Gminy Końskie	
Statut Gminy	Załącznik do Uchwały Nr LIX/545/2018 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 8 listopada 2018 r.
Akty prawa miejscowego	Akty obowiązujące na terenie Gminy Końskie, stanowiące przez Radę Miejską

Organem stanowiącym i kontrolnym gminy jest Rada Miejska składająca się z 21 radnych, pracujących w 5 komisjach.

Tabela 61 Komisje Rady Miejskiej w Końskich w kadencji 2018-2023 (źródło: UMiG Końskie)

Nazwa komisji	Liczba członków
Komisja Rewizyjna	7
Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	7
Komisja Rozwoju Gospodarczego, Budżetu i Finansów	9
Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki	9
Komisja Ochrony Zdrowia, Pomocy Społecznej i Ochrony Środowiska	9

Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Gmina wykonuje zadania własne na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także zadania z zakresu innych jednostek samorządu terytorialnego na podstawie porozumień (umów) z organami administracji rządowej lub samorządowej.

Gmina wykonuje swoje zadania za pośrednictwem: swoich organów, gminnych jednostek organizacyjnych oraz innych podmiotów – na podstawie zawartych z nimi umów i porozumień.

Tabela 62. Gminne jednostki organizacyjne (źródło: Statut Gminy Końskie)

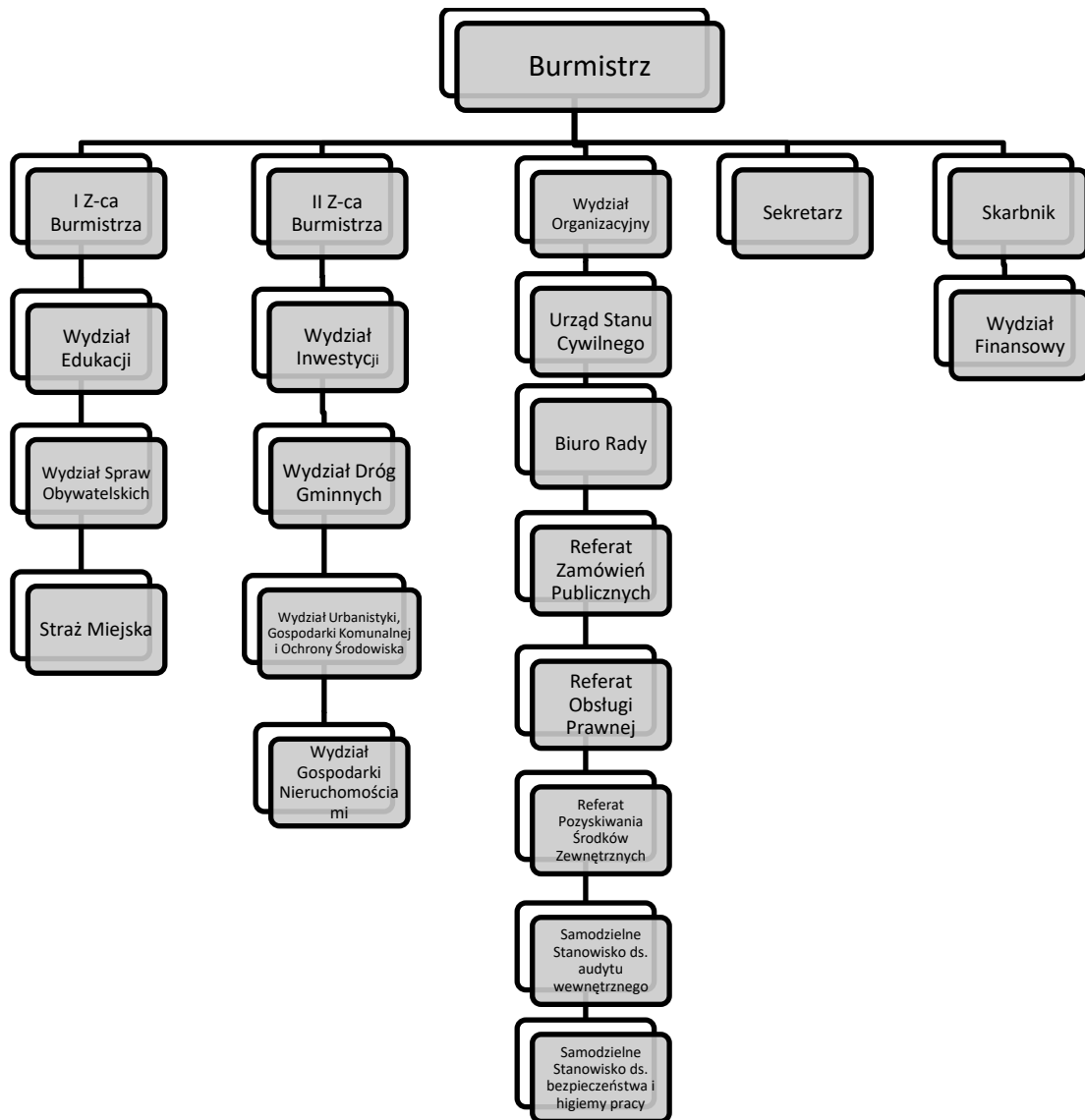
Status	Nazwa jednostki
Zakład budżetowy	Pływalnia Miejska w Końskich
	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich
	Zarząd Obiektami Sportowymi i Rekreacyjnymi w Końskich
	Centrum Usług Wspólnych
	Przedszkole nr 1 w Końskich
	Przedszkole nr 2 w Końskich
	Przedszkole nr 3 w Końskich
	Przedszkole nr 4 w Końskich
	Przedszkole nr 5 w Końskich
	Przedszkole nr 6 w Końskich
Jednostki budżetowe	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Emilii Plater w Końskich
	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Stanisława Staszica w Końskich
	Szkoła Podstawowa w Dziebałtowie
	Zespół Placówek Oświatowych w Kazanowie
	Szkoła Podstawowa w Kopaninach
	Zespół Placówek Oświatowych w Modliszewicach
	Zespół Placówek Oświatowych w Nieświniu
	Zespół Placówek Oświatowych w Pomykowie
	Zespół Placówek Oświatowych w Rogowie
	Zespół Placówek Oświatowych w Stadnickiej Woli
Spółki prawa handlowego z udziałem gminy	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Końskich Sp. z o.o.
	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Końskich Sp. z o.o.
	Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w Końskich w Końskich Sp. z o.o.
	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Końskich Sp. z o.o.
	Ośrodek Sportu i Rekreacji w likwidacji
Samorządowe instytucje kultury	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Cezarego Chlebowskiego w Końskich
	Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich

Burmistrz Miasta i Gminy Końskie jest jednoosobowym organem wykonawczym Gminy. Kieruje bieżącymi sprawami Gminy i reprezentuje ją na zewnątrz, wykonuje uchwały Rady Miejskiej i zadania Gminy określone przepisami prawa. Burmistrz wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Miasta i Gminy.

Jednostką administracyjną gminy jest Urząd Miasta i Gminy w Końskich. Urząd wykonuje zadania Gminy wynikające z ustawy, zadania zlecone z zakresu działań organów administracji rządowej, zadania wynikające z porozumień zawartych pomiędzy gminą a jednostkami samorządu terytorialnego oraz inne zadania określone statutem, uchwałami Rady Miejskiej oraz zarządzeniami Burmistrza Miasta i Gminy Końskie. Zadania te realizowane są poprzez poszczególne wydziały lub samodzielne stanowiska pracy utworzone w Urzędzie

Rysunek 31. Schemat organizacji Urzędu Miasta i Gminy w Końskich (opracowanie własne na podst. Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy Końskie)

6.2. Finanse gminy Końskie

Budżet jest planem dochodów i wydatków gminy, prowadzącej gospodarkę finansową np. ustaw o samorządzie gminnym oraz o finansach publicznych. Budżet jest finansowym wyrazem i instrumentem polityki gospodarczej gminy.

Tabela 63. Dochody budżetu gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)

Dochody	2015	2016	2017	2018	2019
bieżące	98 053 797,24	117 757 298,32	124 819 076,41	127 519 689,01	138 579 148,19
majątkowe	6 381 375,18	5 220 248,67	3 067 429,08	7 627 870,66	24 355 426,82
Dochody ogółem	104 435 172,42	122 977 546,99	127 886 505,49	135 146 559,67	162 934 575,01

Tabela 64. Wydatki budżetu gminy Końskie w latach 2015-2019 (źródło: UMiG Końskie)

Rodzaj wydatków	2015	2016	2017	2018	2019
Wydatki ogółem	109 439 210,24	128 022 325,29	137 420 748,80	141 608 497,29	157 894 748,42
Wydatki inwestycyjne	13 981 145,32	14 996 848,64	16 637 103,24	17 643 222,31	27 982 934,82

Wykres 39. Dochody i wydatki gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)

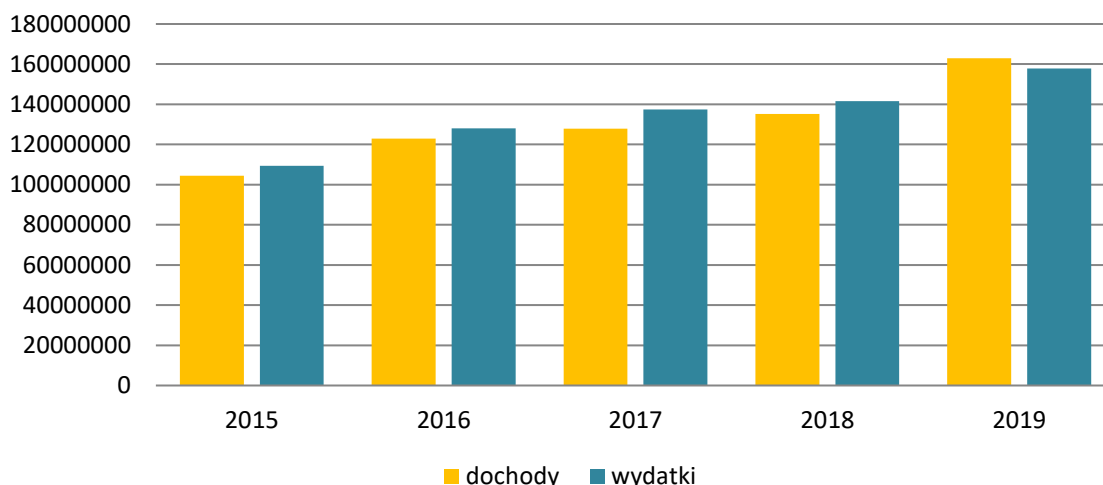

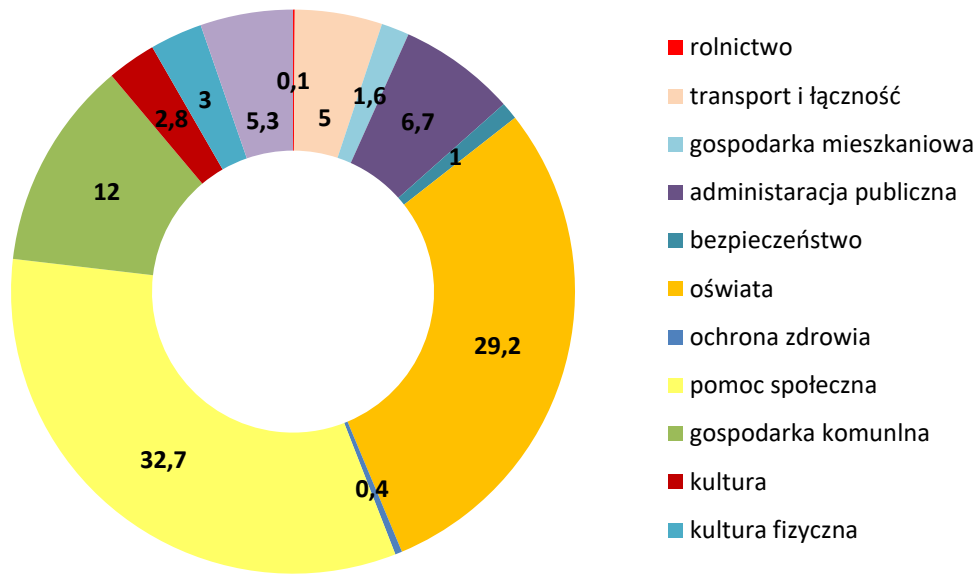
Tabela 65. Wydatki, według działów, budżetu gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)

Wyszczególnienie działów	2015	2016	2017	2018	2019
Rolnictwo	2 102 963,43	2 124 534,08	130 079,93	132 550,65	159 498,48
Transport i łączność	8 687 830,49	7 591 461,01	8 820 194,52	8 609 398,43	8 074 753,79
Gospodarka mieszkaniowa	4 572 598,08	4 380 999,75	5 256 807,88	2 614 826,84	2 634 039,20
Administracja publiczna	8 528 489,13	9 164 435,23	9 567 747,08	10 089 020,04	10 825 555,19
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	984 935,54	621 413,07	801 518,56	1 184 708,42	1 624 911,96
Oświata i wychowanie	37 699 233,58	38 740 997,76	40 880,993,03	44 606 420,27	47 217 981,35
Ochrona zdrowia	750 285,62	943 612,12	784 620,42	921 765,11	700 039,75
Pomoc społeczna	22 668 242,48	40 043 663,67	9 801 691,88	9 679 510,12	10 574 409,96
Edukacyjna opieka wychowawcza	-	-	1 277 935,34	1 245 625,21	1349 554,61
Rodzina	-	-	35 198 944,67	35 103 095,34	40 896 794,65
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8 495 224,82	9 812 100,43	9 713 838,99	12 581 041,35	19 442 967,53

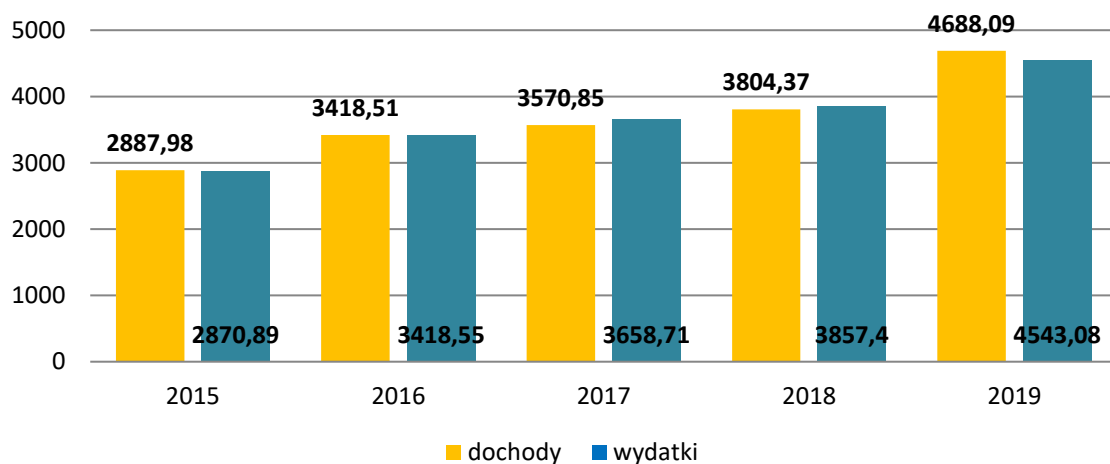
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 173 262,04	2 756 244,73	2 817 038,31	3 280 665,18	4 630 63,04
Kultura fizyczna	2 050 168,38	3 476 566,06	3 774 699,58	4 308 906,72	4 876 136,88
Pozostałe wydatki	49 873 250,08	10 490 831,54	18 464 718,54	16 095 074,26	8 605 511,22

Wykres 40. Wydatki budżetu gminy Końskie według działów w 2019 roku w % (źródło: UMiG Końskie)

Według rankingu „Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST 2018” Końskie znajdują się na 215 miejscu w Polsce z zamożnością na mieszkańca w 2018 r. wynoszącą 2 753,62 zł.

Wykres 41. Dochody i wydatki gminy Końskie w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2015-2019 (źródło: GUS, rok 2019 – UMiG Końskie)

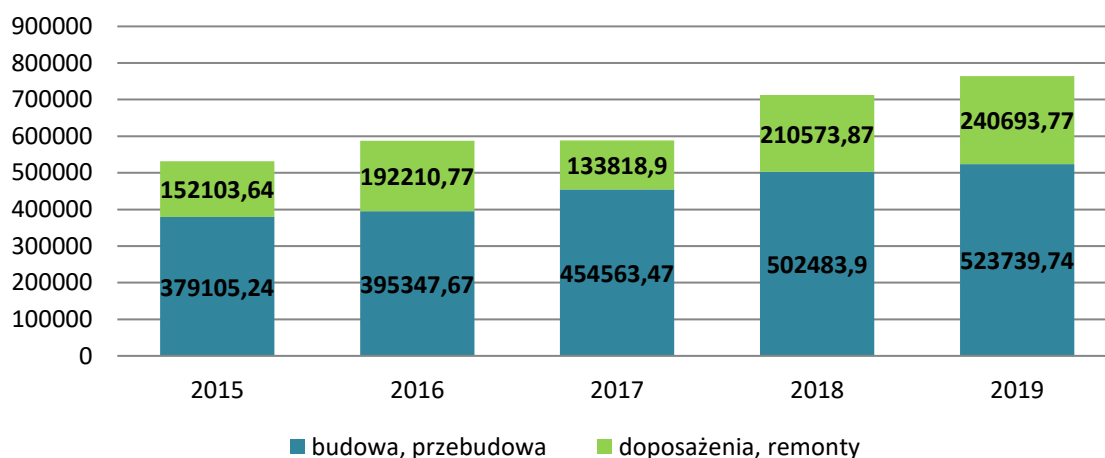
Inwestycje na terenie gminy Końskie finansowane są ze środków własnych oraz zewnętrznych. Dodatkowe źródła finansowania inwestycji w gminie stanowią głównie:

- dotacje i dofinansowania ze Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach

- i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach,
- dofinansowania z: Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Ministerstwa Sportu, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i innych,
- dofinansowania ze środków unijnych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
- preferencyjne kredyty i pożyczki z banków komercyjnych.

Wykres 42. Realizacja funduszu sołectkiego w gminie (źródło: UMiG Końskie)

Z funduszu sołectkiego realizowane są zadania związane z bieżącymi potrzebami mieszkańców i dotyczą np.: remontów, doposażenia i zakupów dla obiektów takich jak świetlice, place zabaw, tereny rekreacyjne, modernizacji fragmentów dróg czy budowy oświetlenia ulicznego oraz organizacji imprez dla mieszkańców w poszczególnych sołectwach.

W ramach budżetu obywatelskiego rocznie wykonywane jest 5 zadań w kwocie do 100 tys. każde. Zrealizowane zostały zadania głównie w zakresie budowy infrastruktury rekreacyjnej i sportowej.

Tabela 66. Zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego w latach 2016-2019 (źródło: UMiG Końskie)

Rodzaj zadania	Usytuowanie
doposażenie terenu w infrastrukturę sportową	Końskie: SP nr 1 (bieżnia), Stadion „Neptun” (kryta trybuna), sołectwa: ZPO w Kazanowie (bieżnia, skocznia), ZPO Stadnicka Wola (przystanek rowerowy)
budowa boiska	Nieświn
budowa placu zabaw	Końskie: Osiedle 3-do Maja, Osiedle Warszawska, ul. Robotnicza Stary Młyn
budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego	Końskie: ul. Browarna
doposażenie OPS	sołectwa: Koczvara. Kornica, Pomyków, Kornica, Końskie (doposażenie w sprzęt ratownictwa drogowego)

Rysunek 32. Wybrane inwestycje zrealizowane w latach 2015-2019 w gminie (fotografie własne)

Przedszkole w Pomykowie

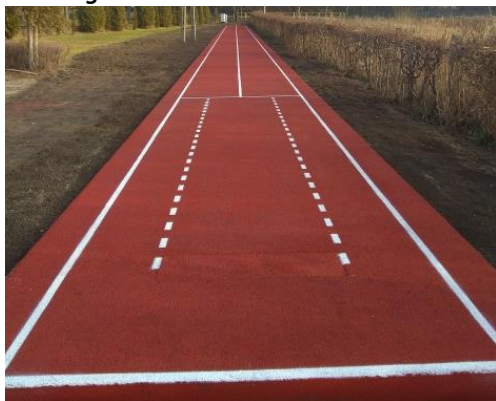
Mieszkalnia socjalne w Końskich

Ogródek Jordanowski w Końskich

Zintegrowane centrum przesiadkowe w Końskich

**Bieżnia lekkoatletyczna przy Szkole Podstawowej
w Kazanowie**

Ulica Kiepur w Końskich

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Końskie do 2032 roku

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Tabela 67. Wybrane działania i inwestycje realizowane przez Gminę Końskie w latach 2015-2019 ze środków własnych i zewnętrznych źródeł dofinansowania (źródło: UMiG Końskie)

Nazwa zadania	Lata realizacji	Program	Wartość całkowita	Dofinansowanie	Budżet własny
Budowa świetlicy w Starym Sokołowie	2014-2015	PROW 2007-2013	766 015,00	467 082,00	298 933,00
Rewitalizacja Miasta Końskie poprzez zagospodarowanie terenu wokół stawów na Browarach oraz przy ulicy Zielonej	2014-2016	EFRR RPO WŚ 2007-2013	4 879 119,00	2 821 859,80	2 057 259,20
Przebudowa ulicy Warszawskiej w Końskich	2015	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2012-2015	866 773,99	433 386,00	433 387,99
Budowa 8 placów zabaw na terenie miasta i gminy Końskie	2016	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	175 197,38	56 238,00	118 959,38
Budowa skateparku, placu zabaw oraz 2 boisk do siatkówki plażowej na terenie miasta i gminy Końskie	2016	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	554 755,68	142 500,00	412 255,68
Przystosowanie budynków na potrzeby mieszkań socjalnych i komunalnych	2016	Własne	653 665,47	-	653 665,47
Przebudowa ulicy Wojska Polskiego w Końskich	2016	Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019	1 299 931,96	649 788,00	650 143,96
Doposażanie bibliotek szkolnych	2016	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa	135 000,00	108 000,00	27 000,00
Uzbrojenie terenów pod zabudowę mieszkaniową - osiedle przy ul. Południowej w Końskich	2016	Własne	1 500 000,00	-	1 500 000,00
Przebudowa ulicy Mechanicznej i Odlewniczej w Końskich	2017	Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019	1 846 040,06	923 020,00	923 020,06
Budowa hali gimnastycznej przy SP w Dziebałtowie	2017	Własne	2 152 677,02	-	2 152 677,02
Pracownia edukacji ekologiczno – przyrodniczej w szkole podstawowej	2017	WFOŚiGW w Kielcach	53 839,54	37 742,23	16 097,31
Przebudowa ulicy Jana Kiepury w Końskich (odcinek od ul. Spółdzielczej do Lipowej z łącznikiem do ul. Wojska Polskiego)	2018	Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019	1 004 834,21	433 758,00	571 076,21
Nowe Przedszkole w Pomykowie	2018-2019	EFS RPO WŚ 2014-2020	263 121,06	222 970,42	40 150,64

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Końskie do 2032 roku

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Przedszkole „Sowa” w Stadnickiej Woli	2018-2019	EFS RPO WŚ 2014-2020	370 129,00	314 341,93	55 787,07
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie miasta i gminy Końskie	2018-2019	EFRR RPO WŚ 2017-2020	752 170,45	472 616,84	279 553,61
Rozbudowa, nadbudowa i przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Gracuch	2018-2019	PROW 2007-2013	445 694,19	205 199,00	240495,19
Rekultywacja i remediacja zbiornika wodnego w Sielpi wraz z budową infrastruktury dla udostępnienia zieleni	2018-2020	POIiŚ 2014-2020	29 953 156,80	24 813 723,43	5 139 433,37
NOWA ERA KOMPUTERA – poprawa umiejętności korzystania z Internetu, e-usług. Mikroprojekt „Internet i Ja”	2018-2019	PO Polska Cyfrowa 2014-2020	147 840,00	147 840,00	0
Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez wdrożenie nowoczesnych e-usług w Gminie Końskie	2018-2019	EFRR RPO WŚ 2017-2020	1 810 806,00	1 539 185,10	271 620,90
Rekultywacja i remediacja zdegradowanych zbiorników wodnych na terenie miasta Końskie	2018-2019	POIiŚ 2014-2020	8 752 613,70	7 439 721,65	1 312 892,05
Zintegrowane centrum przesiadkowe na terenie Gminy Końskie	2018 - nadal	EFRR RPO WŚ 2017-2020	8 269 133,98	7 028 763,88	1 240 370,10
Rekultywacja i remediacja zbiornika wodnego w Sielpi wraz z budową infrastruktury dla udostępnienia zieleni	2018 - nadal	POIiŚ 2014-2020	12 965 991,36	11 021 092,65	1 944 898,71
Budowa drogi gminnej łączącej drogę powiatową ul. Zachodnią z ul. Gimnazjalną w Końskich	2019	Fundusz Dróg Samorządowych	2 594 094,58	1 297 047,00	1 297 047,58
Otwarte Strefy Aktywności na terenie Miasta i Gminy Końskie	2019	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	192 618,00	74 569,00	118 049,00
Rozwój komunikacji miejskiej – przewozy autobusowe	2019	Fundusz Autobusowy	44 482,40	11 216,00	33 266,40
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Końskie (ZPO Modliszewice, Kazanów, Rogów, MGOPS w Końskich)	2019	RPO WŚ 2017-2020	3 732 503,63	1 842 421,85	1 890 081,78
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie miasta i gminy Końskie	2019 - nadal	RPO WŚ 2017-2020	13 649 580,38 zł	3 078 772,96	10 570 807,40

6.3. Partnerstwo

Gmina Końskie nawiązuje lub jest inicjatorem partnerstw z podmiotami i jednostkami w kraju i za granicą dla realizacji celów w wielu dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.

Tabela 68. Główni partnerzy gminy Końskie (źródło: opracowanie własne)

Nazwa organizacji	Partnerzy
Lokalna Grupa Działania „U źródeł”	Gminy: Białaczów, Bliżyn, Gowarczów, Paradyż, Ruda Maleniecka, Smyków, Stąporków, Żarnów
Staropolski Związek Gmin i Miast	Gminy: Fałków, Gowarczów, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Słupia, Smyków Stąporków oraz: przedstawiciele biznesu i organizacji pozarządowych, osoby fizyczne
Miasta Północy	Skarżysko-Kamienna Starachowice Ostrowiec Świętokrzyski
Konecki Klaster Energetyczny	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Końskich Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Końskich Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Końskich Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w Końskich Sp. z o.o.
Miasta partnerskie	Oroszlány na Węgrzech Šal’a na Słowacji Mogilew Podolski na Ukrainie

Lokalna Grupa Działania „U Źródeł” to stowarzyszenie działające w oparciu o Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i inicjatywę LEADER. Dzięki otrzymanym z funduszy unijnych dotacjom realizuje zadania w zakresie:

- rozbudowy infrastruktury turystycznej, sportowej i kulturalnej (np. inicjatywa realizacji produktu turystycznego "Piekielnego Szlaku"),
- organizacji imprez kulturalnych, wystaw, festynów, szkoleń,
- pomocy dla podmiotów gospodarczych tworzących lokalnie miejsca pracy,
- rozwoju społeczeństwa informacyjnego i promocji obszaru.

Staropolski Związek Gmin i Miast powołany został w celu wspólnego wykonywania zadań publicznych wykraczających poza możliwości organizacyjno-finansowe gmin. Związek wykonuje zadania publiczne w zakresie: ochrony środowiska, oświaty, kultury, turystyki, sportu, ochrony zdrowia oraz przeciwdziałania bezrobociu. W chwili obecnej realizowany jest wspólnie projekt dotyczący wyposażenia w instalacje fotowoltaiczne i solarne gospodarstw indywidualnych na terenie SZGiM.

Porozumienie Miast Północy ma na celu stworzenie wspólnego obszaru strategicznej interwencji, który mógłby zostać wpisany w powstającą *Strategię Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*. Samorządowcy w ramach OSI zamierzają realizować projekty kompleksowo rozwiązujące problemy społeczności, m.in. w zakresie transportu zbiorowego, gospodarki odpadami, modernizacji i zagospodarowania zbiorników retencyjnych będących pozostałością po funkcjonowaniu COP.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Konecki Klaster Energetyczny ma na celu prowadzenie działań mających wpływ na poprawę stanu środowiska, w tym jakości powietrza, bezpieczeństwo energetyczne oraz wzmocnienie lokalnej gospodarki. Strategia Klastra zawiera działania inwestycyjne związane z poprawą funkcjonowania poszczególnych podmiotów, wykorzystania OZE

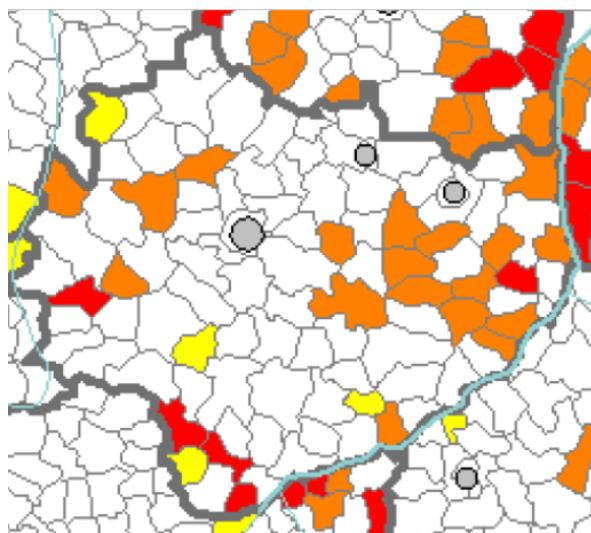
Gmina od wielu lat utrzymuje oficjalne, międzynarodowe kontakty z trzema miastami europejskimi, z którymi prowadzona jest stała współpraca oraz wymiana doświadczeń, głównie w dziedzinach kultury i sportu poprzez uczestnictwo w corocznych imprezach, turniejach i świętach organizowanych w każdym z państw.

Podsumowanie sfery funkcjonowania gminy

Tabela 69. Podsumownie sfery funkcjonowania gminy Końskie - analiza

Cechy pozytywne	Cechy negatywne
✓ Jednostki podległe gwarantujące dobrą obsługę mieszkańców	✓ Przewaga wydatków nad dochodami gminy, zadłużenie
✓ Wykorzystanie różnorodnych źródeł finansowania zewnętrznego do realizacji zadań gminnych	✓ Brak środków i trudności w ich pozyskaniu na finansowanie dużych inwestycji gminnych
✓ Wypracowanie mechanizmów partycypacji społecznej (fundusz sołecki, budżet obywatelski)	✓ Brak środków na realizację zadań Koneckiego Klastra Energetycznego
✓ Współpraca partnerska z różnymi podmiotami w kraju i za granicą	

Rysunek 33. Powiązania funkcjonalne (źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja)

Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze:

- Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice, Jędrzejów i Staszów
- Końskie, Skarżysko-Kamienna, Sandomierz i Świętochłowice

Obszary problemowe województwa świętokrzyskiego

S- społeczne, E-ekonomiczne, SE- społeczno-ekonomiczne

7. Miasto i Gmina Końskie na tle konkurencyjnych ośrodków

Końskie, zostało zaliczone do grupy miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze według opracowanej w 2016 r. *Delimitacji miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze dla potrzeb Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* opracowanej w Instytucie Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN. Wśród ośrodków regionu o podobnym statusie znalazły się także gminy, z którymi gmina Końskie, z jednej strony konkuruje, z drugiej pragnie współpracować dla poprawy sytuacji i wzrostu jakości życia mieszkańców. Jako grupa porównawcza dla gminy Końskie zostały wybrane z terenu województwa świętokrzyskiego gminy: Skarżysko-Kamienna i Busko-Zdrój oraz, z województwa łódzkiego, gmina Opoczno. Porównanie dotyczy potencjałów i zagrożeń oraz możliwości rozwojowych gmin i oparte jest na dostępnych danych statystycznych, zestawieniach przygotowanych w Monitorze Rozwoju Lokalnego oraz wniosków zawartych w dokumentach strategicznych poszczególnych jednostek i dokumentach wyższego szczebla.

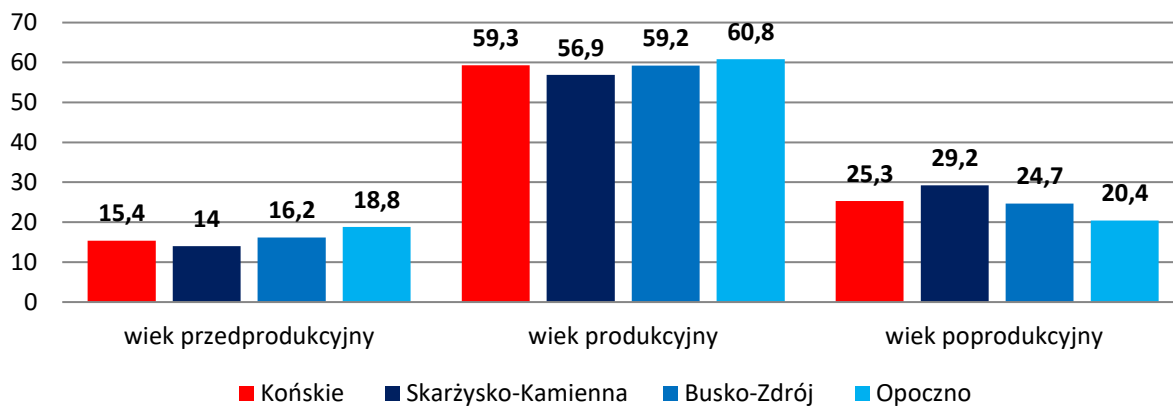
Tabela 70. Porównanie głównych potencjałów i zagrożeń rozwojowych w grupie porównawczej - stan na koniec 2019 r. (opracowanie własne)

Wyszczególnienie	Końskie	Skarżysko-Kamienna	Busko-Zdrój	Opoczno
hierarchizacja sieci osiedleńczej	ośrodek subregionalny potencjalny	ośrodek subregionalny kształtujący się	ośrodek subregionalny potencjalny	ośrodek subregionalny potencjalny
ludność	liczba ludności: 35 112 osób zmiana na 1000 mieszkańców: -8,8	liczba ludności: 44 848 osób zmiana na 1000 mieszkańców: -11,2	liczba ludności: 32 189 osób zmiana na 1000 mieszkańców: -2,8	liczba ludności: 34 108 osób zmiana na 1000 mieszkańców: -7,
rynek pracy	średniomiesięczna wielkość zatrudnienia: 10 221 osób bezrobocie ogółem: 6,2%	średniomiesięczna wielkość zatrudnienia: 12 988 osób bezrobocie ogółem: 7,9%	średniomiesięczna wielkość zatrudnienia: 9 010 osób bezrobocie ogółem: 3,5%	średniomiesięczna wielkość zatrudnienia: 10 887 osób bezrobocie ogółem: 3,7%
wiodące gałęzie gospodarki	przemysł: ceramiczny metalowo - odlewniczy mleczarski	przemysł: metalowy maszynowy	turystyka uzdrowiskowa rolnictwo	przemysł: ceramiczny budowlany
powiązania komunikacyjne	trasa kolejowa nr 25 - brak przewozów pasażerskich droga krajowa nr 42 drogi wojewódzkie nr 728, 746, 749	magistrala kolejowa Kraków-Warszawa i Łódź Kaliska – Dębica - ważny węzeł komunikacyjny w kraju, obsługa pasażerska i towarowa drogi krajowe nr 7 i 42	trasa kolejowa - brak przewozów pasażerskich droga krajowa nr 73 droga wojewódzka nr 767, 776, 973	Centralna Magistrala Kolejowa - realizowane przewozy pasażerskie i towarowe droga krajowa nr 12 drogi wojewódzkie nr 713, 726

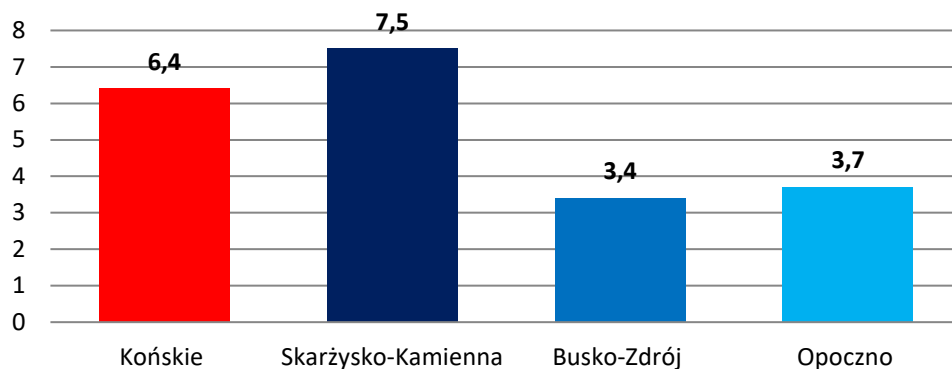

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

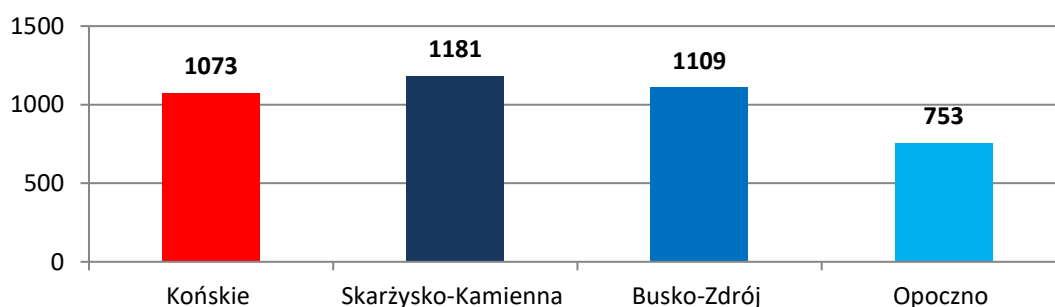
Wykres 43. Ludność według ekonomicznych grup wiekowych w grupie porównawczej – stan na koniec 2019r. (źródło: GUS)

Wykres 44. Struktura bezrobocia w grupie porównawczej – stan na koniec 2019r. (źródło: GUS)

Wykres 45. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w grupie porównawczej – stan na koniec 2019 r. (źródło: GUS)

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Wykres 46. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w grupie porównawczej – stan na koniec 2018r. (źródło: GUS)

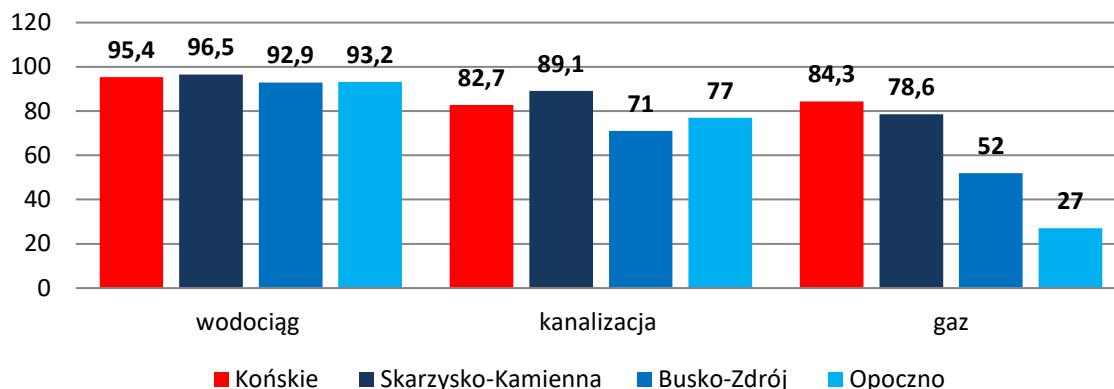

Tabela 71. Możliwości rozwojowe gmin w grupie porównawczej (opracowanie własne)

Gmina	Możliwości rozwojowe – opis
Końskie	<ul style="list-style-type: none"> • zahamowanie odpływu mieszkańców • wykorzystanie potencjału „miasta-bramy” i ośrodka ruchu turystycznego w oparciu o walory naturalne • przełamywania kryzysu ukształtowanej bazy przemysłowej - aktywizacja tradycyjnych gałęzi przemysłu w oparciu o restrukturyzację bądź modernizację istniejących zasobów • wykorzystanie terenów inwestycyjnych • poprawa jakości przestrzeni publicznych i ładu przestrzennego • uwzględnienie aktywizacji sąsiednich gmin objętych najgłębszą recesją
Skarżysko-Kamienna	<ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja przemysłu metalowego i obronnego w oparciu o istniejącą bazę, możliwości dofinansowania i wykorzystanie nowoczesnych technologii oraz B+R • wykorzystanie możliwości rozwoju na bazie znaczącego węzła komunikacji kolejowej • działania zmierzające do zmiany trendów demograficznych • wykorzystanie sąsiedztwa z województwem mazowieckim • poprawa konkurencyjności miasta
Busko-Zdrój	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie uzdrowskiego charakteru gminy – tworzenie marki • uatrakcyjnienie gminy jako miejsca do zamieszkania, zahamowanie depopulacji • wzrost jakości przestrzeni publicznych
Opoczno	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój funkcji przemysłowych w oparciu o istniejącą bazę przemysłową z wykorzystaniem dofinansowania i nowoczesnych technologii • wykorzystanie istniejącego potencjału przemysłowego i zwiększenie różnorodności gospodarczej • poprawa stanu środowiska naturalnego i wyposażenie w infrastrukturę sieciową. • wzrost ładu przestrzennego

8. Bilans strategiczny – wyzwania rozwojowe

Tabela 72. Bilans strategiczny (opracowanie własne)

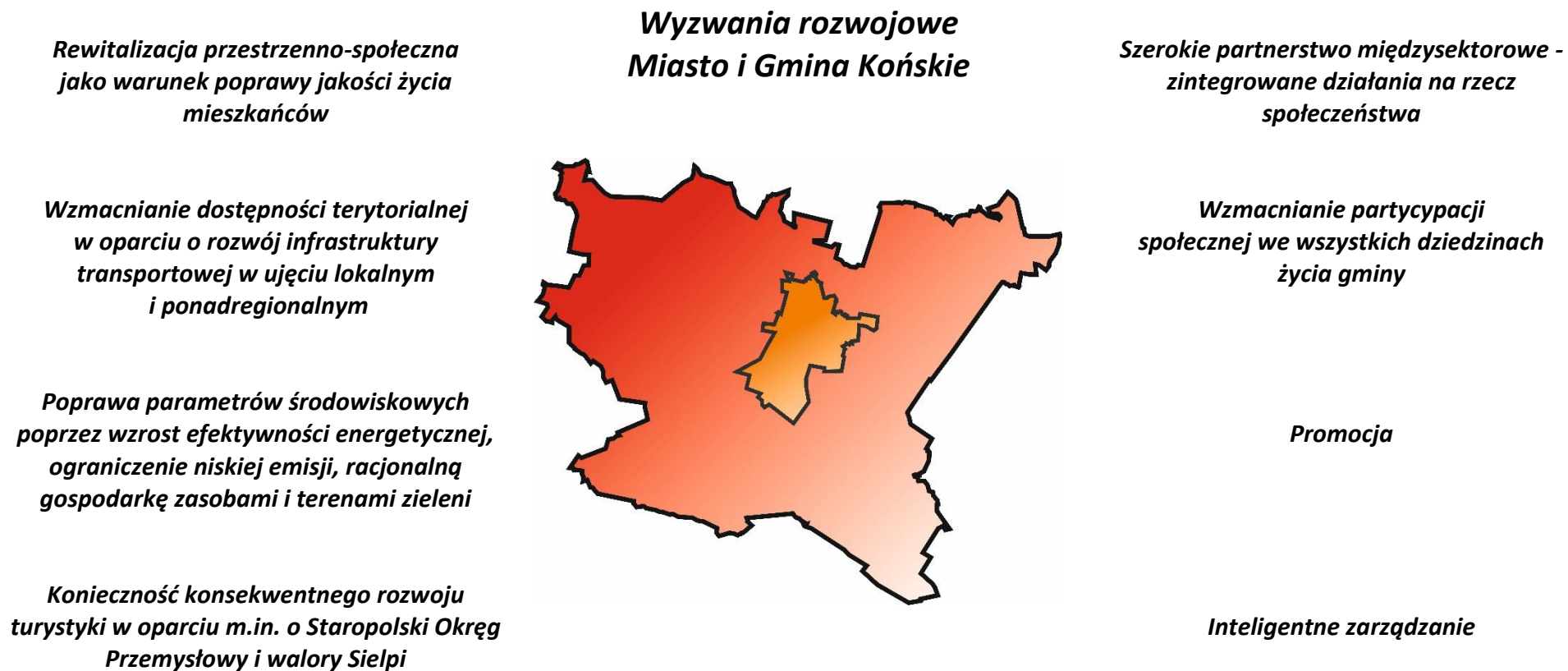
<i>Szanse rozwojowe</i>	<i>Potencjalne zagrożenia</i>
Wykorzystanie położenia administracyjnego i historycznego gminy	Utrata funkcji społeczno-gospodarczych, wykluczenie transportowe
Poprawa warunków zamieszkania i wzrost jakości życia	Wzrost niekorzystnych trendów demograficznych, zwłaszcza odpływ osób młodych i wykształconych
Wzmocnienie roli konstruowania modelu funkcjonalno-przestrzennego na obszarze gminy	Występowanie konfliktów przestrzennych i środowiskowych oraz opór społeczny wobec zmian
Synergia działań instytucji edukacyjnych, społecznych, opieki zdrowotnej, kultury i bezpieczeństwa	Niedostosowanie struktur i ofert instytucji do zmieniających się warunków i problemów społecznych
Aktywizacja tradycyjnych gałęzi przemysłu na bazie zasobów gospodarczych i kapitału ludzkiego	Niewielkie nakłady przedsiębiorstw na działania innowacyjne i rozwojowe, niewykorzystanie nowoczesnych technologii
Wykorzystanie bogactwa przyrodniczego i walorów kulturowych w rozwoju gospodarczym, w tym turystyki	Brak konsekwentnej polityki promocyjnej i informacyjnej gminy
Rozwój nowoczesnej infrastruktury oraz ekologicznych i odnawialnych źródeł energii	Niewystarczające środki finansowe na działania prośrodowiskowe, w tym związane z niskoemisyjnością i zagospodarowaniem odpadów
Skuteczne wykorzystanie możliwości uzyskania dofinansowania zewnętrznego i współpracy partnerskiej	Brak dedykowanych środków w ramach programów wspierających
Stale rosnący udział społeczeństwa w życiu gminy	Konkurencyjność sąsiadujących ośrodków wzrostu w zakresie oferowanej jakości życia

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Końskie do 2032 roku

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Rysunek 34. Wyzwania rozwojowe Miasta i Gminy Końskie (opracowanie własne)

Spis skrótów

Tabela 73. Skróty nazw użytych w opracowaniu

Skrót	Pełna nazwa
BPMiG	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Końskie
CIT	Centrum Informacji Turystycznej w Końskich
CUW	Centrum Usług Wspólnych w Końskich
GPZON	Gminny Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych
GUS	Główny Urząd Statystyczny
M-GDK	Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich
M-GOPS	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich
MPZP	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
PEC	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Końskich
PGE	Polska Grupa Energetyczna S.A.
PGK	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Końskich
PGM	Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Końskich
PGNiG	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
PTTK	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze oddział w Końskich
PUP	Powiatowy Urząd Pracy w Końskich
PWiK	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Końskich
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach
RZZO	Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów w Końskich
SSE	Specjalna Strefa Ekonomiczna
UMiG	Urząd Miasta i Gminy w Końskich
WUOZ	Wojewódzki Urząd Opieki nad Zabytkami w Kielcach

Spis tabel, wykresów i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Podział administracyjny gminy Końskie (źródło: Statut Gminy Końskie)-----	5
Tabela 2. Podsumowanie sfery uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych – analiza -----	9
Tabela 3. Zestawienie gruntów w ha według rodzajów zagospodarowania na terenie gminy - stan na 1.01.2019 r. (źródło: Starostwo Powiatowe w Końskich)-----	12
Tabela 4. Dane dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Końskie – stan na koniec 2019 (źródło: UMiG Końskie)-----	13
Tabela 5. Liczba decyzji ustalenia warunków zabudowy i inwestycji celu publicznego (źródło: UMiG Końskie) --	13
Tabela 6. Zbiorniki wód powierzchniowych na terenie gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie) -----	16
Tabela 7. Obszary chronione na terenie gminy Końskie- stan na 31.12.2019 r. (źródło: RDOŚ, Kielce) -----	18
Tabela 8. Wykaz odpadów przekazanych na składowisko RZZO w Końskich z terenu gminy (źródło: PGK Końskie) -----	20
Tabela 9. Wykaz odpadów przekazanych do dalszego zagospodarowania na składowisko w Końskich z terenu gminy (źródło: PGK Końskie) -----	20
Tabela 10. Wymiana źródeł ciepła na terenie miasta Końskie w latach 2015-2018 (źródło: UMiG Końskie) -----	22
Tabela 11. Wykaz zabytków architektonicznych wpisanych do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego z terenu gminy Końskie (źródło: WUOZ Kielce) -----	24
Tabela 12. Wykaz zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego z terenu gminy Końskie (źródło: WUOZ Kielce) -----	25
Tabela 13. Podsumowanie sfery zagospodarowania przestrzeni i środowiska w gminie Końskie – analiza-----	25

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Tabela 14. Liczba ludności na terenie gminy Końskie w latach 2015-2019 – zameldowani na pobyt stały (źródło: UMiG Końskie)-----	27
Tabela 15. Ruch naturalny mieszkańców gminy (źródło: UMiG Końskie)-----	29
Tabela 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej według wybranych powodów jej przyznania przez M-GOPS w Końskich w latach 2015-2019 (źródło: M-GOPS Końskie)-----	32
Tabela 17. Liczba osób korzystających w wybranych usług dodatkowych w M-GOPS w Końskich w latach 2015-2019 (źródło: M-GOPS Końskie)-----	33
Tabela 18. Działania Straży Miejskiej w Końskich (źródło: UMiG Końskie)-----	35
Tabela 19. Interwencje jednostek OSP na terenie gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)-----	36
Tabela 20. Placówki oświatowe prowadzone przez gminę Końskie (źródło: UMiG Końskie)-----	37
Tabela 21. Dane statystyczne dotyczące jednostek oświatowych na terenie gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)-----	39
Tabela 22. Całościowe zatrudnienie w placówkach oświatowych w gminie oraz CUW w etatach (źródło: CUW)	40
Tabela 23. Oferta pracowni M-GDK w Końskich (źródło M-GDK Końskie)-----	41
Tabela 24. Zestawienie ilości imprez na terenie gminy Końskie organizowanych przez M-GDK w Końskich (źródło: M-GDK Końskie)-----	42
Tabela 25. Zarejestrowani czytelnicy Biblioteki Publicznej w Końskich (źródło: BPMiG Końskie)-----	43
Tabela 26. Księgozbiór Biblioteki Publicznej w Końskich i jej filii (źródło: BPMiG Końskie)-----	44
Tabela 27. Działalność Biblioteki Publicznej w Końskich i jej filii (źródło: BPMiG Końskie)-----	44
Tabela 28. Zaplecze sportowe i rekreacyjne pozaszkolne na terenie gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)-----	46
Tabela 29. Kluby sportowe działające w gminie (opracowanie własne)-----	47
Tabela 30. Szlaki turystyczne przebiegające przez teren gminy (źródło: PTTK Końskie)-----	48
Tabela 31. Liczba uczestników imprez organizowanych przez PTTK w Końskich (źródło: PTTK Końskie)-----	49
Tabela 32. Wybrane cykliczne imprezy o charakterze sportowym, rekreacyjnym i turystycznym organizowane na terenie gminy (źródło: UMiG Końskie)-----	50
Tabela 33. Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi (źródło: UMiG Końskie)-----	51
Tabela 34. Wybrane organizacje pożytku publicznego, z którymi współpracuje gmina Końskie (źródło: UMiG Końskie)-----	51
Tabela 35. Podsumowanie diagnozy sfery społecznej w gminie Końskie- analiza-----	53
Tabela 36. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w gminie w latach 2015-2019 (źródło: GUS)-----	56
Tabela 37. Podmioty produkcyjne na terenie gminy (opracowanie własne)-----	58
Tabela 38. Zestawianie gospodarstw rolnych na terenie gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)-----	61
Tabela 39. Grunty leśne na terenie gminy Końskie w ha(źródło: UMiG Końskie)-----	62
Tabela 40. Pozyskiwanie grubizny w m ³ z lasów na terenie gminy Końskie (źródło: Nadleśnictwo Barycz, Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, Nadleśnictwo Stąporków)-----	62
Tabela 41. Pracownicy Urzędu Miasta i Gminy w Końskich oraz gminnych jednostek organizacyjnych – liczba osób - stan na koniec każdego roku (źródło: UMiG, jednostki organizacyjne)-----	63
Tabela 42. Struktura osób bezrobotnych w gminie w roku 2019 (źródło: PUP Końskie)-----	64
Tabela 43. Podsumowanie sfery ekonomii i gospodarki w gminie Końskie – analiza-----	65
Tabela 44. Budynki mieszkalne na terenie gminy (źródło: UMiG Końskie)-----	67
Tabela 45. Zasoby mieszkaniowe w gminie Końskie w 2018 roku (źródło: GUS)-----	68
Tabela 46. Charakterystyka gospodarki mieszkaniowej gminy Końskie w stosunku osób korzystających lub ubiegających się o lokal z gminnego zasobu mieszkaniowego (źródło: UMiG Końskie)-----	69
Tabela 47. Sieć drogowa w gminie Końskie (źródło: UMiG Końskie)-----	69
Tabela 48. Sieć wodociągowa na terenie gminy w km (źródło: PWiK Końskie)-----	71
Tabela 49. Liczba gospodarstw indywidualnych i innych podmiotów przyłączonych do sieci wodociągowej (źródło: PWiK Końskie)-----	71

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Tabela 50. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy (źródło: PWiK Końskie) -----	72
Tabela 51. Liczba gospodarstw indywidualnych i innych podmiotów przyłączonych do sieci kanalizacyjnej (źródło: PWiK Końskie) -----	72
Tabela 52. Parametry pracy oczyszczalni (źródło: PWiK Końskie) -----	73
Tabela 53. Charakterystyka sieci elektrycznej w gminie Końskie (źródło: PGE SA Skarżysko-Kamienna, PEC Końskie)-----	73
Tabela 54. Ilość odbiorców energii elektrycznej w gminie (źródło: PGE SA Skarżysko-Kamienna, PEC Końskie)--	74
Tabela 55. Zużycie energii elektrycznej w gminie (źródło: PGE SA Skarżysko-Kamienna) -----	74
Tabela 56. Zasoby eksploatowanej sieci ciepłowniczej na terenie miasta (źródło: PEC Końskie) -----	76
Tabela 57. Rodzaj i liczba odbiorców ciepła liczona w odniesieniu do punktów poboru i pomiaru ciepła (źródło: PEC Końskie)-----	76
Tabela 58. Wykaz odpadów ogółem dostarczanych do RIPOK w Końskich w Mg (źródło: PGK Końskie) -----	77
Tabela 59. Podsumownie sfery infrastruktury w gminie Końskie – analiza -----	78
Tabela 60. Akty prawne określające zakres działalności Gminy Końskie (opracowanie własne) -----	80
Tabela 61 Komisje Rady Miejskiej w Końskich w kadencji 2018-2023 (źródło: UMiG Końskie)-----	80
Tabela 62. Gminne jednostki organizacyjne (źródło: Statut Gminy Końskie) -----	81
Tabela 63. Dochody budżetu gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie) -----	82
Tabela 64. Wydatki budżetu gminy Końskie w latach 2015-2019 (źródło: UMiG Końskie) -----	83
Tabela 65. Wydatki, według działów, budżetu gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie) -----	83
Tabela 66. Zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego w latach 2016-2019 (źródło: UMiG Końskie) -----	85
Tabela 67. Wybrane działania i inwestycje realizowane przez Gminę Końskie w latach 2015-2019 ze środków własnych i zewnętrznych źródeł dofinansowania (źródło: UMiG Końskie)-----	87
Tabela 68. Główni partnerzy gminy Końskie (źródło: opracowanie własne)-----	89
Tabela 69. Podsumownie sfery funkcjonowania gminy Końskie - analiza -----	90
Tabela 70. Porównanie głównych potencjałów i zagrożeń rozwojowych w grupie porównawczej - stan na koniec 2019 r. (opracowanie własne) -----	91
Tabela 71. Możliwości rozwojowe gmin w grupie porównawczej (opracowanie własne) -----	93
Tabela 72. Bilans strategiczny (opracowanie własne)-----	94
Tabela 73. Skróty nazw użytych w opracowaniu -----	96

Spis wykresów

Wykres 1. Powierzchnia poszczególnych jednostek administracyjnych w Gminie Końskie w km ² (źródło: Starostwo Powiatowe w Końskich)-----	7
Wykres 2. Porównanie użytkowanie gruntów terenu miejskiego i terenu sołectw w % - stan na 1.01.2019 r. (źródło: Starostwo Powiatowe w Końskich) -----	13
Wykres 3. Powierzchnia gruntów leśne na terenie gminy Końskie w latach 2015-2019 (źródło: UMiG Końskie)	17
Wykres 4. Struktura własności gruntów leśnych w gminie w roku 2019 (źródło: UMiG Końskie) -----	18
Wykres 5. Odpady niesegregowane i segregowane z terenu gminy (źródło: PGK Końskie) -----	21
Wykres 6 Unieszkodliwienie azbestu na terenie gminy Końskie w m ² (źródło: UMiG Końskie)-----	21
Wykres 7. Procentowa redukcja zanieczyszczeń uzyskana w latach 2015-2019 na wymianie źródeł ciepła (źródło: UMiG Końskie)-----	22
Wykres 8. Struktura liczby ludności gminy Końskie w latach 2000-2019 (źródło: UMiG Końskie)-----	27
Wykres 9. Liczba ludności w sołectwach gminy Końskie – stan na dzień 31.12.2019 r. (źródło: UMiG Końskie) -	28
Wykres 10. Struktura ludności gminy Końskie według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2015-2019 (źródło: UMiG Końskie)-----	29
Wykres 11. Struktura wieku ludności na dzień 31.12.2019 r. (źródło: UMiG Końskie)-----	29

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Wykres 12. Liczba osób mniejszości narodowych zameldowanych na pobyt stały lub czasowy w gminie Końskie w latach 2015-2019 (źródło: UMiG Końskie) -----	30
Wykres 13. Liczba rodzin korzystających z pomocy M-GOPS w Końskich (źródło: M-GOPS Końskie)-----	31
Wykres 14. Liczba rodzin korzystająca ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych pomocy społecznej w latach 2015-2019 (źródło: M-GOPS Końskie) -----	32
Wykres 15. Odnotowane wykroczenia i zgłoszenia mieszkańców do Straży Miejskiej (źródło: UMiG Końskie)---	35
Wykres 16. Zdarzenia z udziałem OSP z terenu gminy (źródło: UMiG Końskie) -----	36
Wykres 17. Liczba uczniów w placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę Końskie (źródło: UMiG Końskie)-----	38
Wykres 18. Liczba uczniów, finalistów olimpiad oraz stypendystów, w placówkach oświatowych gminy (źródło: UMiG Końskie) -----	39
Wykres 19. Liczba osób biorących udział w zajęciach stałych M-GDK w Końskich miesięcznie w roku 2019 (źródło: M-GDK Końskie)-----	42
Wykres 20. Czytelnicy Biblioteki Publicznej w Końskich i jej filii (źródło: BPMiG Końskie)-----	43
Wykres 21. Liczba wypożyczeń i udostępnień księgozbioru Biblioteki Publicznej w Końskich i jej filii (źródło: BPMiG Końskie)-----	44
Wykres 22. Nagrody motywacyjne dla sportowców w gminie (źródło: UMiG Końskie) -----	48
Wykres 23. Frekwencja w % w wyborach w gminie Końskie, w porównaniu z powiatem koneckim i frekwencją krajową (źródło: wybory.gov.pl) -----	50
Wykres 24. Zainteresowanie budżetem obywatelskim – zgłoszone projekty i oddane głosy (źródło: UMiG Końskie)-----	52
Wykres 25. Działania promocyjne gminy według wydatkowanych środków w roku 2019 (źródło: UMiG Końskie) -----	53
Wykres 26. Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy Końskie w latach 2015-2019 (źródło: GUS)-----	56
Wykres 27. Zestawienie liczby podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD w roku 2019 w gminie Końskie (źródło: GUS)-----	57
Wykres 28. Struktura gruntów rolnych na terenie gminy Końskie w ha – stan na 1.01.2019 (źródło: Starostwo Powiatowe w Końskich) -----	60
Wykres 29. Dochody z tytułu podatku rolnego i leśnego w gminie Końskie w zł w latach 2015-2018 (źródło: GUS) -----	62
Wykres 30. Powierzchnia odnowień zalesień w ha na terenie gminy Końskie (źródło: Nadleśnictwo Barycz, Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, Nadleśnictwo Słuporków) -----	63
Wykres 31. Trend liczby osób bezrobotnych na terenie gminy Końskie (źródło: PUP Końskie) -----	64
Wykres 32. Formy aktywizacji bezrobotnych według liczby osób w roku 2019 (źródło: PUP Końskie)-----	65
Wykres 33. Stopień wyposażenia mieszkań w gminie w podstawowe media w % w roku 2018 (źródło: GUS) ---	68
Wykres 34. Wydatki na bieżące utrzymanie, remonty oraz budowę dróg w latach 2015-2019 (źródło: UMiG Końskie)-----	70
Wykres 35. Liczba przyłączy wodociągowych na terenie gminy Końskie (źródło: PWiK Końskie)-----	71
Wykres 36. Zużycie wody według grup odbiorców w gminie w roku 2019 (źródło: PWiK Końskie)-----	72
Wykres 37. Liczba użytkowników gazu zlokalizowanych na terenie gminy z podziałem na poszczególne grupy odbiorców (źródło: PGNiG)-----	75
Wykres 38. Zużycie gazu w ciągu roku użytkowników zlokalizowanych na terenie gminy z podziałem na poszczególne grupy odbiorców (źródło: PGNiG)-----	75
Wykres 39. Dochody i wydatki gminy Końskie (źródło: UMiG Końskie)-----	83
Wykres 40. Wydatki budżetu gminy Końskie według działów w 2019 roku w % (źródło: UMiG Końskie)-----	84
Wykres 41. Dochody i wydatki gminy Końskie w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2015-2019 (źródło: GUS, rok 2019 – UMIG Końskie)-----	84

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Wykres 42. Realizacja funduszu sołeckiego w gminie (źródło: UMiG Końskie) -----	85
Wykres 43. Ludność według ekonomicznych grup wiekowych w grupie porównawczej – stan na koniec 2019r. (źródło: GUS) -----	92
Wykres 44. Struktura bezrobocia w grupie porównawczej – stan na koniec 2019r. (źródło: GUS)-----	92
Wykres 45. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w grupie porównawczej – stan na koniec 2019 r. (źródło: GUS) -----	92
Wykres 46. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w grupie porównawczej – stan na koniec 2018r. (źródło: GUS) -----	93

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Końskie na tle kraju, województwa i powiatu (opracowanie własne)	5
Rysunek 2. Podział administracyjny gminy Końskie (opracowanie własne na podst. Statutu Gminy Końskie)	6
Rysunek 3. Insignia Gminy Końskie (źródło: Statut Gminy Końskie)	8
Rysunek 4. Zmiany zabudowy Końskich (źródło: Kuleta Ł., Analiza zmian zabudowy w mieście Końskie z wykorzystaniem danych archiwalnych i współczesnych, Warszawa 2016).....	10
Rysunek 5. Zagospodarowanie przestrzenne gminy (źródło: Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Końskie, 2013)	11
Rysunek 6. Przyroda w gminie (fotografie własne).....	14
Rysunek 7. Zbiorniki wodne na terenie gminy Końskie (fotografie własne)	17
Rysunek 8. Obszary chronione położone na terenie Miasta i Gminy Końskie (opracowanie własne, na podst. geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/)	19
Rysunek 9. Pomniki przyrody na terenie gminy Końskie (fotografie własne)	19
Rysunek 10. Instalacje OZE w gminie Końskie (fotografie własne)	23
Rysunek 11. Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego (fotografie własne)	24
Rysunek 12. Udział powierzchni objętej MPZP w województwie świętokrzyskim źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja).....	26
Rysunek 13. Rozmieszczenia lasów w województwie świętokrzyskim (źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja)	26
Rysunek 14. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w gminie (fotografie własne)	36
Rysunek 15. Infrastruktura edukacyjna na terenie gminy (fotografie własne).....	37
Rysunek 16. Życie kulturalne w gminie Końskie (fotografie własne)	43
Rysunek 17. Infrastruktura sportowa na terenie gminy Końskie (fotografie własne)	47
Rysunek 18. Imprezy sportowe i turystyczne w gminie Końskie (fotografie własne)	49
Rysunek 19. Działalność Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku (fotografie własne).....	52
Rysunek 20. Działania promocyjne (fotografie własne).....	53
Rysunek 21. Zmiana liczby ludności w województwie świętokrzyskim w latach 2008-2018 (źródło: (źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja).....	54
Rysunek 22. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2018 r. (źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja).....	55
Rysunek 23. Gospodarka w gminie (fotografie własne).....	59

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

Rysunek 24. Atrakcyjność inwestycyjna województwa świętokrzyskiego w 2016 roku (źródło: Bogactwo samorządów. Ranking dochodów JST 2018)	66
Rysunek 25. Stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim w 2018 roku źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja)	66
Rysunek 26. Zabudowa mieszkaniowa na terenie gminy Końskie (fotografie własne).....	67
Rysunek 27. Infrastruktura drogowa w gminie Końskie (fotografie własne)	70
Rysunek 28. Infrastruktura wodna i kanalizacyjna w gminie (fotografie: PWiK Końskie)	72
Rysunek 29. Penetracja budynkowa z dostępem do Internetu stacjonarnego w województwie świętokrzyskim (źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja)	79
Rysunek 30. Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w województwie świętokrzyskim (źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja)	79
Rysunek 31. Schemat organizacji Urzędu Miasta i Gminy w Końskich (opracowanie własne na podst. Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy Końskie)	82
Rysunek 32. Wybrane inwestycje zrealizowane w latach 2015-2019 w gminie (fotografie własne).....	86
Rysunek 33. Powiązania funkcjonalne (źródło: Konferencja podsumowująca prace w zakresie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa w ramach procesu opracowania dla Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wybrane elementy diagnozy Województwa Świętokrzyskiego i Analizy SWOT – prezentacja).....	90
Rysunek 34. Wyzwania rozwojowe Miasta i Gminy Końskie (opracowanie własne)	95

W opracowaniu wykorzystano fotografie udostępnione przez wydziały i pracowników UMiG w Końskich oraz jednostek podległych.